

T R A N S K R I P T
36. SJEDNICE PREDSTAVNIČKOG DOMA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE,
ODRŽANE 8. 10. 2008. GODINE, S POČETKOM U 11,07 SATI

PREDSJEDAVAJUĆI
NIKO LOZANČIĆ:

Dame i gospodo zastupnici, poštovani gosti, molim vas da zauzmete svoja mjesta.

Dame i gospodo zastupnici, poštovani gosti, otvaram 36. sjednicu Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH.

/INTONIRANJE HIMNE/

Na sjednicu su osim zastupnika pozvani naši redoviti gosti, predsjedatelj i članovi Predsjedništva BiH, predsjedatelj i članovi Vijeća ministara BiH, predstavnici OHR-a, OSCE-a i drugih međunarodnih organizacija u BiH koje redovito prate rad našeg doma, te predstavnici određenih nevladinih organizacija.

Pozdravljam sve nazočne i goste, pozdravljam također predstavnike sredstava javnog informiranja.

Prema informaciji službe, konstatiram da je sjednici nazočno 34 zastupnika. Opravdano odsustvo su najavili uvaženi zastupnik Mirko Okolić, uvažena zastupnica Azra Alajbegović i uvaženi zastupnik Zlatko Lagumdžija. Konstatiram da sjednica ima kvorum za rad i odlučivanje.

Vi ste, dame i gospodo zastupnici, u pozivu za sjednicu dobili prijedlog dnevnog reda. Stjecajem okolnosti, izvršene su određene izmjene. Za prijedloge zakona iz točaka 1., 2. i 5. dobili smo negativna mišljenja nadležnih povjerenstava, pa su zato te točke preformulirane. Skinuta je 6. točka – Prijedlog zakona o fiskalnim kasama, jer je Povjerenstvo za financije i proračun zaključilo da odgodi izjašnjavanje o načelima dok Vijeće ministara ne dostavi mišljenje o Prijedlogu zakona, odnosno zatražila produljenje roka.

Skinuta je i 7. točka – Izvješće o radu Državnog povjerenstva za reviziju odluka o naturalizaciji stranih državljanja u Bosni i Hercegovini za razdoblje od 1. 1. 2008. do 31. 6. 2008. godine, zbog toga što Zajedničko povjerenstvo za ljudska prava nije moglo održati sjednicu jer nisu imali kvoruma, pa tako nismo dobili mišljenje o ovom izvješću.

I na kraju 35. sjednice odlučili smo da u dnevni red uvrstimo – Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o klasifikaciji djelatnosti u BiH, prvo čitanje, o kojemu jučer nismo raspravljali zbog odsutnosti predstavnika predlagatelja. Također smo uvrstili imenovanje po tri člana u zajednička povjerenstva obaju domova radi usuglašavanja imenovanja ombudsmana za ljudska prava BiH i zamjenika generalnog revizora.

Vi ste sada na klupe dobili izmijenjeni prijedlog dnevnog reda. Otvaram raspravu o prijedlogu dnevnog reda.

Uvaženi zastupnik Bakir Izetbegović.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Za tačku 9. mislim da nemamo materijal, tako da samo možemo ponoviti inicijativu da SIPA uradi svoj posao i da Vijeće ministara uradi svoj posao. Ne vidim da to treba nešto glasati, o takvoj jenoj inicijativi, jer koliko znam na terenu da je stvar već krenula, da SIPA već to provjerava, tako da predlažem da skinemo ovu tačku dnevnog reda broj 9., dok ne dobijemo materijale od strane SIPA-e i Vijeća ministara.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Nemam više prijavljenih za prijedlog izmjena i dopuna dnevnog reda. Zaključujem raspravu o prijedlogu dnevnog reda.

Prelazimo na izjašnjavanje o prijedlogu predsjednika Kluba SDA gospodina Bakira Izetbegovića da se točka 9. skine sa današnjeg zasjedanja 36. sjednice Doma.

Molim da se pripremite za glasovanje.

Glasujte sada!

34 glasa „za“, bez glasova „protiv“ i „suzdržanih glasova“ – konstatiram da je ovaj prijedlog prihvaćen.

Konstatiram da 36. sjednica Doma ima sljedeći:

D N E V N I R E D

- 1. Zastupnička pitanja i odgovori;**
- 2. Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o klasifikaciji djelatnosti u BiH (prvo čitanje);**
- 3. Prijedlog zakona o kontroli kretanja oružja i vojne opreme, s Mišljenjem Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost;**
- 4. Prijedlog zakona o graničnoj kontroli, s Mišljenjem Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost;**
- 5. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o proizvodnji naoružanja i vojne opreme (prvo čitanje);**
- 6. Prijedlog zakona o popisu stanovništva i kućanstava u Bosni i Hercegovini 2011. godine, s Mišljenjem Ustavnopravnog povjerenstva – predlagatelj: zastupnik Momčilo Novaković;**
- 7. Informacija o kaznenim djelima protiv života i tijela, s naglaskom na nasilje u obitelji, za razdoblje 2006. i 2007. godina te tendencijama u prva tri mjeseca 2008. godine;**

8. Inicijativa zastupnika Milorada Živkovića sa 34. sjednice Doma, održane 3. 9. 2008., u vezi s predstojećim popisom stanovništva;
9. Imenovanje po tri člana u Zajedničko povjerenstvo obaju domova radi usuglašavanja:
 - a) izbora ombudsmana za ljudska prava BiH,
 - b) zamjenika glavnog revizora BiH.

Prelazimo na prvu točku utvrđenog dnevnog reda:

Ad. 1. Zastupnička pitanja i odgovori

NIKO LOZANČIĆ

Za ovu sjednicu od Vijeća ministara odgovore su dobili zastupnici: Branko Dokić – na pitanje postavljeno na 31. sjednici; Husenin Nanić – na dva pitanja postavljena na 32. sjednici; Šemsudin Mehmedović – na pitanje postavljeno na 32. sjednici; Sadik Bahtić – na pitanje postavljeno na 32. sjednici; Lazar Prodanović – na pitanje postavljeno na 32. sjednici; Slavko Jovičić – na dva pitanja postavljena na 32. sjednici; Denis Bećirović – na pitanje postavljeno na 32. sjednici; Jovan Todorović – na pitanje postavljeno Agenciji za sigurnost hrane na 33. sjednici; Slavko Matić – na pitanje postavljeno na 33. sjednici; Selim Bešlagić – na pitanje postavljeno na 33. sjednici. Središnje izborno povjerenstvo dostavilo je odgovore na pitanja koja su Slavko Matić i Niko Lozančić postavili na 34. i 35. sjednici Doma.

Evo, to su odgovori koje smo dobili za ovu sjednicu. Ima li netko od zastupnika, koji je dobio odgovor, potrebu da komentira dobiveni odgovor?

Uvaženi zastupnik Sadik Bahtić, pa uvaženi zastupnik Slavko Jovičić.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Zahvaljujem.

Dobio sam odgovor oko prodaje zlata, pa eto, čekao sam pola mandata, dvije godine, odmah da kažem, a bolje ikad da sam dobio nego nikad. Polovično sam zadovoljan, jer mi je odgovoreno samo da postoji Odluka o prodaji zlata od 31. listopada 2001. godine. A, na ove druge odgovore nemam odgovora, što je mene najviše interesiralo kolika je u to vrijeme bila tržišna vrijednost zlata, kad se dobro zna da je dnevno BiH zbog te prodaje zlata gubila po 12 miliona dolara. Preko 300 miliona maraka je država oštećena zato što je zlato prodano u bescijenje i nema te države u svijetu koja se odriče svojih zlatnih rezervi koje su naši preci stoljećima sakupljali, a neko se dosjetio da to proda – zna se i zašto. Predsjednik tad, tadašnji, iz SDP-a Zlatko Lagumdžija bio je predsjedavajući Vijeća ministara i ministar vanjskih poslova i na osnovu ovoga država je oštećena u to vrijeme za pola budžeta. Na to odgovore nisam dobio, kao što nisam dobio ni za odgovore za ono 10% od prodaje zlata što je išlo u određene ... za finansiranje ljudskih resursa, novo poduzetništvo i edukaciju iz oblasti ... tehnologije, kako bi Lagumdžija sebi i svojim prijateljima otvorio prostor za ubiranje honorara.

Znači, hem što je oštetio državu za ogromna sredstva i od tih 54 miliona maraka 10% je svojim šanerima namjestio da putem programa operu toliko.

Toliko, hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je uvaženi zastupnik Slavko Jovičić.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Poštovani predsjedavajući, uvaženi članovi Savjeta ministara, dame i gospodo iz nevladinih organizacija, predstavnici medija, kolegice i kolege poslanici, nisam postavio ova dva pitanja samo na 32. sjednici, nego prije 32. sjednice, dakle i druge sjednice. Jedno se pitanje povlači i danas ga opet kandidujem. Nisam zadovoljan sa odgovorom jer moram da priznam da sam od nekih institucija dobio odgovore što sam tražio ali sad dopunsko pitanje ću postaviti: 'Kada će se poštovati i ispoštovati nacionalna struktura zaposlenih o konstitutivnosti naroda po Ustavu BiH i kada će se ta struktura izbalansirati prvo na nivou institucija BiH?'

I naravno, ono drugo pitanje, sad već znam ko je odgovoran i ko treba da da odgovor: 'Kada će se vratiti, u mom mandatu, dakle slijedećem nekada ili nikada, imovina Srpske pravoslavne crkve u Sarajevu?' Ja bih volio da to bude prošireno na BiH ali pošto sam iz odgovora dobio samo da kantonalne vlasti u Sarajevu nemaju namjeru da vrata, evo ja sad ću naravno proširiti, pošto je tako u odgovoru mi pisalo.

'Zalažem se da se vrati imovina i katoličke crkve, gdje nije vraćena u cijeloj BiH i Islamske zajednice u cijeloj BiH.'

Dakle, svoje pitanje da ne bi se ponovo javljao i postavljao, proširiću:

'Da se vrati imovina Srpske pravoslavne crkve u cijeloj BiH, sa posebnim akcentom na područje Sarajeva.'

Prosto je nevjerovatno da dobijem onakav odgovor, da vlasti koje su nadležne u ovom glavnom gradu BiH, koje ja poštojem, iz principa, ali kako vrijeđaju Srpsku pravoslavnu crkvu i srpske vjernike pa kažu da je to nemoguće ispoštovati. Kako ću ja izaći pred svoje birače, građane, evo vjernike pravoslavne vjeroispovijesti? Dakle, ova država ako to ne može da riješi, i nadležne institucije grada Sarajeva, onda postavljam pitanje: 'Šta je moguće riješiti kad tu ništa nije sporno?' Tačno se zna u gruntu 1/1 šta pripada Srpskoj pravoslavnoj crkvi, koja je to imovina. Naravno, ja ne tražim da se danas naredi da se svi ljudi odmah ise, ali da se nađu mogućnosti da se uđe u realizaciju, pregovore, kako je moguće negdje vratiti imovinu, negdje nadoknaditi, ali po ekonomskim cijenama. Niko ne smije biti ucjenjivan.

Hvala lijepo.

NIKO LOZANČIĆ :

Zahvaljujem.

Sljedeći je uvaženi zastupnik Lazar Prodanović, a neka se pripremi uvaženi zastupnik Slavko Matić.

LAZAR PRODANOVIĆ:

Poštovani gospodine predsjedavajući, kolegice i kolege poslanici, poštovani ministri, poštovani gosti, ja sam zadovoljan odgovorom koji mi je dostavljen od Savjeta ministara, koji se odnosi na istek mandata upravljačkim strukturama i institucijama čiji je osnivač BiH. Ali želim reći da odgovor je dosta detaljan. Želim reći da ne postoji opravdanje za produžetak rokova procedura izbora upravljačkih struktura i smatram da u tom smislu osnivač mora biti mnogo ažurniji. Takođe pod tačkom 19. iznesen je stav koji se odnosi na „Službeni glasnik BiH“ gdje je navedeno, između ostalog, da mandat nije utvrđen. Smatram da Savjet ministara treba da riješi status ove ustanove u skladu sa ... Dakle, da u proceduru u Parlamentarnu skupštinu predloži zakon, a istovremeno da se nakon toga riješe sva pitanja koja se tiču Upravnog odbora, imenuje direktor i statusa ove ustanove.

Hvala vam puno.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je prijavljen uvaženi zastupnik Slavko Matić, a neka se pripremi uvaženi zastupnik Šemsudin Mehmedović.

SLAVKO MATIĆ:

Gospodine predsjedatelju, kolege i kolegice zastupnici, poštovani gosti, ja sam dobio odgovor od Središnjeg izbornog povjerenstva na pitanje vezano za osporavanje biračkog prava za 2.084 osobe, uglavnom s prostora Bosanskog Broda i Dervente radi, kako su rekli: pravno validni dokumenti nisu kao takvi priznati i ove osobe nisu mogle ostvariti biračko pravo. Nisam zadovoljan odgovorom i, čak štoviše, mislim da se iz odgovora može vidjeti da je ovim ljudima osporeno biračko pravo iz čisto formalnih razloga, i to razloga za koje te osobe uopće nisu krive nego netko drugi i da očito nisu mogli ostvariti svoje biračko pravo. U odgovoru se konstatira da su provjerom popisa stanovništva iz '91. sve osobe, njih 2.084, su pronašli da su bili na popisu '91. Znači, ne radi se o neakvim Hrvatima Republike Hrvatske, Zagorcima ili Slavoncima koji nemaju veze sa BiH, nego upravo o ljudima koji su '91. živjeli na prostoru Broda i Dervente.

Dalje se konstatira da uvjerenja o državljanstvu koja su oni predali nisu pravno validna samo iz razloga zato što nisu izdata od matičnih ureda tih općina nego od izbjegličkog ureda koji je raspolagao knjigama državljana. Odgovor je pisan 2. 10. U međuvremenu su knjige državljana dostavljene u BiH i vrlo lako se u preostalih 10-tak, 15 dana do izbora, i od strane Središnjeg izbornog povjerenstva i bilo koje druge nadležne institucije, moglo provjeriti i utvrditi da u tim knjigama državljana ti ljudi i dan-danas postoje kao državljani BiH i mislim da nije bilo doboljno suštinskih razloga da se istima ospori biračko pravo kao jedno od temeljnih ljudskim prava.

Kaže se sljedeće. Veći broj osoba dostavio pravno validno uvjerenje o državljanstvu iz spornih područja, što znači da za navedenih 2.084 osobe vađenje tih uvjerenja nije bilo onemogućeno nego samo otežano usljed određenih administrativnih zapreka. On mi daje puno pravo da ustvrdim da ove osobe nisu krive za te administrativne zapreke i, čim se priznaje da je bilo otežano, ne vidim razloga da im se nije priznala mogućnost i dala mogućnost da glasuju na izborima 2008., pogotovo kad se uzme činjenica da i Središnje izborno povjerenstvo priznaje da

je nekoliko stotina osoba od ovih 2.084 bilo upisano u Centralni birački spisak za izbore 2002. i, isto tako, jedan dio njih za izbore 2004. godine.

Hvala lijepa.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku Matiću.

Sljedeći je prijavljen uvaženi zastupnik Šemsudin Mehmedović, a neka se pripremi uvaženi zastupnik Denis Bećirović.

ŠEMSUDIN MEHMEDOVIĆ:

To su nova pitanja, je li tako? Ja imam tri kratka pitanja Vijeću ministara...

NIKO LOZANČIĆ:

Ovo su samo komentari na ... odgovor, a pošto imate i odgovor pa mislio sam da želite i komentirati.

Dobro, sljedeći je uvaženi zastupnik Denis Bećirović.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Od brojnih postavljenih pitanja na prethodnim sjednicama, evo napokon sam dobio odgovor na jedno od tih pitanja. Naime, postavio sam pitanje:

- Zašto Vijeće ministara BiH ne pristupi realizaciji Rezolucije o ubrzavanju procesa pristupanja BiH u članstvo EU? Takva je i objavljena i u „Službenom glasniku BiH“.

Na to pitanje dobio sam odgovor čak na tri stranice, međutim problem je što nijedna rečenica od te tri stranice nije vezana za ovo pitanje, tako da ponovo obnavljam ovo pitanje sa željom da dobijem zaista konkretan odgovor na konkretno pitanje uz, naravno, moj komentar i veliku želju da gospodin Sadik Bahtić nastavi sa intenziviranjem svojih pitanja, odgovora i diskusija, s obzirom da je dao značajan doprinos u izbornoj pobjedi Stranke za BiH i očekujemo da da i pred prestojeće opće izbore jedan takav značajan doprinos, kako u rodnom Sanskom Mostu tako vjerovatno i u cijeloj BiH.

Zahvaljujem.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem i ja Vama.

Moram raći da ovo pri kraju što ste rekli nema nikakve veze sa komentarom odgovora na vaše pitanje, ali evo, nastojte znači da se držite Poslovnika.

Nema više prijavljenih za komentare. Evo, molim da se prijavite ko želi postavljati zastupnička pitanja.

Gospodin Mehmedović je već bio prijavljen prvi, pa izvolite, a onda neka se pripremi uvaženi zastupnik Husein Nanić.

ŠEMSUDIN MEHMEDOVIĆ:

Gospodo, predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, uvaženi gosti, ja imam tri kratka pitanja Vijeću ministara.

Prvo je Ministarstvu sigurnosti:

- Tražim da mi se dostavi sistematizacija i popunjenost po nacionalnoj strukturi u SIPA-i, od direktora do posljednjeg izvršioca.

Drugo pitanje Ministarstvu za ljudska prava i Ministarstvu za civilne poslove Vijeća ministara:

- Kada će se riješiti pitanje povratka imovine Fati Orlović, tj. rušenje crkve iz njenog dvorišta?

I treće pitanje Ministarstvu prometa i komunikacija Vijeća ministara:

- Kada će se ispoštovati Odluka o konstitutivnosti naroda u instituciji koja se zove RTV RS, jer se radi o javnom TV servisu, tj. kada će se struktura zaposlenih nacionalno izbalansirati u skladu sa pomenutom odlukom?

Hvala lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je prijavljen uvaženi zastupnik Husein Nanić, a neka se pripremi uvaženi zastupnik Sadik Bahtić.

HUSEIN NANIĆ:

Zahvaljujem se, gospodine predsjedavajući.

Članovi Parlamenta, kolegice i kolege i gosti, članovi vlade, ja želim da postavim jedno pitanje koje se odnosi na dvije institucije u BiH. Naime, radi se o sljedećem: da je Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika donijela Odluku o proglašenju Stare džamije u mjestu Lubarda, općina Bužim, nacionalnim spomenikom BiH. Rijaset Islamske zajednice obraćao se sa zahtjevom za poništenje te odluke, s obzirom da je donesena bez konsultacija sa vlasnikom i korisnikom tog objekta, te da postoje ozbiljne sumnje u vjerodostojnost spiska potpisnika peticije građana i njihovu zloupotrebu instituta proglašenja i zaštite nacionalnih spomenika, spomenikom tog objekta iz drugih razloga.

Postavljam pitanje Komisiji za očuvanje nacionalnih spomenika:

- Da li ćete preispitati svoju Odluku o proglašenju nacionalnog spomenika Stare džamije u Lubardi, općina Bužim, a na osnovu zahtjeva Rijaset Islamske zajednice u BiH?

I drugo pitanje Vladi Federacije BiH, Federalnom ministarstvu kulture i sporta:

- Šta ste i šta ćete poduzeti da se objekat Stare džamije zaštiti od daljnijeg propadanja i mogućih vrlo opasnih posljedica po mjesno stanovništvo, s obzirom da je objekat u strogom centru naselja i da mu prijeti samoobrušavanje koje može imati za posljedice gubitak ljudskih života a s obzirom na obaveze koje ste dužni poduzeti, u skladu sa gore pomenutom odlukom?

Zahvaljujem.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je uvaženi zastupnik Sadik Bahtić, a neka se pripremi uvaženi zastupnik Branko Dokić.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Zahvaljujem.

Ja ću po tradiciji nastavljati ova pitanja dok se imovina bivšeg SK ne vrati stvarnom vlasniku – državi. Imam ovdje kod sebe sve odgovore Pravobranilaštva iz čega se vidi da je u javnim knjigama grunt – da je to u vlasništvu države, državna svojina i da je SDP klasični uzurpator.

Moje današnje poslaničko pitanje glasi:

- Kada će Vijeće ministara predložiti ovom domu 'Zakon o državnoj imovini' u sklopu kojeg bi se popisale i državi BiH vratila sva imovina bivšega SK koju je SDP nezakonito uzurpirao i od 1990. godine ubire velike prihode?

Kao što sam i na ranijim sjednicama Parlamentarne skupštine BiH postavljao poslanička pitanja i ukazivao na ovu nezakonitu radnju tj. najveći kriminal, najveću pljačku, najveću otimačinu državne imovine od strane SDP, i ovaj put tražim da Vijeće ministara ispoštuje odluku ovog doma da se sva imovina bivšeg SK popiše i vrati stvarnom vlasniku, BiH. Ja sam dobio dio odgovora na ova pitanja od Vijeća ministara i Pravobranilaštva iz kojeg se jasno vidi da je kao vlasnik na nekretnine upisana država, da je to državna svojina koja je data na korištenje SK. Znači, ni SK prije rata, kad je bio sto posto na vlasti, nije mogao upisati imovinu na sebe, jer je to državna imovina, a to znači da sadašnji SDP po zakonu nema pravo da koristi, raspolaze, a kamoli izdaje u zakup državnu imovinu, a što oni danas rade i ubiru narodne pare. S obzirom na stanje upisa u javnim knjigama, znači zemljišni katastar, grunt, proizilazi da SDP nije titular prava svojine, niti je posjednik predmetne nekretnine, jer iste nisu upisane u javne knjige i vidi se da je ovo najveća otimačina, hajdučija i pljačka državne svojine od strane SDP, veća i od bilo koje kriminalne privatizacije.

Također, tražim da Vijeće ministara BiH, putem državnih institucija, pokrene postupak nadoknade direktne i indirektne štete. Iz odgovora Pravobranilaštva, ko god hoće može vidjeti da država ima pravo da traži svoju odštetu, tj. da SDP državi vrati i sva izgubljena sredstva sa zateznom kamatom, jer ne mogu da prihvatim da država BiH pored svoje velike imovine, korišćenje za zakup i smještaj državnih institucija, plaća oko 20 miliona KM, dok na drugoj strani SDP, kao uzurpator državne imovine, od zakupa te imovine ubire milionske prihode i u povlaštenom su položaju u odnosu na druge političke stranke, a njihov lider se bahato, arogantno i raskošno ponaša tako da narodnim parama obilazi svjetske metropole, prodaje maglu. Gdje je tu moral, a gdje je pravna država kada se ovakve stvari dopuštaju?

I na kraju da kažem da izgleda ako Vijeće ministara neće ovo da pripremi, mi ćemo naći poslanike koji će uraditi ovaj zakon i predložiti ovom parlamentu.

A što se tiče izborne kampanje da vam kažem, moram kratko da odgovorim. SDP je, po meni, najveći gubitnik, pet puta uzastopno gubite izbore. Narodnima parama ste finansirali sad one demokratske parole: za čovjeka, za čovjeka!

NIKO LOZANČIĆ:

Molim Vas da se ograničite na postavljanje pitanja, a ne na odgovore.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Zahvaljujem.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem i ja Vama.

Sljedeći je uvaženi zastupnik Branko Dokić, a neka se pripremi uvaženi zastupnik Denis Bećirović.

BRANKO DOKIĆ:

Gospodine predsjedavajući, ja imam pitanje i inicijativu. Vezano za to pitanje, pitanje bi bilo:

- Dokle će predsjedavajući Predsjedništva BiH, gospodin Haris Silajdžić, nanositi veliku štetu državi BiH svojim javnim nastupima izvan BiH?

I moja inicijativa jeste: da ovaj dom na narednoj, a najkasnije na sjednici koja bi bila za mjesec dana, dobije govore, posljednje govore Harisa Silajdžića u Njujorku i Strazburu i da se Parlament opredijeli prema tim govorima.

Ovdje ne problematizujem pitanje koje su drugi problematizovali: neusaglašenih istupa i samoinicijativnih istupa gospodina Silajdžića, ne problematizujem čak ni tendenciozno iznošenje krivih podataka o slici u BiH kao što je, evo npr. pitanje povratka izbjeglica. Hoću da kažem najnovije podatke, evo kolege poslanici, iz Ministarstva za ljudska prava gdje je ministar jedan od ključnih ljudi u partiji gospodina Silajdžića, prema kojem ... dakle, podaci pomoćnika ministra za ljudska prava i izbjeglice: za povratak u Federaciju BiH čeka 24.557 porodica ili 81.866, a za povratak u RS čekaju 20.379 porodica ili 68.228 osoba. A slika u svijet se šalje sasvim, sasvim drugačija u kojoj problem je samo RS, a na drugoj strani ne postoji nikakav problem. Dakle, ni to ne problematizujem.

Problematizujem riječi koje je gospodin Silajdžić ovaj put izgovorio za govornicom najviših međunarodnih i evropskih institucija. Govoreći o pitanju entitetskog glasanja, on je rekao, citiram: 'Da je to sprovođenje genocida i aparthejda u BiH.' Nisam toliko naivan da vjerujem da gospodin Silajdžić ne zna šta znače ove riječi. Zbog toga hoću i vas da podsjetim da genocid potiče od grčke riječi „genos“ što znači pleme i narod i latinske riječi „sebere“ što znači ubijati. E, ovo je inicijativa, molim vas dozvolite da završim. Ja postavljam pitanje: Ko etničkim, ko entitetskim glasanjem koga ubija, protjerava itd.?

Riječ „apartheid“ znači doktrina rasne superiornosti bijele u odnosu na crnu rasu i da ne nastavljam dalje. Dakle, ko su onda ovdje bijelci, a ko su crnci?

Neću da ulazim šta je motiv pominjanja ovih riječi, da ne bi, kao što se već vidi reakcija pojedinih ljudi ovdje, pomislili da se to odnosi na njih. Ovo se odnosi isključivo i konkretno na gospodina Harisa Silajdžića, člana Predsjedništva BiH. I tu svoju analizu šta znače ove riječi u ovom kontekstu ću praviti onda kada on bude prisutan ovdje. Ja bih mogao sad da imam zla usta kao pomenuti gospodin, da kažem - gospodo, kad budemo glasali o ovoj inicijativi, ako budete zloupotrebili entitetsko glasanje, onda ćete činiti ove riječi koje ne mogu i da ne izgovorim. Ja to neću, jer je pominjanje ovih riječi tamo gdje im nije mjesto svojevrsno zlo ovdje kod nas u BiH, a zlo ne treba posticati, zlo treba srpečavati.

A koliko nam je u ovoj državi malo potrebno do dobra, a ovo je primjer koliko do zla, navešću vam sljedeći primjer. Prije 15 dana gledao sam jedan teniski meč u Banja Luci na Čelendžer turniru između jednog Hrvata i jednog Srbina, nije važno ko je pobijedio, taj pobjednik je dobio gromoglasan aplauz. Najveći aplauz su dobila ta dva momka kad su se pozdravili i zagrlili. Treba nam u ovoj državi takvih primjera.

Hvala vam lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Poslovnička intervencija: uvaženi prvi zamjenik predsjedatelja Beriz Belkić.

BERIZ BELKIĆ

10 minuta čovjeka slušamo, čovjek govori da je inicijativa, da je ovo, drži govor ovdje.

NIKO LOZANČIĆ

Uvaženi kolega, recite na što u Poslovniku intervenirate.

BERIZ BELKIĆ:

Interveniram na prostor koji gospodin Dokić pod poslaničkim pitanjima, odnosno inicijativama – ja nisam shvatio šta je on koristio – zloupotrijebio. Evo neću riječ dalje reći. Dirnula me je briga gospodina Dokića za BiH jako.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Samo ću odgovoriti. Znači, gospodin Dokić je obrazlagao za inicijativu koju je podnio i postavio zastupničko pitanje.

Dalje, sljedeći je prijavljen uvaženi zastupnik Denis Bećirović, a neka se pripremi uvaženi zastupnik Bajazit Jašarević.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, za razliku od mojih prethodnika imam četiri životna i, ja bih rekao, egzistencijalna pitanja koja postavljam Vijeću ministara BiH.

Prvo pitanje.

Naime, u BiH nije poznato da imamo desetine hiljada ljudi koji žive u ekstremnom siromaštvu. Zato postavljam pitanje:

- Šta je konkretno uradilo Vijeće ministara BiH, naravno u saradnji sa entitetskim vladama, s ciljem eliminiranja ekstremnog siromaštva u BiH u 2007. i 2008. godini? To posebno postavljam stoga, s obzirom da su bila i predizborna obećanja i projekti brojnih građana BiH, da 2008. godine prepolovimo ekstremno siromaštvo u BiH.

Drugo pitanje:

- Šta je konkretno uradilo Vijeće ministara BiH u pravcu donošenja zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju BiH na nivou BiH, a koji bi trebao osigurati jednak tretman penzionera i jedinstvene osnove penzione politike?

Treće pitanje:

- Šta je konkretno uradilo Vijeće ministara u BiH u vezi sa pojednostavljivanjem procesa u vezi sa registracijom imovine u BiH?

Četvrto pitanje:

- Koliko je u prosjeku potrebno dana u BiH da bi se dobila dozvola za poslovanje?
Zahvaljujem.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je prijavljeni uvaženi zastupnik Bajazit Jašarević, a neka se pripremi uvaženi zastupnik Sefer Halilović.

BAJAZIT JAŠAREVIĆ:

Poštovani gospodine predsjedniče, poštovane dame i gospodo poslanici, postavljam pitanje Predsjedništvu BiH i Vijeću ministara BiH.

- Kada će Predsjedništvo BiH na prijedlog Vijeća ministara dostaviti prijedlog zakona koji sadrži budžet institucija BiH za 2009. godinu, u skladu sa članom 128. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH? Da li je Vijeće ministara BiH dostavilo prijedlog budžeta Predsjedništvu BiH i ukoliko nije dostavilo, kada će ga utvrditi i dostaviti?

Hvala lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je prijavljeni uvaženi zastupnik Sefer Halilović.

SEFER HALILOVIĆ:

Hvala. Ja ću danas postaviti jedno lako pitanje. Nadam se na narednoj sjednici Parlamenta ću komentarisati, jer nisam dobio odgovor na neka od krupnih pitanja i pokrenut ću neka druga pitanja.

Danas moje pitanje je predsjedavajućem Vijeća ministara, gospodinu profesoru doktoru Nikoli Špiriću:

- Ko koristi imovinu bivšeg Socijalističkog saveza radnog naroda BiH, bivšeg Socijalističkog saveza omladine BiH i Saveza sindikata? Prema nekim, ne bih baš rekao ni pouzdanim ni nepouzdanim informacijama, ovu imovinu koristi Građanska demokratska stranka, Liberalna demokratska stranka i Sindikat.

Prema onome što ja znam, oni su se proglasili pravnim sljedbenicima i to koristi sada, odnosno to su uknjižili kao privatno vlasništvo, odnosno vlasništvo stranke. Zanima me to ko koristi zapravo i šta je sudbina te imovine? Jer ako se postavlja pitanje imovine bivšeg SK, onda ne bi bilo korektno ostaviti ovo sa strane. Ja sam jedanput o tome govorio i, nažalost, taj amandman nije dobio podršku za 1% glasova, samo za 1 glas nije dobio podršku. A radi se o značajnoj imovini bivših društveno-političkih organizacija.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

PRVI ZAMJENIK

PREDSJEDAVAJUĆEG

BERIZ BELKIĆ:

Predsjedavajući gospodin Lozančić: poslaničko pitanje.

NIKO LOZANČIĆ:

Ja imam jedno pitanje koje postavljam Izbornom povjerenstvu i Agenciji za istrage i zaštitu BiH, a dat ću prvo obrazloženje. Iz sredstava informiranja obaviješteni smo da je u jeku predizborne kampanje u Doboju vršeno privođenje i jednog broja dužnosnika jedne političke stranke zbog navodnog kupovanja glasova u predizbornom procesu. Javna ogovaranja u BiH postoje da su se takvim načinom prikupljanja glasova bavile i neke druge političke stranke. Ja pitam prvo SIPA-u:

- Ima li ikakvih saznanja da li je u prethodnom?

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas malo pažnje.

NIKO LOZANČIĆ:

Ponovit ću. Znači, prvo pitanje za SIPA-u:

- Ima li ikakvih operativnih saznanja i je li poduzimala ikakve aktivnosti, ako je imala takva saznanja, da je u prethodnom izbornom procesu bilo kupovanja glasova od strane političkih stranaka, koalicija ili dužnosnika, neovisnih kandidata, bilo kog subjekta koji je sudjelovao u prethodnom izbornom procesu? Ako ima, šta su poduzeli povodom takvih saznanja?

I isto pitanje Središnjem izbornom povjerenstvu:

- Ako ima takvih saznanja, jesu li išta poduzimali i hoće li išta poduzimati i hoće li takav način pribavljanja glasova uticati na regularnost prethodnog izbornog procesa?

Hvala lijepo.

Više nemamo prijavljenih za postavljanje pitanja.

Prelazimo na drugu točku utvrđenog dnevnog reda:

Ad. 2. Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o klasifikaciji djelatnosti u BiH (prvo čitanje)

NIKO LOZANČIĆ:

Vijeće ministara je 30. srpnja 2008. godine u proceduru dostavilo prijedlog ovog zakona. Za nadležno povjerenstvo Kolegij je odredio Zajedničko povjerenstvo za europske integracije.

Ustavnoopravno povjerenstvo 11. rujna dostavilo je Mišljenje o ustavnopravnoj osnovi. Nadležno povjerenstvo je Mišljenje o načelima dostavilo jučer 23. rujna 2008. godine. Povjerenstvo je, kao što ste vidjeli, prihvatilo načela predloženog zakona.

Otvaram raspravu u prvom čitanju. Imamo li predlagatelja? Imamo. Želi li predlagatelj obrazložiti ovaj prijedlog zakona? Znači, ne želi.

Otvaram raspravu u prvom čitanju. Nemam prijavljenih za raspravu. Zaključujem raspravu.

Prelazimo na treću točku:

Ad. 3. Prijedlog zakona o kontroli kretanja oružja i vojne opreme, s Mišljenjem Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost

NIKO LOZANČIĆ:

Prijedlog ovog zakona je u proceduri od 9. travnja 2008. godine. Na 28. sjednici Dom nije usvojio negativno Mišljenje Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost o Prijedlogu zakona, a zaključkom je zaduženo ovo povjerenstvo da u suradnji sa Vijećem ministara i entitetskim vladama još jednom razmotri prijedlog ovog zakona i Domu dostavi novo mišljenje o načelima Prijedloga zakona.

Povjerenstvo je 24. lipnja zatražilo produženje roka za dostavljanje novog mišljenja. Novo Mišljenje Povjerenstvo je dostavilo 24. srpnja. Mišljenje je ponovo negativno. Dakle, Povjerenstvo nije prihvatilo načela Prijedloga zakona iz ove točke. Na 33. sjednici, 29. srpnja 2008. godine, Dom ponovo nije usvojio negativno Mišljenje Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost. Dakle, Prijedlog zakona je ponovo vraćen Povjerenstvu na razmatranje.

Povjerenstvo je na sjednici održanoj 6. listopada ponovo utvrdilo negativno Mišljenje o principima predloženog zakona. Podsjećam, ovo je treće Mišljenje Povjerenstva koje je negativno.

Otvaram raspravu o Mišljenju Povjerenstva. Podsjećam, raspravljamo i odlučujemo o Mišljenju. Podsjećam vas da u Poslovníku, u dijelu koji govori o negativnom mišljenju povjerenstva o ustavnim i osnovnim načelima, nemamo odredbu kao kod izvješća da se postupak prijedloga zakona obustavlja ukoliko je izvješće dva puta negativno.

Uvaženi prvi zamjenik predsjedatelja Beriz Belkić.

BERIZ BELKIĆ:

Poštovane kolegice i kolege, moja diskusija o tački koja se odnosi na Prijedlog zakona o kontroli kretanja oružja i vojne opreme može se odnositi također i na Prijedlog zakona o graničnoj kontroli, naravno bez ambicije da diskutujem o obje tačke. Neću se javljati za ovaj drugi zakon, jer vrijedi, po meni, i ovo što ću reći za ovaj Prijedlog zakon o kontroli kretanja oružja i vojne opreme.

Ja sam se javio iz dva razloga. Dakle, prvi razlog je, da tako kažem, da upozorim na ovaj tehnički aspekt da je bilo potrebno šest mjeseci, dakle tačno šest mjeseci je da je ovaj zakon u proceduri, dakle ne prejudicirajući ishod, ne oduzimajući pravo ljudima da se o ovome zakonu odrede, kako smatraju da treba da se odrede, samo to se mora brže uraditi. Dakle, mi imamo neracionalan postupak koji traje šest mjeseci, koji košta i koji je jednostavno nepotreban tako dugo, dugo. Dakle, mogli smo to daleko ranije završiti. A što se tiče suštine, dakle, danas ne-usvajanjem, očigledno da smo mi pred neusvajanjem ova dva zakona, i to iz razloga što pojedini poslanici smatraju da ovo nisu nadležnosti države – to je njihovo pravo i njihovo mišljenje. Međutim, ja postavljam pitanje - ko će urediti ove dvije oblasti? Dakle, radi se o dvije vrlo, vrlo važne oblasti, odnosno dva važna zakona koji na neki način su i preduslov za vizni režim i na neki način naš put prema NATO-u itd.

Dakle, evo dakle, ja postavljam pitanje, ne otvarajući neku žestoku ovdje raspravu, evo nećemo imati danas ova dva zakona koja su po mom mišljenju i sadržaju eminentno državni zakoni:

- Ko će ih usvojiti i kako ćemo mi i komunicirati sa okruženjem i asocijacijama prema kojim želimo i kako ćemo mi doći do bezviznog režima uopšte?

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je prijavljeni uvaženi zastupnik Momčilo Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Uvažene kolege, ja ću obratiti pažnju na Izvještaj, odnosno Prijedlog zakona o kontroli kretanja oružja i vojne opreme. Naime, u jednom dijelu ovog izvještaja se kaže da je postupajući u skladu sa navedenim zaključkom Predstavničkog doma Zajednička komisija odmah zatražila

mišljenje Savjeta ministara BiH i entitetskih vlada o Prijedlogu zakona, te su određeni članovi ovog radnog tijela prisustvovali radnim sastancima koje je organizovao predlagatelj zakona itd. Nisam iz ovoga dalje mogao naći odgovor koji je dao Savjet ministara, nemam ni informaciju šta su kao odgovor dali entitetske vlade, ako su dale odgovor entitetske vlade, nemam. Dakle nisam siguran da je ova komisija taj posao, bar iz ovoga što ovdje piše, znači do kraja uradila kako bismo mi ovdje imali potpuno jasnu poziciju kad se radi o ovom zakonu. U svim ovim materijalima ja imam stav Ministarstva unutrašnjih poslova RS-a koji kaže da se radi o prenosu nadležnosti. Bilo bi dobro da je Vlada RS-a rekla da se radi o prenosu nadležnosti, jer vrlo je interesantno da to kaže MUP koje se ne bi trebalo baviti tim pitanjem na ovakav način. Znači, o ovom bi morali pravni stručnjaci dati stav – da li se radi o prenosu nadležnosti ili se ne radi o prenosu nadležnosti? I na kraju krajeva, pitam, ne znam ko ima ovdje iz ove komisije, znači pitam: Da li su dobili odgovor od Vlade RS-a, postupajući po zaključku Predstavničkog doma?

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Evo, uvaženi zastupnik Selim Bešliagić.

SELIM BEŠLAGIĆ:

Predsjedavajući, poštovane kolegice i kolege, ono što se iz ovog materijala vidi, a evo i gospodin Novaković je to govorio, radi se o tome da je Predstavnički dom dao zadatak da se komisija formira i da se dobiju saglasnosti. Ja bih htio da naglasim da je to jedini, izgleda, put koji možemo mi poštovati, kako bismo rekli da je Dejtonski sporazum koji se realizuje. Međutim, ono što mene interesuje i što bi mi morali ovdje usvojiti, ako je zatraženo, znači od vlada Federacije i RS-a da se izjasne, a nisu se izjasnile. Ja mislim da ovaj dom to mora uzeti kao da su za, jer jednostavno, ako nemate odgovora protiv, onda su za. Mislim da bi taj princip trebalo usvojiti i jednostavno obavijestiti, ja bih rekao, entitetske vlade da će ovaj parlament, a da se ispoštuje procedura, znači poštujući proceduru, ukoliko ne dobije odgovor u datom roku, jednostavno smatrati da je odgovor pozitivan i da se mi više time ne zamajavamo.

Ovo što je rekao gospodin Novaković? Nema MUP pravo da traži i da daje izjavu da li je to prenošenje ili nije prenošenje, to rade vlade. Prema tome, ja koliko znam, Vlada Federacije nikad nama ništa nije odgovorila o prenošenju ovih stvari. I ono što mislim, zato sam mislio da je princip takav, da kad Vijeće ministara to prihvati da je dobilo te saglasnosti. Nažalost, ovdje kad dođemo, onda dobijamo negativne odgovore i onda vršimo, ja bih rekao, jedan jalov posao. Zbog toga smatram da taj princip se treba ispoštovati: ukoliko ne dobijemo odgovor od entitetskih vlada o roku, da smatramo da su one znači pristale na to i onda one preuzimaju odgovornost, a ne ovaj parlament i ovi zastupnici koji ovdje sjede.

NIKO LOZANČIĆ:

Replika, uvaženi prvi zamjenik predsjedatelja Beriz Belkić.

BERIZ BELKIĆ:

Replika je na neki način gospodinu Bešliagiću i gospodinu Novakoviću. Ja sam o ovome nešto govorio na prošloj, pretprešloj sjednici kada je riječ o procedurama i potrebi pojedinih poslanika da pribavljaju mišljenja čak i naših radnih tijela. Dakle, apsolutno ne osporavam to

pravo ljudima i pojedinačno i čak naša radna tijela mogu da traže mišljenja i od vlada i od ministarstava, nevladinog sektora, građana itd. Ali, način na koji se sada ovde diskutovalo, mene upozorava da mi, na neki način, uvodimo to kao oficijelnu proceduru. Ovo je Predstavnički dom i ovdje mi odlučujemo o zakonima. Ja ponavljam, ja nemam ništa protiv ko god ima potrebu da se konsultira, pribavlja saglasnost, ne pribavlja itd. Ja to ne osporavam. Ali ne možemo ovde u Parlamentu reći: čekajte nisam dobio odgovor od ovoga, nisam dobio od onoga! Ja nemam ništa protiv neka se čeka odgovor ali neka čeka onaj kome treba, a ovde se izjašnjavamo kao izabrani predstavnici građana.

NIKO LOZANČIĆ:

Replika, uvaženi zastupnik Bešlagić.

SELIM BEŠLAGIĆ:

Pazite, ja se sa gospodinom Belkićem apsolutno slažem ali princip rada ovog parlamenta je da procedure koje ovde se vode i procedure koje idu od Vijeća ministara prema ovamo faktički mi dođemo do toga da te procedure sve koje su urađene ili, bolje rečeno, posao koji se radi ovde zbog ovog pitanja, da li su dale entitetske vlasti pravo prenosa, pada u vodu. Iz tih razloga sam ja rekao jer se sjećam kada sam tražio ministarstvu za poljoprivredu da mi je Komisija odgovorila da ja treba da idem prema entitetskim vlastima da dobijem saglasnost ovog zajedničkog, što je za mene nonsens. To treba da radi Vijeće ministara.

I prema tome, ja se s vama slažem da je ovo normalan Parlament da je to tako. Međutim, ovde mi imamo sukob koji se uvijek svodi na to da li smo dobili saglasnost ili ne. Ja sam i jučer oko toga diskutovao. To je uvjet bez koga mi ne možemo, koji ne možemo da izbjegnemo i zato smatram da je Vijeće ministara dužno da ovom parlamentu dostavi relevantnu dokumentaciju, gdje se ovdje postavilo pitanje: jeste li dobili saglasnost ili niste?, jer je to tako rečeno da su ovlasti entiteta i mislim da taj uvjet treba ispuniti. To znači treba zahtijevati od Vijeća ministara da tu proceduru ispoštuje. Ja apsolutno bih volio da se ne bavimo tim stvarima. Znači, ako dođe materijal od Vijeća ministara, on bi morao da bude popunjen i s ovom stavkom da je to na nivou države i da se ne pitaju entiteti ili da kaže: to je na nivou entiteta, mi smo pitali, dobili smo saglasnost entiteta i samim tim mi završavamo proces u ovom parlamentu. Nama nije teško izglasati kad imamo tu klauzulu zadovoljenu. Mislim da tada skoro svi naši prijedlozi zakona prolaze sa 100% glasova. Mislim, u tome, znači isto je to, ali evo, mislim da, ipak, Vijeće ministara bi moralo značajnije reagovati na ovo pitanje koje, evo kažem, postalo je ključno pitanje u ovom parlamentu.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Imam nekoliko prijavljenih. Samo, jesu li sve rasprave ili ima replika?

Replika, uvaženi zastupnik Momčilo Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Pa vidite, ja sam diskutovao u pravcu da se traže mogućnosti da se zakon prihvati, a ne ne privati. Dakle, način na koji kolega ... govori je dobar put da zakon ne prođe, a ja sam razmišljao da treba uraditi sve da Komisija dadne pozitivno mišljenje i zbog toga sam pitao da li

je Komisija dobila stavove na sve ono što je ona tražila, a ona je smatrala da joj je to potrebno da da pozitivno mišljenje. I sad mislim da bi bilo dobro da neko iz Komisije kaže jesu li dobili ili nisu dobili bilo kakve stavove. Ako nisu dobili, onda se radi o nedogovornom odnosu institucija od kojih su zatražili stavove. A ako su dobili ovakve ili onakve, onda moram to znati kod opredjeljivanja i ja ovdje jer sam glasao za to, jer smo mi izglasali da se Komisiji da novi rok. I, na kraju krajeva i vi kao Kolegij ste ga i produžili još da bi oni dobili nekakva mišljenja, pa čak i novi tekst zakona, koliko sam ja shvatio, ovde da se eventualno pripremi ukoliko se želi dobiti zakon. Dakle, cilj je, po meni, ovdje naći rješenje, a ne ne naći rješenje. Zbog toga sam diskutovao na onaj način. I dalje smatraću da je nemoguće bez ovog usaglašavanja očito ovde usvojiti zakon, samo o tome govorim.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je za raspravu prijavljen uvaženi zastupnik Slavko Jovičić, a neka se pripremi uvaženi zastupnik Adem Huskić.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Poštovani predsjedavajući, gospodo iz Savjeta ministara, dame i gospodo, kolege i kolegice, dakle, ponavlja se danas stvar od juče. Juče smo, po raznim tačkama dnevnog reda, imali sličnu situaciju i da odmah budem jasan i konkretan – mi iz SNSD-a ne možemo da nosimo teret neopravdani kao da mi sve nešto na nivou države želimo da razvalimo. To, prvo, nije tačno. Slažemo se, mi možemo podržati u mnogim dijelovima izlaganje gospodina Belkića i gospodina Bešlagića da država, zna se šta je država, znamo mi šta su entiteti, ali u svakom zakonskom projektu mi insistiramo da se dvije vlade koje su nadležne, dakle Vlada RS-a i Vlada Federacije, usaglase oko zakonskih projekata koji onda na prijedlog Savjeta ministara će sigurno ovdje proći. Ali ako mi imamo stav čak i Ministarstva, a evo ne kažem Vlade RS-a i Ministarstva, mada bih ja više volio da je stav Vlade, ali evo bez stava Vlade RS-a mi znamo da je stav naš jasan. Ne da razvaljujemo. Ali sam vas pozivao bezbroj puta ovdje na poštovanje Ustava. On je takav kakav je. Ne da mi nekome prijetimo, ne da se mi ovde jogunimo, pa eto mi ništa nećemo, mnoge mi stvari ovde hoćemo ali da to prođe pravu proceduru. Ali nećemo dozvoliti da neko nametne da eliminiše Vladu RS-a. Pa sam upotrebljavao ovde razne izraze da ponižava ovog, onog, i ovaj dio ne mogu prihvatiti kod gospodina Bešlagića, kada je rekao – e, ako se oni nisu izjasnili do nekog roka koji je neko stavio, pitanje je koji je rok, to ćemo smatrati kao da je to prihvaćeno. Možete vi smatrati šta hoćete, ono neće biti od nas prihvaćeno, jer mi ipak odlučujemo ovdje.

Dakle, ja vas molim i molio sam čak i Savjet ministara i sve nadležne institucije – nemojte izlaziti sa zakonskim projektima koje niste usaglasili po redovnoj proceduri! A ona je takva, Vlada RS-a dala saglasnost i Vlada Federacije, pa valjda Savjet ministara neće to srušiti nego će usvojiti. I nama je onda olakšao posao. Ali, ako Vlada RS-a nije dala saglasnost, mi smo ljudi u obavezi da podržimo njihov zahtjev bez obzira koliko će se nama imputirati jesmo li mi državni poslanici ili smo mi, mi ipak, zna se ko nas je izabrao, iz kojeg entiteta dolazimo i ja uvijek pozivam na iskrenost, moramo biti iskreni. Nije prošao nam jednom jedan zakon, nije prošao drugi put ali je prošao treći, pa smo imali rješenje. Ad hok rešenja bez usaglašavanja sa nadležnim institucijama ne mogu dobiti od nas podršku. I onda mi ne možemo stalno nositi teret, evo, vi ništa nećete iz RS-a, evo vama je važna samo republika! Nije, ljudi, znamo, ponavljam

vam, nismo djeca, znamo mi šta je entitet šta je država. Ja želim da država funkcioniše, ali samo na ovim principima ustavnim, kompozicije kakva je sada. Ne može drugačije, ne može na silu jer sve ono što se nametnulo, vidjeli smo kakvih imamo drugih situacija.

I, da ja ne bih išao dalje, o ovim stvarima nismo se dogovorili ni na Komisiji, tamo naši predstavnici, jer nije bila ispoštovana, ponavljam, procedura koja je trebala biti zadovoljena. Pa bolje je bilo odložiti za mjesec dana možda da se usaglašavaju pa da imamo čist ovdje prijedlog, a ne ovako, dođe nam prijedlog i naravno da ću ja podržati i stav Ministarstva bez obzira što nije stav Vlade, jer je ono tačno tamo reklo da je prenošenje nadležnosti o kojima ne možemo sad razgovarati. I to je suština. Kad Ustav promijenimo, kad dođe do nekih drugih relacija, molim vas lijepo, možda će ići lakše ili teže. Vidjećemo. Nisam ja sad baba gatara, pa da znam šta će biti. Ali kakva je sad situacija, o njoj govorim, dajte ono što je moguće. Je li ovo važan zakon? Jeste. Ali ako je previše nadležnosti, mi ne možemo dati saglasnost.

NIKO LOZANČIĆ:

Ispravka netočnog navoda, prvi zamjenik predsjedatelja Beriz Belkić.

BERIZ BELKIĆ:

Neću se ja više javljati. Dakle, nije tačno, gospodine Novakoviću, da ja ne želim da se ovaj zakon donese. Ja vjerujem da se sada slažemo da ja i vi želimo da ovaj zakon donesemo, međutim ovdje se radi o slijedećem. Ako ste me dobro pratili i razumjeli, dakle ja ne govorim, govorim o stvarima koje su nadležnost države. Dakle, ono što je izvorna nadležnost države, mislim da o tome ne treba nikakvih prethodnih saglasnosti, usaglašavanja entiteta, bilo kojeg ministarstva, dakle ono što je izvorno državno. Po mom shvatanju, kada Vijeće ministara stavi u proceduru, dakle Vijeće ministara kada konsenzusom ili jednoglasno usvoji neki zakonski projekat, za pretpostaviti je da je proučilo ustavni osnov, za pretpostaviti je. Međutim, u posljednje vrijeme svaki zakon koji dođe dovodi se u pitanje, provjerava se itd.

Kada je riječ o prenošenju nadležnosti. Dakle, prenošenje nadležnosti je proces u kojem učestvuju entiteti, taj proces prenosa nadležnosti može pokrenuti Predsjedništvo kroz koordinaciju itd. Može ga pokrenuti i Vijeće ministara kao inicijativu, ići prema vladama entiteta, odnosno skupštinama itd. Dakle, ja to potpuno razumijem i nemam ništa protiv, samo da razlučimo i da razjasnimo šta je to što je izvorno državno gdje nam ne treba nikakva saglasnost, gdje sami odlučujemo o tome, a šta je to što moramo kao prethodno pitanje rješavati kao prenos nadležnosti. Dakle, prenos nadležnosti, po mom shvatanju, se rješava kao prethodno pitanje prije nego što se pusti u parlamentarnu proceduru, bilo koji akt. Htio sam da pojasnim moj stav.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je prijavljen uvaženi zastupnik Adem Huskić, a neka se pripremi uvaženi zastupnik Šefik Džaferović. Je li replika ili rasprava, uvaženi Križanović?

JOZO KRIŽANOVIĆ

/nije uključen mikrofoni/

NIKO LOZANČIĆ:

Brzo ćeš doći na red za raspravu ako je imaš.

ADEM HUSKIĆ:

Ako će mene replicirati?

NIKO LOZANČIĆ

Znači, neće, neće, vjerovatno.

ADEM HUSKIĆ:

Zhvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Poštovane kolege, ja mislim da je ovaj zakon ogledalo stanja u kojem se trenutno ili zadnjih pola godine ili godinu dana nalazi naša država. Ovo pokazuje stanje odnosa unutar Vijeća ministara, odnosa Vijeća ministara prema Parlamentu, odnosa Parlamenta prema Vijeću ministara, odnosa entiteta prema državi, odnosa stranaka, većine, što je jučer spominjao kolega Kalabić. Sve se ovde, po mom uvjerenju, oslikava kroz ovaj zakon.

Evo da vam kažem odgovor za pitanje koje se postavljalo. Postoji ovde dokument Vlade RS, ne Ministarstva unutrašnjih poslova, ja imam taj dokument. Ako ima potrebe, ja mogu pročitati stav ali otprilike stav je takav da se smatra da Vlada RS smatra da se radi o prenosu nadležnosti.

Imam također dokument iz EUFOR-a, OSCE-a, OHR-a i UNDP-a koji su dobili svi članovi Komisije koji su potpisali Martin, ovaj Španjolac koji je bio, Ignacio, komadant EUFOR-a, koji je potpisao Miroslav Lajčak, visoki predstavnik koji inače u zadnje vrijeme služi kao glasnogovornik jedne političke partije, koji je potpisao Daglas Dejvison, šef Misije OSCE-a i Kristin Mekneb, šefica Ureda UNDP-a. Oni su poslali pismo 21. jula 2008. godine članovima Komisije u kojem, između ostalog, stoji da je ovaj zakon po svojoj prirodi tehnički zakon, ima velikog uticaja na sigurnosnu situaciju u BiH. Osim toga treba istaći da nije u pitanju prenos nadležnosti sa entiteta na Ministarstvo sigurnosti, nego sa EUFOR-a na Ministarstvo sigurnosti. I u tom samom dokumentu je istaknuto da nema gubljenja nadležnosti na nivou entiteta. To piše u ovom dokumentu koji su dobili svi članovi Komisije, sa datumom 21.7.

Dakle, da vas podsjetim, ovde se ne radi o tome da se prenesu nadležnosti sa entiteta na Ministarstvo sigurnosti. Radi se o tome da ovu stvar sada radi EUFOR i ovo je poslednja vojna aktivnost EUFOR-a. Sve ostale vojne aktivnosti EUFOR-a su, kao što možda znate ili ne znate, prenesene na domaće institucije kao što je npr. kontrola zračnog prostora itd. Ovo je ostala jedina aktivnost, da ne kažem jedini razlog postojanja EUFOR-a u ovakvoj formi.

I ja mislim da nema razloga da mi žurimo sa usvajanjem ovog zakona. Ništa on neće promijeniti osim što će domaćim institucijama dati jedan vrlo odgovoran zadatak koji oni možda neće moći ni završiti. Ja lično ću prihvatiti Izvještaj Komisije, iako sam na Komisiji glasao drugačije nego što je Izvještaj. Ja mislim da nema nikakvog razloga da oborimo zakon, neka i dalje to radi EUFOR i mirna Bosna, idemo dalje.

Hvala lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je prijavljen uvaženi zastupnik Šefik Džaferović, a neka se pripremi uvaženi zastupnik Jozo Križanović.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, poštovane kolegice i kolege, ovdje su stvari jasne. Nadležnost prenosi onaj ko ima nadležnost. Entiteti nemaju nadležnosti u ovoj oblasti. Ni država nema sada nadležnost u ovoj oblasti. Ovo je nadležnost internacionalnih snaga u BiH, u skladu sa odgovarajućim aneksom Dejtonskog mirovnog sporazuma. I ovaj posao u BiH po Dejtonskom mirovnom sporazumu, po Ustavu BiH, kako god hoćete, obavljaju, ovo je posao međunarodnih snaga. Međunarodne snage, u namjeri da postepeno okončaju svoj mandat, pokušavaju dio svojih ingerencija prenijeti na institucije BiH i sva rasprava koju mi imamo u proteklih nekoliko mjeseci ne svodi se na to da li postoji saglasnost entitetskih vlada da se nešto prenese ili ne postoji, jer se ne može prenijeti na nekoga nešto što neko nema, nego je zapravo borba da dio onoga što, po prirodi stvari, po samom Ustavu, sa internacionalnih snaga prelazi na institucije BiH – dijelom pređe i na entitetske institucije. To naravno neće moći proći jer je to suprotno Ustavu i odgovarajućem aneksu Dejtonskog mirovnog sporazuma. Mi to dakle znamo i to je potpuno jasna stvar. I ja nemam namjeru niti zaista danas želim da se s ovim povodom još jednom ovdje u ovoj salu ubjeđujemo oko nekih rješenja, jer očigledno da će rezultat na kraju biti isti.

Ovde je pitanje kako dalje u ovoj situaciji. Ovo je zakon u prvom čitanju i u pravu je predsjedavajući i svi oni koji tumače Poslovnik da ovdje ne važi ono ograničenje dva puta jednako u istoj stvari i onda nema zakona. Ovde stvar može ići do isteka mandata ovog parlamenta, pa i poslije toga na svaki dva mjeseca ili mjesec i po dana, nakon što stvar odavde ode nazad u Komisiju, da Komisija ponovo – ja sam i član Komisije i vidim kako stvari u Komisiji idu – i ja u ovoj situaciji ne vidim drugi izlaz, ja ne bih danas. Naravno, ja ću glasati protiv Izvještaja Komisije jer je on negativan. Ja smatram da ovaj zakon treba BiH. I principijelno ću dakle glasati protiv Izvještaja Komisije, ali mislim da mi danas uopće ne bi trebali da ulazimo u fazu odlučivanja nego da malo razmislimo šta ćemo. Hoćemo li sada još dvije godine evo ovako, imali smo ovo prije mjesec i po dana pa ćemo dati mjesec i po na Komisiji, pa ponovo ovdje jer ovo je prvo čitanje. Nema kraja.

Mi imamo u BiH: kada ne možemo postići saglasnost oko nekih stvari, zato i postoji međunarodna zajednica u BiH, jer u takvoj situaciji nema odluke i međunarodna zajednica treba da nam pomogne da dođemo do neke odluke. Mi u ovoj situaciji imamo identičan stav četiri međunarodne organizacije. Dakle, i EUFOR-a i OHR-a, OSCE-a i još jedna, ja se izvinjavam, UNDP-a vezano za ovo pitanje.

Predlagač zakona je Vijeće ministara. Vijeće ministara je zakon predložilo, koliko ja znam, bez glasova protiv. Ja predlažem da mi, dakle prikratimo sebi ovdje bespotrebnu raspravu, da mi kao Dom, prije konačnog odlučivanja, jel', još jedanput ovo lijepo prosljedimo Vijeću ministara zajedno sa nekim kompromisnim prijedlogom kojeg su ponudile četiri međunarodne

organizacije u BiH. Za mene je taj prijedlog prihvatljiv, ali očigledno da nije prihvatljiv za sve nas u Parlamentu čiji je glas potreban da bi nešto postalo zakon.

Predlažem da to prosljedimo Vijeću ministara, neka Vijeće ministara razmotri te amandmane koji su došli od međunarodne zajednice u BiH i neka nas obavijesti o svom stavu i da onda vidimo, ljudi, šta ćemo. Jer zaista ovako, ovako, više ne ide, nema smisla, samo ćemo bez potrebe trošiti vrijeme.

Toliko, hvala vam.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku Džaferoviću.

Ispravak netačnog navoda, uvaženi drugi zamjenik predsjedatelja, doktor Milorad Živković.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Kada se spremamo za sjednice očigledno da bi trebali da se spremimo detaljno i miniciozno da ne bi netačne navode ovdje iznosili. Naime, Savjet ministara na 41. sjednici, održanoj 6. marta 2008. godine, većinom glasova je utvrdio Prijedlog zakona o kontroli kretanja oružja i vojne opreme, čiji je predlagač Ministarstvo bezbjednosti. Omjer glasanja je bio 4:3, odnosno srpski ministri u Savjetu ministara BiH su bili preglasani, predsjedavajući Špirić, ministri – Nović i Puhac. Ako nije bilo tako, neka ministar kaže kako je bilo.

Zahvaljujem.

NIKO LOZANČIĆ:

Kako da ne, odgovor, uvaženi zastupnik Šefik Džaferović.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Naravno, ovo je bila intervencija s pravom. Dakle, ja se izvinjavam, ovo je većinom glasova na Vijeću ministara usvojeno. I za razliku od dosadašnjih intervencija na moje diskusije, ja zaista priznajem da je ovo bila intervencija na svom mjestu. Ali to je razlog više da se ova stvar sada dostavi zajedno sa stavom međunarodne zajednice Vijeću ministara, pa da Vijeće ministara onda vidi šta ćemo i kako ćemo dalje.

Toliko.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je uvaženi zastupnik Jozo Križanović.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Poštovane kolegice i kolege, zapravo ću biti vrlo kratak jer je dio, dobar dio onoga što sam mislio reći, već rekao kolega Huskić. Ali, ono što za mene jeste ovdje znakovito – da mi šest

mjeseci vučemo ovaj zakon kroz Parlament. I, uglavnom, ponavljamo rasprave i sa Komisije i sa ovog doma. I što je ovdje najžalosnije, dakle ta rasprava, bez obzira na argumentaciju, ima isti epilog i mislim da ćemo imati i danas, da kažem, isti rezultat te rasprave.

Želim posebno naglasiti zašto sam ja za ovaj zakon. Dakle, radi se ovdje o prenosu nadležnosti međunarodne zajednice na institucije BiH. Čudi me da političke partije koje se zalažu za odlazak međunarodne zajednice iz BiH su protivne ovom zakonu. Posebno sam nezadovoljan situacijom da – nije ovo po prvi put, ne lomi se to na ovom zakonu – ima jako puno zakona o kojima smo do sad razgovarali gdje se to ispoljava, da zakoni koji prođu sve procedure, ocjene ustavnosti, rasprave na komisijama itd. dođu u Dom i onda se otvara pitanje nadležnosti i ustavnosti ... Mislim da bismo morali biti malo odgovorniji prema ovome.

Druga stvar koja je meni vrlo značajna jeste koncipiranje zakona na principima koji su dobili ocjenu međunarodne zajednice da se time ničim ne ugrožava sigurnost u BiH prenosom na domaće institucije.

I da ne duljim, predlažem da se danas izjasnimo konačno o ovom zakonu, nema smisla više se mrcvariti o ovome. Ukoliko postoje neka nova bolja rješenja, neka se ona plasiraju, ovo zaista ovako više nema smisla vući jedan zakon bez izgleda da se može usvojiti.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Replika, uvaženi zastupnik Kalabić.

DRAGO KALABIĆ:

Gospodo, predsjedavajući, činjenica je da smo mi, evo i o ovom zakonu, rekli puno toga i na Komisiji i, evo, po ko zna koji put se dotičemo iste problematike. Ali dvije stvari koje zamjeram i mislim da nije korektno i nije principijelno, ako prođe, kako reče kolega Križanović, sve procedure, sve je prošlo, a ako ovdje po proceduri ne bude usvojeno – to je kao strašni sud. Šta je ovo ovdje nego procedura. Sve je procedura ili nije ništa. Ja vas molim da to poštujete. To neko što neće, to što neko neće da kaže, zna kakva je procedura zadnja pa da se potruži da stvori preduslove da i ta procedura bude kako želi, ne želi da se potruži, ne želi da razgovara, al' očekuje da i to bude po nečijoj proceduri.

Mislim da nije uredu ako se u Vijeću ministara preglasava, ali jeste procedurom usvojeno, legalnom procedurom, i to nije niko osporio. Zakon je došao ovdje, preglasani su ministri, ali, ali, glasanje je apsolutno u skladu sa ... Poslovnikom. Ako se i ovdje, bez obzira kakav bude rezultat, ako se glasa u skladu sa Poslovnikom, onda se to ovdje pretpostavlja kao, kao, ne, ne, ne znam kako bih to ... kako bih to nazvao. Mislim da to nije, nije korektno, takav pristup, ovdje se opet možemo vratiti onoj jučerašnjoj kafi i toj priči. Jedino što ja nisam razumio kolegu Huskića, ako je gospodin Lajčak glasnogovornik jedne političke partije, nisam Vas do kraja razumio, je li to znači da Vi taj njihov stav ne priznajete, ostaje samo onaj stav Vlade RS-a. Mislim, tako sam ja razumio stvar.

ADEM HUSKIĆ

/nije uključen mikrofon/

DRAGO KALABIĆ:

Ne, ne, nisam rekao, samo sam, mislio sam kakav imate odnos prema tom izvještaju, s obzirom da ste za visokog predstavnika, nisam razumio do kraja. Je li podržavate taj njegov stav i taj izvještaj?

NIKO LOZANČIĆ:

Replika, je li? Dobro, evo imamo, pošto je uvaženi zastupnik Ajanović stariji, a istovremeno ste se javili, on ima prednost za repliku.

EKREM AJANOVIĆ:

Gospodine predsjedniče, dame i gospodo, kolege i kolegice, po meni, ovdje nema ništa nejasno, ovdje sebi ljudi uzimaju za pravo da pojedinačno tumače šta je prenos nadležnosti i šta nije prenos nadležnosti. A u Dejtonskom sporazumu kaže da je vrhovni tumač Dejtonskog sporazuma Visoki predstavnik. I to je onaj zakon koji je, sad zasad dok se ne ukine, u nadležnosti Visokog predstavnika. A ovdje je, koliko sam ja vidio, pročitano da je znači i Lajček potpisao da tu nije prenos nadležnosti.

Ali ja nisam ustao radi toga da bih ja nekog ubjeđivao da to nije ili jeste prenos nadležnosti, ja sam se javio za repliku i da kažem ovo: da mi odmah na početku svake sjednice kada dođu zakoni na dnevni red da predsjednik Kluba SNSD-a ustane i da kaže da o ovim zakonima treba saglasnost o prenosu nadležnosti i da mi ne raspravljamo jalove diskusije. Da, znači te zakone odmah skinemo sa dnevnog reda i da ostavimo za neko drugo vrijeme da o njima raspravljamo, jer ovako se mi koljemo oko toga da li jeste nešto prenos nadležnosti ili nije prenos nadležnosti, a ne tumači onaj koji treba. Ne može ministar jedan tumačiti da li je prenos nadležnosti ili nije, to može vlada uraditi, to može institucija RS-a, to, pa ljudi moji, moramo početi da radimo onako kako treba.

Drugo, ne može se prenositi pojedincu i kazati - evo, tebi, poslaniče, ove ... nisu izvršene, ovo su, ovo su nadležnosti koje se prenose. To se mora korespondencija voditi pismena sa određenim institucijama koje postoje u ovoj državi, a to je Vijeće ministara. I da Vijeće ministara, prije nego što dođe uopšte u proceduru, da ono kaže - mi moramo raditi tako i tako. I mislim da bi efikasnost rada ovog parlamenta se mnogo ubrzala ako bi krenuli ovim putem, a to je ... da prije nego što uopšte raspravljamo o zakonima, nek oni koji misle da je to prenos nadležnosti, jer znamo ako su rekli da je to prenos nadležnosti, ja znam sigurno da neće nijedan poslanik koji je u ovim klupama, a koji su iz RS-a, izuzev možda dvojice, glasati za te zakone. A to znači da mi gubimo džaba vrijeme, a to ujedno pokazuje zapravo neefikasnost ovog parlamenta iz samo jednog jedinog razloga koji moramo mi priznati ili ne priznati; da li će on ostati ili neće ostati takav, to je stvar budućnosti, a sad je ovakav, a to je entitetsko glasanje.

I prema tome, mi moramo biti svjesni toga i zato predlažem, stvarno, najbolje bi bilo da ne mlatimo praznu slamu, da predsjednik Kluba SNSD-a ustane i da kaže prije počinjanja i stavljanja bilo kojega zakona na dnevni red da on ustane i da kaže - molim vas, ovo skinite s dnevnog reda, jer to je prenos nadležnosti.

NIKO LOZANČIĆ:

Replika, prvo uvaženi zastupnik Adem Huskić, pa onda uvažena zastupnica Milica Marković.

ADEM HUSKIĆ:

Pošto sam spomenut, ja ću reći, ja lično za sebe mislim da sam uvijek raspoložen za razgovore, za dogovore, ali isto tako mislim da razgovor podrazumijeva jednak tretman na obje strane pa kad se ne dogovorimo, onda morao bi neko da nas poravna, da nas reguliše. Jer, nije razgovor ako ja kažem hoću ovako i onda hajmo se dogovarati ali da bude ovako, mislim, tu nema razgovora, znači to je jedna stvar. I taj ko bi trebao, u konkretnom slučaju, da bude regulator je po mom uvjerenju, i to je na neki način rekao kolega Ajanović, jeste Ured visokog predstavnika. Pošto se on, po mom mišljenju, nije na adekvatan način uključio u ovom pitanju, po mom mišljenju nije, zbog toga sam ja na jedan ironičan način u onoj svojoj diskusiji i spomenuo Visokog predstavnika.

Znači, ja jesam za razgovore uvijek kad se možemo dogovoriti, mislim da možemo dogovorom puno više riješiti ali u situacijama kad ne možemo onda treba neko da nas reguliše, je li.

Zahvaljujem.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Uvažena zastupnica Milica Marković: replika.

MILICA MARKOVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Moja replika se odnosi na izlaganje gospodina Ajanovića. Uz svo poštovanje i uvažavanje prema Vama i Vašem izlaganju, ja želim da kažem da nema potrebe da šef poslaničkog kluba SNSD-a na svakoj sjednici prethodno obavijesti Parlament koji su to zakoni koje ćemo mi osporiti zbog prenosa nadležnosti, a koje nećemo. Svi ovdje, koji ste u Parlamentu, treba da računate sa tom činjenicom i sa konstatacijom koju je iznijela Vlada RS-a da ćemo mi u narednom periodu tražiti da se vrate neke ingerencije koje su prenesene sa RS-a na BiH. I znači, to vam je generalan stav i treba da računate sa tim i da znači imate to na umu o svakom zakonu u kome se radi o prenosu nadležnosti, jer je mnogo tih nadležnosti preneseno u nekom prethodnom periodu kad SNSD nije bio izvršna vlast na nivou BiH i mi sad s pravom možemo da tražimo revidiranje svih tih nadležnosti koje su prenesene na BiH iz mnogo razloga. Ja ih sad neću elaborirati ali, kad dođemo do te teme, onda ćemo reći i zašto to tražimo.

I zaista, iznijeli ste ovdje jednu kontradiktornost. Rekli ste na početku da je vrhovni komentator i tumač Dejtonskog mirovnog sporazuma Visoki predstavnik, a poslije toga se pozivate da treba institucije da se izjasne o tome da li je nešto sporno ili nije; a kad kažem institucije, znači pozvani, izabrani zvaničnici i političari u ovoj državi. Pa mislim da bi bilo zaista vrijeme da se jednom opredijele partije iz Federacije BiH hoćete li vi da mi gradimo život u BiH tako što ćemo se mi međusobno dogovarati ili ćemo ga graditi onako kako kaže Visoki predstavnik, uz svo poštovanje prema toj instituciji, neovisno od toga da li je to na dobrom putu ili nije na dobrom putu. Neko će uvijek reći da je nešto dobro ili da ima neku drugu stranu koja nije dobra. Dakle, vi se morate opredijeliti hoćemo li mi to zajedno raditi, mi ovdje koji smo izabrani, kako u zakonodavnoj, tako u izvršnoj vlasti, ili ćete to pustiti da radi. Ja znam da nekima u ovoj državi odgovara da Visoki predstavnik kaže - to je tako i nikako drugačije. Ali morate prihvatiti činjenicu da su neki političari i ljudi koji vrše određenu vlast u ovoj zemlji demokratski izabrani i da imaju pun legitimitet i pravo da neke stvari ospore u ovoj državi i naravno navedu razloge zašto to kažu.

Eto toliko.

NIKO LOZANČIĆ:

Uvaženi zastupnik Ekrem Ajanović: replika.

EKREM AJANOVIĆ:

Ja ću samo ovoj kolegici, koja mi je, istinu govoreći, simpatična, odgovoriti i replicirati. Ja sam samo u kontekstu toga, pošto je jedan od poslanika već čitao da je visoki predstavnik rekao da nema prenosa nadležnosti, iznio ono što je činjenica. Ko god hoće, to može da pročita, i da vidi u Dejtonskom sporazumu gdje piše jedan član, jedna rečenica: 'Vrhovni tumač Dejtonskog sporazuma je Visoki predstavnik.' I, to da nije tako, ne bi mogao nametnuti, ne znam, koliko zakona koje Skupština nije htjela da usvoji itd.

Ali ... još jednu stvar moram da kolegici kažem - od mene ili od Vas nikad ne počinje država. Prema tome, priča o analiziranju da li će se vratiti nešto ... nazad, a neki prije nas su to usvojili, to je priča za malu djecu i za političke zborove, to nije priča za ovaj parlament, jer to je jasno kao dan da oni koji su prije prenijeli nadležnosti oni su bili ovlašteni i oni su to uradili i sada ove priče to su stvarno više političke priče. I mislim o tome ne bi trebalo u ovom parlamentu voditi diskusiju.

Ali moj cjelokupni napor je bio u tome da mi ne vodimo jalove diskusije, pa čak i jalove replike – da se na početku sjednice kaže o ovim zakonima koji su stavljeni: klub poslanika smatra da se odnose na prenos nadležnosti i da mi o njima ne diskutujemo. Nek to urade određene institucije koje treba da traže saglasnost. Inače, ovako ispada da mi privatno kao pojedinci privatno ocjenjujemo da li je nešto prenošenje nadležnosti ili nije. Pa imaju za to institucije koje imaju i, s druge strane, možemo obrnuti tezu. Ja mogu postaviti pitanje vama: gdje vam je odluka te vaše vlade da je ovo prenos nadležnosti. Prema tome, to su stvari o kojima mi možemo da govorimo ovdje o stvarima koje nisu za cijeli dan, hajmo biti efikasni.

NIKO LOZANČIĆ:

Uvaženi zastupnik Kalabić: replika.

DRAGO KALABIĆ:

Evo, jedan dio izlaganja mog uvaženog kolege Ajanovića iz kluba stranke za bivšu BiH. To sam čuo od ovih iz SDA, u stvari bivše Stranke za BiH.

_____(?)
/nije uključen mikrofon/

NIKO LOZANČIĆ:

Ja vas zamoljavam, sve skupa, da pratite jedni druge, da uvažavate vrijeme koje je na raspolaganju svima nama i da omogućite normalan rad.

DRAGO KALABIĆ:

Ja imam samo jedno pitanje. Da li je realno da se na Vijeću ministara preglasaju ministri iz srpskog naroda i da sve ide bez problema i da se realno očekuje bez ikakvih problema usvajanje zakona? Ja vas pitam da li je realno, da li vi to očekujete da se to tako sasvim dešava i da nema nikakvih problema oko usvajanja zakona? I da li je išta preduzeto, sad govorim u političkom smislu, sem ovih apela Visokom predstavniku: zahtjeva da presiječe, da nametne, da, protiv čega mi nemamo ništa? Mi radimo svoj posao, a Visoki predstavnik radi svoj posao. Mi ga ne podstičemo da radi svoj posao, ja mislim da on zna šta treba raditi i mi niti možemo niti se želimo suprotstavljati odlukama Visokog predstavnika.

Ali istovremeno ne prihvatamo ni tumačenja odluka, odnosno stavova Visokog predstavnika da on vrši pritisak na nas, zato što nam je potpuno jasno i poruka Visokog predstavnika je ... oko kojih stvari se mi trebamo dogovoriti. I znamo šta on misli, šta podrazumijeva pod dogovor. To smo juče raspravili. Znači, ne ultimatum, ne naredba, nego dogovor. I ja se potpuno slažem da mi možemo prije sjednice ove stvari raspraviti, zato što je nerealno da dođete na sjednicu gdje imate ovu proceduru koja je išla ovako kako je išla i da se onda očekuje ili bar da to uradimo bez rasprave, znači jer je nerealno. Nerealno je očekivati i ja se potpuno slažem da mi prije sjednice možemo, ali to je problem koji smo već apsolvirali zašto se to ne radi i mi nismo protiv tog, ali nije do nas.

_____(?)
/nije uključen mikrofon/

NIKO LOZANČIĆ:

Redoslijed, redoslijed! Uvaženi zastupnik Križanović se javio za repliku, pa uvaženi zastupnik Bećirović, pa uvaženi zastupnik Džaferović.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Zahvaljujem.

Ja zaista sam mislio odustati od ove replike. Pa vidite, kolega Kalabić kaže da mi ne trebamo raspravljati o procedurama, odnosno da trebamo raspravljati. Ja sam rekao da su procedure, prije svega, riješene Poslovníkom našim. Tu su detaljno razrađene procedure kako mi

radimo. I uzmite Poslovnik, vidjet ćete da u radu Doma se raspravlja o suštini stvari, o predmetu, o meritumu prijedloga zakona. Ja zaista nisam znao da je takvo glasanje bilo na Vijeću ministara. Onda bi trebalo reći to, to je trebala znati Ustavnopravna komisija, pa problematizirati ustavni osnov itd.

Nezadovoljan sam da počne rasprava – mi nakon šest mjeseci raspravljamo sad ovdje – i vraćamo se na upitnost ustavnog osnova, odnosno prenosa nadležnosti. Ako je i to u pitanju, ja sam duboko uvjeren dakle da se ne radi ovdje o prenosu nadležnosti koje su u ingerenciji entiteta nego se radi o prenosu nadležnosti sa međunarodne zajednice na institucije BiH. I evo, to je moja argumentacija i žao mi je što danas raspravljamo više o procedurama, o tome koliko se ne slaže parlamentarna većina, koliko ne štima ni u Vijeću ministara, ni u izvršnoj, ni u zakonodavnoj vlasti. Ja bih vas molio da nas poštedite toga i da pokušate zaista dogovoriti se može li ovo ići.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Sljedeći je uvaženi zastupnik Bećirović: replika.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Ja imam repliku gotovo svim prethodnim diskutantima, osim naravno šefu Kluba poslanika SDP-a Jozi Križanoviću.

Ja želim reći da bi danas zaista bilo dobro da malo olabavimo priču i raspravu ovdje u Parlamentu BiH i da se ne ponašamo kao da su sad u nedjelju izbori, jer su izbori bili prije tri dana, nema razloga za ovakav vokabular. Bilo bi dobro da se okrenemo malo zaista pravim problemima ljudi i svim narodima u ovoj zemlji, problemu siromaštva, kriminala i drugim životnim pitanjima.

Šta ja hoću da kažem? Mislim, zaista da nam je potrebno, evo, i jučer i danas i bit će nastavak i ove sjednice danas, malo odgovornijeg i ozbiljnijeg pristupa. U ovom parlamentu ne postoji čovjek koji je oštrije napadao SNSD, kad god sam mislio i smatrao da destabiliziraju državu BiH ili narušavaju međunacionalne odnose i međuljudske odnose u ovoj zemlji. Međutim, bili bi nepošteni ako bi samo govorili da je SNSD jedini i isključivi krivac u ovoj zemlji. Ja moram ovdje odgovorno reći da oni koji su također prije dvije godine ispaljivali parolu o 100% BiH, danas bi morali imati odgovor na 100% slabljenje i razgrađivanje ove države, a ne i dalje nastaviti sa pričom koja nema nikakvog osnova i koja, kao rezultat, a vraćam se ponovo rezultatu, to je najvažnije, ima ovo što ima, potpune opstrukcije, potpuna jedna razgradnja državnih institucija i jedno stanje koje ne ide nikome u korist.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je za repliku prijavljen uvaženi zastupnik Šefik Džaferović.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Ma, gospodine predsjedavajući, ja sam htio, možda, više da kažem jednu poslovničku intervenciju. Dakle, ja predlažem da mi polako ovo privedemo kraju. Mislim da dalje nema

smisla da raspravljamo, jer će nas diskusija odvesti, vidite, poslije ćemo, sada je razgovor oko vraćanja nadležnosti, oko, ne znam ni ja više oko čega. Pravo da vam kažem, nijedna nadležnost koja je prenesena na BiH, ja je ne shvatam kao da sam je ja od nekoga uzeo nego da smo svi mi, u cilju da nam svima bude bolje u ovoj zemlji, odlučili da neke stvari efikasnije radimo. Jer ako smo tri carinske administracije napravili u jednu, ja mislim da je korist za sve nas nekoliko milijardi maraka koje su iz sive ekonomije ušle u legalne tokove. To je važno i za Srbe, i za Hrvate i za Bošnjake i za ostale građane ove zemlje, važno je i za Bihać, i Banja Luku i za Mostar i Trebinje i Sarajevo. I ja to tako shvatam, i to zapravo i jeste suština.

Nas čeka sada puno zakona na evropskom putu gdje ćemo mi morati promišljati na ovaj način kako da stvari efikasnije i funkcionalnije postavimo. Ja mislim da bi na toj osnovi trebalo da razgovaramo, a ne da li neko nešto od nekoga uzima ili ne uzima i da li neko ima pravo na nešto ili nema pravo na nešto. Ali ovdje je činjenica, dakle kada potpuno ogoljeno govorimo da je ovdje mandat međunarodne zajednice, ovdje dakle nemaju ni entiteti ni država ništa, da se ne ponavljam sada, kad se uhvate vrata, šteka vrata na Pravnom fakultetu, nauči se ona izreka: da niko na drugog ne može prenijeti prava nego što ih i sam ima. Prema tome, dajte da ne komplikujemo stvari, ovdje nema saglasnosti. Drago, ja sam, nažalost, tek danas saznao da Vijeće ministara nije jednoglasno ovu odluku, ili da je bilo protivljenja ministara iz srpskog naroda i ja smatram, pazite i to je procedura, ali ćemo onda doći u ovu poziciju u koju dolazimo i smatram da je dobro da što više odluka iz Vijeća ministara izlaze usaglašene prema Parlamentu. Ali mi imamo problem, Drago, gospodine Kalabiću, i sa usaglašenim, ali evo sad to nije slučaj, da ne otvaram to pitanje.

Zato ja predlažem da mi ovo sve skupa sa stavom međunarodne zajednice prosljedimo u Vijeće ministara, neka izvole, neka nam kažu, mi to u Komisiji pokušavamo da napravimo, jer ćemo ponovo i čitavu godinu i nikad zakon nećemo imati. Ili da se danas dogovorimo da ovo srušimo, jer ovo očigledno neće moći proći.

NIKO LOZANČIĆ:

Uvaženi ministar Tarik Sadović, predlagatelj, uime predlagatelja zakona.

TARIK SADIKOVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, dame i gospodo, dozvolite mi da vas upoznam sa nekim činjenicama jer je evidentno iz diskusije, bar u onom dijelu kojem sam ja prisustvovao, mnogo zastupnika ne barata činjenicama o ovome zakonu, što je, ipak, vrlo važno za donošenje konačne odluke.

Vijeće ministara je jednoglasno donijelo odluku prošle godine o formiranju radne grupe za izradu ovoga zakona. Dakle, ponavljam, jednoglasno. I onda, kad je trebalo da ta radna grupa počne raditi, predstavnik RS-a nije htio da učestvuje u radu radne grupe. To je polazna činjenica. Naravno da je radna grupa radila skupa sa predstavnicima EUFOR-a, OHR-a, OSCE-a i, ne znam ni ja, uglavnom svim relevantnim predstavnicima međunarodne zajednice i došla do teksta zakona. Tekst zakona se pojavio na Vijeću ministara, i tačno je da su srpski ministri, uključujući i premijera Špirića, bili preglasani, jer sam ja insistirao da se obavi posao kojim je Vijeće ministara zadužilo Ministarstvo sigurnosti. E, onda ide priča, general, ... čini mi se da je, ako se dobro sjećam datuma, podsjetio premijera Dodika i onda se uključuje predstavnik RS-a u radnu grupu, koja skupa s međunarodnom zajednicom pokušava da postigne kompromis oko ovoga

zakona. I navodno su postigli kompromis tako što su donijeli nekih 10–12 amandmana zajedničkih, navodno usaglašenih.

Pazite, međutim, i poslije toga predstavnik RS-a kaže nije to dosta, nije usaglašeno, evo još dva amandmana. Delegat u Domu naroda na Komisiji kaže nije, nije, evo još amandmana. Pazite, dokle proces dogovaranja ide i šta je granica meni više apsolutno nije jasno. Na Komisiji za odbranu i sigurnost, gdje je mnogo puta bio ovaj zakon i prije par dana je bilo glasanje o ovim zakonima, osam članova Komisije je bilo „za“, jedan jedini prisutni delegat iz RS-a gospođa Dušanka Majkić je bila „protiv“.

Molim vas lijepo, evo jučerašnjih „Nezavisnih novina“, evo današnjih „Nezavisnih novina“, na naslovnoj strani kaže: 'Sadović neće odlučivati o nabavci oružja za MUP RS-a.' Pa predmet ovog zakona nije nabavka oružja. Pazite, ako ovo gospođa Dušanka Majkić ne zna, onda je to žalosno, a ako zna a ovakve stvari objavljuje, onda je to još žalosnije. Pazite, ona spominje još nekakvo lično naoružanje za policiju RS-a. Pa nema ličnog naoružanja za policiju, to može biti samo službeno naoružanje. Dakle, pazite, riječ je o jednoj ogromnoj manipulaciji.

Dakle, niko ovdje ne spori potrebu da se dogovaramo, da postizemo kompromise oko važnih zakona, ali pazite, vrlo je važno poredati činjenice. Pa ne možete reći neću ja raditi ovaj jedan zakon, a Vijeće ministara, uključujući sva tri predstavnika, odnosno, iz reda srpskog naroda, donijelo odluku da ga treba raditi. Mislim, kakva je to onda politika? Meni to zapravo nije jasno.

I evo, bez obzira kakva bila sudbina, pokušavano je da se dođe do kompromisa. Ako treba da ovaj zakon padne, neka padne, pa ćemo ga opet raditi. Usaglašavat ćemo se opet. Ali nemojte molim vas da slušam u Parlamentu priče kako je neko nekoga htio prevariti, kako je neko nekome htio podmetnuti zakon, kako je neko nekoga preglašavao, eto ko mi htjeli nekoga da preglasamo!? Pa meni je, prvo, prije svega vrlo jasno da ako se na Vijeću ministara postigne konsekus oko nekog zakona da je to vrlo važna pretpostavka da on bude usvojen kasnije u Parlamentu. Ali, ako sam suočen sa stalnim opstrukcijama i treba na kraju da ja izvučem debeo kraj zbog toga što nisam obavio posao, da me Centri civilnih inicijativa i druge nevladine organizacije proglašavaju kao nekim ko ne radi svoj posao, ja to neću, ja ću uraditi ono što je do mene. I uradit ću sve što je u mojoj moći da zakon u maksimalno usaglašenoj formi dođe. Ali potrebna je spremnost svih strana.

Pazite, imate upute stranama od EUFOR-a, njihovu želju da prenesu nadležnost sa EUFOR-a na BiH. To je deklarirana želja svih političkih subjekata u BiH da se što više i što brže prenesu nadležnosti međunarodnih organizacija na BiH. Kad počnemo raditi konkretne stvari, milion problema. Ja, vjerujte mi, da jednostavno na ovakvim stvarima bi volio da bude više spremnosti, više razumijevanja, više saglasnosti, ali potrebne su pretpostavke za tako nešto, potrebna je dobra volja, a ne u startu namjera, eto mi ćemo nešto usvojiti, nešto ćemo uraditi, ali u startu znamo da se nećemo dogovoriti. To nije ni korektno ni fer.

BERIZ BELKIĆ:

Predsjedavajući Lozančić.

NIKO LOZANČIĆ:

Nije replika, nego rasprava.

BERIZ BELKIĆ:

Novaković se prijavljuje za repliku, jel' tako, Momo?

NIKO LOZANČIĆ:

Kome? Ministru. Evo, pustit ću Vas da Vi replicirate ministru.

Uvaženi zastupnik Novaković: replika.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Moram reći da nama ovdje u stvari nisu potrebna politička predavanja ministara. Mi smo ovdje ti koji smo zaduženi za politiku. Bilo bi dobro da je ministar izašao, pa rekao u čemu je neslaganje i šta je njegov prijedlog da to neslaganje ... nestane. Koji su to članovi koji su problematični, za koga su problematični itd. A ne da nam ministar ovdje dijeli političke lekcije o tome šta on razmišlja i na koji način on razmišlja i, ne znam ni ja, kakva usaglašavanja itd. Dakle, ministri neka rade svoj posao, mi ćemo ovdje raditi svoj posao. Da su oni dobro uradili svoj posao, mi bi svoj danas ovdje uradili. Očito, da ni ministar nije uradio svoj posao kako valja i zaista nisam zato da ovdje drži sa one govornice da je zloupotrebljava i drži politička predavanja.

NIKO LOZANČIĆ:

Replika, uvaženi zastupnik Izetbegović.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Ne znam čemu tako drska reakcija u odnosu na jedno konstruktivno i pristojno izlaganje ministra. Samo je pristojno i na lijep način pojasnio ono što treba pojasniti. I upravo je i trebala ovakva diskusija našeg ministra. Nemojte Vi na takav način se ovdje obraćati ljudima u ovome parlamentu.

NIKO LOZANČIĆ:

Samo malo, ko još ima za repliku? Neka, neka, Vi ste potrošili, uvaženi zastupniče Kalabić, dvije replike, a imate raspravu, prijavljeni ste u raspravu.

Ima li još replika?

Uvaženi zastupnik Jovičić: replika.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Poštovani predsjedavajući, dame i gospodo, pa zar stvarno svaki put mora biti ovoliki, u tolerantnoj atmosferi, jer gledam ja druge parlamente, ovo je, nije ovo loš vokabular, ko je nešto rekao, to naravno, ne slažemo se oko mnogih stvari, ali zar svaki put mora biti ovoliki animuzitet izražen prema našem političkom stavu. Zar zaista možete očekivati da mi prihvatimo ovo, ako su tri naša ministra preglasana u Savjetu ministara? Hajmo biti ljudi, stalno vas pozivam na to.

Kako je moguće da mi prihvatimo, a tri naša ministra preglasana. I još predsjedavajući. Jel' stvarno neko može biti toliko ubijeđen i vršiti ne pritisak, ali stalno apel kako mi nećemo.

Podržavam ovo što je izlagala kolegica Marković. Prenesene su mnoge nadležnosti. I znamo mi dobro, kad su one prenesene ovdje, nema više vraćanja. Evo, imamo zato na Ustavnom sudu dva predmeta, pa ćemo vidjeti šta će Ustavni sud reći. Naravno, da u interesu zemlje ćemo raditi ono što je moguće, ali juče smo raspravljali cijeli dan – zar o ovako ozbiljnim stvarima treba formirati radne grupe? Zar nije prvi taj krug komunikacija Vlada RS-a i Vlada Federacije na čelu i da vodi aktivnost Savjet ministara. Kakve više radne grupe, ljudi! Kad čujem riječ ekspert, vjerovali ili ne, ne bude mi dobro, dobijem osip. Najviše eksperata u ovoj zemlji ima. Da vidim im rezultat, šta je njihov rezultat. Upravo te nas radne grupe i eksperti izluđuju da ovakve probleme imamo.

Juče smo raspravljali oko mnogih tačaka i zaista vidjeli gdje škripi. Pa, šta je problem razgovarati iz Sarajeva Federalnoj vladi sa Vladom RS-a? Šta je tu problem? To je jedina osnovna komunikacija koja će dati neki rezultat. Naravno, neka Savjet ministara vodi tu aktivnost. Kakve više radne grupe, komisije i, ne znam ni ja, šta. Vidite dokle ste nas doveli na svakom projektu zakonskom! Zato vas molim, završavam, ne možete od nas očekivati da damo podršku nekom projektu, ako su naši ministri preglasani. To je nemoguće, ljudi.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je uvaženi zastupnik Sadik Ahmetović: replika.

SADIK AHMETOVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, poštovane dame i gospodo, moram dvije-tri rečenice gospodinu Novakoviću. Mislim da gospodin Novaković nema pravo oduzeti ministru sigurnosti, odnosno potpredsjedniku Vijeća ministara, da iznese i politički stav u Parlamentu BiH. Jedini politički stav koji je gospodin Sadović iznio jeste da prenos nadležnosti ide sa OHR-a na BiH. Ako je to sporno, gospodine Novakoviću, to ste trebali reći, da znamo kakav stav politički imate, kako bi mogli napraviti novi zakon.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Ima li još replika? Ima uvažena zastupnica Azra Hadžiahmetović.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Evo, ja sam pažljivo slušala diskusije i replike povodom današnje rasprave. Prvo, zahvaljujem ministru na pojašnjenju. Nakon ovoga što sam čula, jasnije mi je zašto se većina poslanika ovdje iscrpljuje na temama koje nisu predmetom tačke dnevnog reda. Zašto govorim nisu predmetom? Meni je u principu žao što se većina poslanika državnog parlamenta iscrpljuje u provjeri da li su ugrožene nadležnosti entiteta, to je stvar opredjeljenja i, naravno, političkog

koncepta, ali ono što je mnogo žalosnije, što ovdje čujemo u smislu preporuka, da treba entiteti da se dogovaraju, pa se onda postavlja i pitanje, sebi pitanje, da li se isto pitaju kad primaju platu u ovom državnom parlamentu.

Izvinjavam se što na ovaj način diskutujem, ali ubijedena sam ... da je većina diskusija koje su se danas čule protiv ovakvog rješenja – nije bila protiv konkretnih rješenja, nisam čula ništa u smislu poboljšanja ovog teksta da bismo dobili zakon koji bi eventualno udovoljio interesima BiH, ako je eventualno nešto lošije urađeno. Ja cijenim da rasprave ovakve vrste zaista ne mogu dovesti do nekih konkretnih rješenja, i zato predlažem da barem se uzdržimo ovdje od poziva da neko drugi treba da radi naš posao. Ova tačka dnevnog reda je danas usvojena po svim procedurama. Mi treba da raspravljamo o zakonu ako on valja; ako ne valja da, eventualno, nešto poboljšamo. Ako nismo zadovoljni s takvim zakonima, da ih odbijemo, ali nemojte nas navoditi na rasprave koje se tiču mnogo većih i krupnijih tema, nego što je ova o kojoj se danas raspravlja.

Hvala vam.

NIKO LOZANČIĆ:

Uvažena zastupnica Milica Marković: replika, druga.

MILICA MARKOVIĆ:

Moja replika je sad na izlaganje gospođe Hadžiahmetović, koleginice koja je rekla, izrekla jednu konstataciju koja mislim da nije više ni replika nego je, može se slobodno reći, uvreda za neke poslanike ovdje. Zašto je to rekla ona tako, ona to zna najbolje. Ali da vam kažem da poslanici koji dolazi u ovaj državni parlament iz RS-a morate znati da su izabrani glasovima glasača iz RS-a. A da plate primaju od novca koji dolazi i iz RS-a. Oni koji ovdje participiraju kao poslanici iz RS-a, ne finansira njihove plate samo Federacija ili odnekud s neba kaplje samo pod firmom „pare BiH“. Te pare koje su u budžetu BiH, itekako su i pare poreskih obveznika iz RS-a. I molim Vas da se ubuduće suzdržite od takvih konstatacija, jer to već prelazi u uvredu, a vrlo dobro Vi to znate da je to tako, da to nije samo BiH, nego da taj budžet BiH nastaje od para dva entiteta i poreskih obveznika cijele BiH, ne samo jednog entiteta.

NIKO LOZANČIĆ:

Replika, uvažena zastupnica Azra Hadžiahmetović, pa uvaženi zastupnik Sadik Ahmetović, oboje druga.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Kolegica Milica Marković je reagovala na moju repliku. Ja bih samo podsjetila da se radi o državnom parlamentu, o Predstavničkom domu, da smo mi ovdje izabrani predstavnici građana BiH, bez obzira iz kog dijela BiH dolazimo a, ukoliko ne zna kako se finansira budžet državnih institucija, ja je upućujem da pročita adekvatne zakone.

Hvala vam lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.
Uvaženi zastupnik Ahmetović.

SADIK AHMETOVIĆ:

Po ko zna koji put moram reći da sam, nažalost, i ja iz RS-a. I nemojte prisvajati taj dio prostora samo za jedan narod. Sve dok to budete radili, u ovoj zemlji neće biti dobro.

/zajednička diskusija/

SADIK AHMETOVIĆ:

Nažalost!

NIKO LOZANČIĆ:

Uvaženi zastupniče Novaković,

_____ (?)

Pola sata pauze u ime kluba.

NIKO LOZANČIĆ:

30 minuta pauza.

/PAUZA/

NIKO LOZANČIĆ:

Pauza do 14,00.

Iskoristite i za ručak.

NIKO LOZANČIĆ:

Dobro, dame i gospodo zastupnici, nastavljamo raditi. Želi li uvaženi predsjednik Kluba SDS-a obrazložiti razlog za pauzu ili nema potrebe? Nema potrebe. Zahvaljujem.

Nastavljamo, nastavljamo rad i ja samo želim podsjetiti da smo kod točke 3. Prijedlog zakona o kontroli kretanja oružja i vojne opreme, s Mišljenjem Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost.

BERIZ BELKIĆ:

Gospodin predsjedavajući Lozančić. Diskusija, je li tako, Niko?

NIKO LOZANČIĆ:

Da. Dame i gospodo zastupnici, poštovani članovi Vijeća ministara, ovo sam podsjetio da znamo na kojoj smo točki dnevnog reda, vjerujem da se dobro sjećamo o čemu smo raspravljali

danas u okviru ove točke dnevnog reda, pa sam se zbog toga javio razmišljajući, u ovoj pauzi, ima li potrebe da se javim. Opredijelio sam se, ipak, da raspravljam o ovoj točki dnevnog reda, ali pokušavajući da se držim dnevnog reda, za razliku od mnogih mojih prethodnika.

Mi ovdje imamo Prijedlog zakona o kontroli kretanja oružja i vojne opreme i imamo negativno Mišljenje Povjerenstva. Puno smo danas pričali o mnogim drugim pitanjima osim i o Mišljenju Povjerenstva i o samom Prijedlogu zakona o kontroli kretanja oružja i vojne opreme. Mišljenje Povjerenstva je dostavljeno u skladu s Poslovníkom, međutim obrazloženje za negativno stajalište, po meni, nije u skladu s Poslovníkom, jer ovo nije obrazloženje. Oni su nas izvijestili ovdje da je jedan član Povjerenstva bio „protiv“ i rekli su da je taj glas „protiv“ bio zbog toga što se ovdje radi o prenosu nadležnosti.

Danas smo malo slušali ovdje o tome je li ovo ili nije prenos nadležnosti. Ali bi dobro bilo da je i u Izvješću Povjerenstva bilo govora i riječi, u obrazloženju ovog negativnog Mišljenja, koji i kakav je to prenos nadležnosti, s koga na koga, povodom čega, opravdan, neopravdan, ustavan, neustavan, zakonit, nezakonit itd., pa bismo mi, vjerovatno, vodili manje rasprave. U tom smislu evo želim ovdje istaći da cijenim da obrazloženje Povjerenstva nije zadovoljavajuće.

Ako se vratimo na sam Prijedlog zakona o kretanju oružja i vojne opreme, meni se postavlja ovdje nekoliko pitanja. Zaključujući iz samog prijedloga zakona, jer ne vidim da prestaje neki drugi zakon koji već imamo, zaključujem da mi takav zakon na razini BiH danas nemamo. Nameće se potreba i pitanje za razmišljanje: Treba li nam takav zakon? Mi smo, treba li to uopće podsjećati, postratna zemlja u kojoj na svakom koraku imate beskonačno puno onoga što se zove i naoružanje i onoga što se ovdje zove usko ili široko vojna oprema. Doduše iz ovog zakona su izuzeti i policijske snage u BiH, sve policijske snage, znači i na razini BiH i entitetske policijske snage i kantonalne policijske snage i policijske snage Brčko Distrikta i izuzeti su iz ovog zakona i Oružane snage BiH. Pored njih izuzeti su i građani koji već imaju odobrenje nadležnog organa za držanje i nošenje oružja onog koje, po zakonu, mogu imati. Postavlja se pitanje: Na koga se onda primjenjuje ovaj zakon i šta je problematično u ovom zakonu? Znamo li mi u ovom trenutku ko u ovoj državi može izdati odobrenje, jer ovdje se spominje izdavanje nekakvih odobrenja za promet naoružanja i vojne opreme. Evo, znamo da je to dosad uglavnom radio SFOR, EUFOR i ne znam ni ja sad. Ok, mnogo su oni toga radili što mi nismo radili, ali ako govorimo o institucijama BiH: Imamo li mi instituciju BiH koja će sutra izdati odobrenje za međuentitetski transport? Neću govoriti još uvijek o uvozu-izvozu, a ovdje je točno rečeno u ovom zakonu: 'U teritoriju jednog entiteta za kompletan promet naoružanja i vojne opreme suglasnost daje entitetsko Ministarstvo unutarnjih poslova.' Niko mu se ne petlja u ingerencije, isključivu nadležnost ima. Ali, ako govorimo o prometu između dva entiteta, nemamo riješeno ko to daje. Ko bi to trebao davati sad? Da vidimo je li institucija BiH? Neću još uvijek govoriti ni koja bi to bila institucija BiH ili jedan entitet ili drugi entitet ili dogovorno dva entiteta, mislim, ali to je sve tema za drugu fazu zakona.

Govorimo ovdje i o prometu naoružanja i vojne opreme i ovaj zakon ima i takve ambicije da definira promet naoružanja i vojne opreme koji se uvozi ili izvozi iz BiH. Čini mi se opet da nema pozvanije institucije nego razine vlasti, da tako kažem, ... na razini BiH, na razini Vijeća ministara. Ovo pokušavam, nemajući ambicije da ću promijeniti bilo čije stajalište, pokušavam kao i jučer kad smo govorili o jednom drugom zakonu govoriti, nastojim bar govoriti racionalno razmišljajući treba li nama uopće ovakav zakon i trebamo li mi i na kojoj razini, ako to nije na

ovoj, regulirati uopće ovakva pitanje. A mi danas u BiH, nažalost, nemamo adekvatan, kvalitetan nadzor nad ukupnim stanjem, da ovako kažem, neću samo reći kod prometa naoružanja i vojne opreme, malo, malo pa čujete kao i ja da je negdje pronađeno zakopano, ne znam ni ja, par stotina komada ... nekakve vojne opreme, par tisuća komada nekakve municije o neeksplozivnim minskim sredstvima, minsko-eksplozivnim sredstvima, mislim, nemamo precizne informacije, imamo pretpostavke, nagađanja itd. Pa, kad čujemo da je negdje neko nastradao zbog toga, onda malo svi izlijevamo emocije kako nam je žao, kako, evo nažalost se dogodilo, kako nemamo novaca da to sve otkopamo i dovedemo u nekakve mirnodopske svrhe. A ovdje, gdje možemo uspostaviti kakvu-takvu kontrolu nad prometom naoružanja i vojne opreme, onda se mi ovdje međusobno prepucavamo, da tako kažem, hoće li to raditi moj ili nečiji drugi entitet, hoće li to raditi država ili će raditi kanton, hoće li raditi općina ili će, ne znam ni ja, ko raditi više.

Ono što je najbitnije u svemu ovome, mi danas u BiH ovo pitanje nemamo zakonom regulirano. Ja mislim da to pitanje treba zakonom regulirati, a ko će biti nadležna institucija, hoće li uvijek to biti Ministarstvo sigurnosti, hajmo to ostaviti za drugu fazu pod pretpostavkom da ovo prvo čitanje prođe. Pa možda bi bilo logično, bez obzira što se radi o naoružanju i vojnoj opremi, da u nekom dijelu kad se radi uvoz-izvoz, čini mi se da je logičnije da je to u nadležnosti Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, jer ono pokriva, da tako kažemo, u svojoj nadležnosti, cjelokupan uvoz-izvoz. Ne vidim zašto ne bi i naoružanje i vojnu opremu, jer naoružanje i vojna oprema po našim sadašnjim tendencijama, da tako kažem, je roba kao i svaka druga roba. Ona ima određena pravila ponašanja, određene sigurnosne aspekte koji se moraju ispuniti i koji će, bez obzira da li to radilo Ministarstvo sigurnosti ili Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, na terenu provoditi nadležne policijske snage, one koje djeluju na određenom prostoru, tako da ne vidim nijedan razlog zašto bismo trošili se, da tako kažem, na tome koja će institucija izdavati odobrenja. Neko mora izdavati odobrenja, neko mora uspostaviti registar kretanja, neko mora znati u ovoj zemlji koliko se kamiona danas nalazi sa opasnim materijama koje se zovu oružje i vojna oprema na cestama BiH. To je nešto što je tako prirodno, hoće li biti jedno ministarstvo, drugo, treće, peto, hoće li biti ova ili ona razina vlasti, hajte da to ostavimo za amandmansku fazu. Ali uistinu mislim da u ovoj prvoj fazi, u prvom čitanju nije opravdano rušiti ovaj zakon, jer mislim da ćemo kad-tad to morati uraditi, što prije to bolje.

Hvala vam lijepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ
/nije uključen mikrofon/

NIKO LOZANČIĆ:

Šta bi to bilo? Hajde da prije damo prioritet, pa ću Vam dati poslije riječ, ljudima koji već dugo čekaju prijavljeni za raspravu. Evo neka bude replika, hajde.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, kolegice i kolege, ja mislim da je predsjedavajući Doma usmjerio, ja bih rekao, diskusiju u pravom smjeru. Mi treba da vidimo sada ovdje, dosad se niko, imali smo puno rasprava ovdje u Domu vezano za ovu problematiku, osim na komisiji, do sada se niko u Domu ovdje nije bavio suštinom ovoga zakona. I sav spor, koliko ja mogu da vidim, svodi se na to ko će izdati odobrenje i ko propisuje Listu naoružanja. Zakon se ne odnosi na

vojne snage, na policijske snage i na ljude koji imaju odobrenje za oružje. Oni ne moraju nikom podnositi zahtjeve, odnosno imaju procedure kada je vojska u pitanju i kad je policija u pitanju. Pa se onda postavlja pitanje: Na koga se odnosi zakon? Zakon se zapravo odnosi na fabrike najviše iz oblasti namjenske industrije, da bi fabrika mogla da transportuje tzv. „B“ materiju kako se to nekada zvalo, to su u MUP-ovima zvali „B“ materijom.

Ko je taj ko pravi Listu i ko izdaje odobrenje? I zakon polazi od pretpostavke da Listu pravi Ministarstvo sigurnosti. Kada je u pitanju transport između entiteta i entiteta i Brčko Distrikta i internacionalni transport izvan BiH, onda odobrenje daje Ministarstvo sigurnosti. Kada je unutar entiteta, onda zakon kaže da entiteti, odnosno entitetske policije daju saglasnost za kretanje, dakle samo za kretanje. I to je zapravo suština ovoga zakona. Šta je sad što bi to bilo sporno u svemu tome? Ja bih zamolio da se kaže, pa da mi onda počnemo da raspravljamo sada o samoj suštini ovoga zakona. I mislim da ste vi ... u dobrom smjeru uputili ovu diskusiju, usmjerili i zbog toga sam imao potrebu da malo produbim to što ste vi kazali.

Toliko.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem na ...

... krivi navod, uvažena zastupnica Azra Hadžiahmetović.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Dozvolite samo da vas podsjetim, kada je u pitanju izvoz i uvoz oružja i vojne opreme, da postoji zakon, državni zakon koji reguliše tu materiju, između ostalog, sa inkorporiranim i međunarodnim obavezama i uobičajnim standardima kad je roba pod posebnim režimom kao što je naoružanje i vojna oprema u pitanju. Dakle, ovdje se radi o kontroli kretanja oružja i vojne opreme koju je do sada obavljao SFOR unutar BiH.

Dakle, samo jedna korekcija, ja pretpostavljam da su predlagači ovog vodili računa i o onome što je sastavni dio vanjske komponente kad je u pitanju izvoz i uvoz.

Hvala vam.

NIKO LOZANČIĆ:

Iskoristit ću privilegiju predsjedatelja da vam kratko odgovorim ovdje. Jasno je meni da se radi ovdje u ovom zakonu o kontroli kretanja unutar BiH, ali ono može biti kretanje koje ide izvan BiH, a kreće u BiH. Jasno je to, dobro.

Sljedeći je prijavljen za raspravu uvaženi zastupnik Halid Genjac, a neka se pripremi uvaženi zastupnik Drago Kalabić.

HALID GENJAC:

Poštovani predsjedavajući, poštovane kolegice, kolege, ja, naravno, nemam ambiciju da promijenim možda odnos kolega poslanika prema ovom zakonu. Međutim, mislim da se u povodu ovog zakona, koji je po sadržaju veoma značajan i delikatan i po posljedicama veoma

bitan i potreban, mora razgovarati i u kontekstu onoga što je već prisutno u ovoj Parlamentarnoj skupštini izvjesno vrijeme i što se posebno pokazalo u povodu ovog zakona.

Naime, govoreno je danas i o Dejtonskom sporazumu, govoreno je i o visokom predstavniku, govoreno je i o procedurama u našim institucijama, mislim da je tu bilo zamjena teza. Naravno, institucije treba da rade svoj posao i najbolje je kad institucije rade svoj posao. Međutim, taj posao se može i mora jedino obavljati u okvirima pravila igre. Ta pravila naše igre su Dejtonski mirovni sporazum i njegovi aneksi relevantni za pojedina pitanja. Pa se postavlja onda pitanje: Da li je moguće da na Vijeću ministara tri ministra budu protiv nekog prijedloga i da to onda se mora imati u vidu u Parlamentarnoj skupštini? Ja odgovaram da je moguće da tri ministra budu protiv određenog prijedloga i da opet Parlamentarna skupština može imati svoj stav, jer moguće je različito razumijevanje pravila igre i moguće je da ponekad ministri traže izvan dosega tih pravila igre koji se zovu Dejtonski mirovni sporazum. U tim slučajevima prema Aneksu X Visoki predstavnik je pozvan da, u skladu sa svojim ovlaštenjima, otkloni smetnje civilnoj implementaciji Dejtonskog mirovnog sporazuma na način kako on to procijeni da je potrebno. U tim slučajevima, a u ovom slučaju kao evidentno mi smo imali smetnju civilnoj implementaciji i Visoki predstavnik je reagovao i objasnio da to nije prenos nadležnosti da je to u smjeru entitet–država nego da je to prenos nadležnosti u jednom sasvim drugom smislu.

Imajući to u vidu, a kompletna pravila naše igre su i Dejtonski sporazum sa svim aneksima, kao što rekoh, pa i pozicija i uloga Visokog predstavnika, mislim, osvrćući se i na sadržaj zakona o kojima je maloprije govoreno i na rješenja koja mislim da su ponuđena i u kojima još uvijek postoji prostora da se pronade prihvatljivo rješenje u okviru ovih pravila igra, ja mislim da bi dobro bilo da mi usmjerimo svoju pažnju na implikacije odnosa ovakvog prema ovom zakonu sa ovako delikatnim sadržajem.

Naime, pretposljednje zasjedanje Vijeća za implementaciju mira je imalo svoju deklaraciju i među dva uslova koji su potrebni da se transformiše Kancelarija visokog predstavnika u Specijalnu kancelariju predstavnika Evropske komisije je – jedan je potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, što je potpisano, a drugi uslov je da se procijeni da su povoljni uslovi u pogledu provođenja Dejtonskog mirovnog sporazuma u BiH. Ovo što mi imamo u odnosu prema pojedinim zakonskim projektima i prema ovom zakonu, na način kako sam objasnio, imajući u vidu i sporazum i ulogu Visokog predstavnika i ovlaštenja i nadležnosti, ja mislim da su moguće dvije posljedice. Jedna posljedica je da u skladu sa Dejtonskim mirovnim sporazumom jedno važno pitanje nećemo prenijeti na domaće institucije. I druga posljedica koju mislim da bi morali imati u vidu da će to doprinijeti negativnoj procjeni o nepovoljnim prilikama za provođenje Dejtonskog mirovnog sporazuma. Zato mislim da bi trebalo uložiti napor da se pronade kompromis oko ovog zakona.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Sljedeći je uvaženi zastupnik Drago Kalabić.

DRAGO KALABIĆ:

Gospodine predsjedavajući, s obzirom da nisam imao pravo replike pa sam iskoristio svoje pravo za diskusiju, vjerovatno ću ponoviti neke stvari, ali tako je kako jeste. Počecu od ovog zadnjeg što je kolega Genjac rekao, ali koliko se ja sjećam da je stav njegove političke

partije da OHR ne treba da žuri da ide odavde, da je potrebno prisustvo međunarodne zajednice, mislim da nema potrebe znači za žurbom ovdje. Mislim da tu ima sasvim dovoljno vremena, s obzirom da sa te strane nema želje da međunarodna zajednica ode sa ovih prostora. To znači da imamo svo vrijeme ovog svijeta da te stvari dogovoramo. To možda oni kojima se žuri da ode međunarodna zajednica, možda bi trebali uložiti više napora da neke stvari riješe, ali ne i vi.

Ako elaboriramo ono što je rekao danas ministar Sadović, s obzirom da on kao vješt političar koji dolazi iz RS-a, vješto pakuje stvari, ja mu to priznajem, on kaže: jednoglasno smo formirali radnu grupu. I to je jedino što je jednoglasno urađeno, i to ne znaju ni članovi njegove partije, ni bilo ko, ostali u cijelom ovom procesu. Oni su to saznali danas i ništa više. Šta je sporno? Pa nekoliko hiljada radnih grupa je jednoglasno formirano, neke se nisu nikada ni sastale, neke nisu završile posao, neke jesu. I onda je prečutao da nakon toga više ništa nije bilo jednoglasno. Donio nam je novine, isto vrlo vješto iz konteksta i ostalo ko je tamo šta rekao po kojoj temi. Mislim da je malo degutantno u ovom parlamentu, zato što postoje poslanici koji ovdje sučeljavaju svoje argumente, tako i ministar sa poslanicima može da ih ovde sučeli. Ali, prečutane su znači te stvari da je sve to bilo ovako kako jeste. Činjenica je, i mi to ne možemo izbjeći, da je svaki put, kad su ove teške stvari, problematično ovo ministarstvo gospodina Sadovića.

Problemi unutar Vijeća ministara, problemi unutar, eto, kakve-takve većine, problemi sa međunarodnom zajednicom, problemi sa međunarodnim institucijama, malo previše problema za ovakav stepen tolerancije prema cijeloj ovoj priči. Mi se sjećamo kako smo iz one priče, priče sa DCAF-om izvukli, da ne kažem, neriješen rezultat i svi su sudionici ovoga. Ja pitam šta nam je to trebalo, je li, nismo mi u tome učestvovali, nismo mi bili tu strana koja je, ljudi su kazali, opet je to Ministarstvo bilo, na neki način, u sve to umiješano. I onda nam ne treba ta priča, ako kažemo da je činjenica da je ovde do Ministarstva, pa ne do Ministarstva do ministra da se to na takav volšeban način prebacuje tamo na novinare, ne znam ni ja, na radne grupe i ostalo, kad je ovo činjenica. Pripadnici političke partije gospodina Sadovića tek su danas saznali da je ovo sve išlo ovako navrat-nanos, bez saglasnosti, bez usaglašenosti i sa svim ovim nedostacima. I zar je trebalo čekati ovoliko mjeseci da mi to shvatimo da tu leži problem i da to rešavamo na jedan drugi način?

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi zastupnik Izetbegović: replika.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Dakle, u vezi odlaska OHR-a, mislim da su se ovde mnogi ponašali maloumno, pa smo dobili tutora, je li. Kad se tako ponašate, pa razbijete zemlju, pobijete ljude itd. ... tu svoju, pa dobijete tutora; i mi bi htjeli da se što prije riješimo tutora, da kao odrasli normalni ljudi vladamo svojom sudbinom. Samo se bojimo ovakvi kakvi smo, vidite danas, eto prošla je i kampanja itd. i kako se od jedne inicijalne riječi zapali ovde beskorisna diskusija koja traje satima, da nećemo moći bez krize tu državu voditi u budućnost, da ćemo imati kolaps toga svega ako ne napravimo funkcionalnu državu i funkcionalan sistem prije nego što stranci odu. Dakle, što prije želimo vidjeti leđa, ali želimo da napravimo državu koja može da funkcioniše, a ne da se zavadimo kako

to Balkanci rade, pa da podebljamo tu krizu, pa da, ne daj Bože, ta stvar završi kako se jedanput završila. To je sve, gospodine Kalabiću. I mi isto kao i vi želimo da vidimo leđa.

A što se tiče ovoga zakona, šta da radimo s tim? Do sada je EUFOR tu stvar radio. Kome da ga prenesemo? A nećemo ga prenijeti u privatno vlasništvo gospodina Sadovića, nego na Ministarstvo na čijem je on čelu možda još dvije godine. Poslije toga će neko iz nekog drugog naroda doći. Valja graditi sistem. Šta ja znam hoće li biti Terzić ili će biti Špirić! Zna, ne vidim razloga za nepovjerenje u sistem koji svima nama pripada. Imamo i Radmanovića, kažem, jučer sam ... gospodina Špirića, sve su to ljudi, možda će se neko iz SNSD-a ... Valja sistem napraviti, a ne gledati gdje je Sadović, gdje ste vi, za naše vlastito dobro. Ne treba nam da se može švercovati oružje, da se može prenositi, da se može hodati, to nam ne treba. Ne trebaju nam da se može pohranjivati nuklearni otpad. Trebamo s jednog mjesta, makar to mjesto bilo u Banja Luci, kontrolirati tu stvar, genetski modificiranu hranu i organizme. Trebamo tu stvar uvesti radi svoje djece, radi sebe, radi svog zdravlja. Šta ima veze gdje je sjedište, znate, šta koji entitet kontrolira. Pa eto, ja vas molim da tako i shvatite.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Nemam više prijavljenih. Zaključujem raspravu o ovoj točki dnevnog reda.

Prelazimo na četvrtu točku:

Ad. 4. Prijedlog zakona o graničnoj kontroli, s Mišljenjem Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost

NIKO LOZANČIĆ:

Prijedlog zakona je u proceduri od 24. 4. 2008. godine. Na 30. sjednici Dom nije prihvatio negativno Mišljenje Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost, te je usvojen zaključak da se Mišljenje vraća Povjerenstvu na doradu, uz prijedlog koji je proistekao iz rasprave da Povjerenstvo, u saradnji sa Ministarstvom sigurnosti i drugim zainteresiranim, pokuša usuglasiti stajališta o ovom zakonu i Domu dostavi novo mišljenje o zakonu.

Povjerenstvo je 24. lipnja zatražilo produljenje roka za dostavljanje novog mišljenja. Novo Mišljenje Povjerenstvo je dostavilo 24. srpnja 2006. godine. Na 33. sjednici Dom nije usvojio ni ovo mišljenje pa je Povjerenstvo zaduženo da dodatno ... prijedlog zakona. Također smo po treći put dobili negativno Mišljenje Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost.

Raspravljamo i odlučujemo o Mišljenju. Želi li predlagatelj zakona se obratiti?

Uvaženi ministar Sadović.

TARIK SADOVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, poštovani zamjenici predsjedavajućeg, dame i gospodo, pred vama je još jedan zakon oko koga se bojim da će biti rasprave i nesuglasica. No prije nego što kažem nešto o tom zakonu, dozvolite da se zahvalim gospodinu Kalabiću na pozitivnom

mišljenju o mojoj političkoj vještini i, s druge strane, da izrazim jednu rezervu prema onome što je govorio, prema nekakvim lošim namjerama itd. Iz mog izlaganja ste mogli jasno vidjeti činjenice. Dakle, evo sve da je i neko imao problem o kojem vi pričate, dakle radna grupa sa predstavnicima međunarodne zajednice ...

NIKO LOZANČIĆ:

Gospodine ministre, na četvrtoj smo točki dnevnog reda, molim vas da obrazložite Prijedlog zakona o graničnoj kontroli.

TARIK SADOVIĆ:

Zahvaljujem se, predsjedavajući. Evo ja ću prekinuti.

Što se tiče Prijedloga zakona o graničnoj kontroli, dakle on je po istom principu odbijen, dakle na Komisiji za odbranu i sigurnost kao i Prijedlog zakona o kontroli kretanja naoružanja, uz jedan bitan faktor da su ovaj put premijer i ministri iz RS-a podržali ovaj zakon. Sad se postavlja pitanje šta je sada problem i gdje su korijeni tog problema.

Ja zaista mislim da nema smisla ovde vršiti tu vrstu personalizacije i odgovornosti, o kojoj je kolega Kalabić pričao, jer i ovaj zakon – dakle BiH ima Zakon o nadzoru i kontroli kretanja preko državne granice – ovo je novi zakon i osim naziva ima i preko 50% promijenjenih članova. Zato se pojavljuje kao novi. Zakon je rađen na osnovu odluke Vijeća ministara, formirane radne grupe eksperata koja je trebala da uradi taj zakon. U izradi zakona Evropska komisija je angažovala eksperta iz Litvanije i platila ga da uradi taj zakon. Evo, volio bih da znate samo činjenice. I čovjek je uradio taj posao i prva verzija zakona bila je, između ostalog, i njegov autorski rad. Evo mogu ljudi iz Evropske komisije da vam potvrde da su oni imali ozbiljan problem između sebe jer se poslije, dakle u fazi kada je zakon došao u Parlament, pojavio DCAF sa svojim rezervama i primjedbama na taj zakon. I Zajednička komisija za odbranu i sigurnost je dala zadatak Ministarstvu, predstavnicima DCAF-a da, u skladu sa njihovim primjedbama, dođu do usaglašenog teksta rješenja zakona. Mi smo naravno iz Ministarstva angažovali ljude, DCAF je dao svoje ljude i oni su došli do usaglašenog teksta zakona.

Sad pazite, na Komisiji su se dešavale stvari koje su se dešavale. Predlagane su tu od raznih poslanika modaliteti kako da dođemo, jer ja zaista ne mogu kad Vijeće ministara usvoji neki zakon, ja ne mogu sam od sebe prihvatati izmjene i dopune zakona. U pitanju je tehnika: da neko od poslanika ili cijela komisija predloži usaglašene amandmane, mi kao formalni predlagač i Vijeće ministara bi se s tim složilo. Međutim, evo nastali su ozbiljni problemi. Ja opet ponavljam jednu stvar, a to je, dakle, da se osporava zakon u prvom čitanju. Osporavaju se principi zakona, a istovremeno postoji zakon, isti Zakon o nadzoru i kontroli prelaska državne granice. Dakle, principi tog zakona su već jednom usvojeni i potpuno je nelogično, bar na principima, osporavati taj zakon. Ukoliko su neka rješenja u zakonu, ukoliko ona nisu dobra, parlamentarci se ne slažu, naravno, to je amandmanska procedura i čini mi se da bi trebalo zakon pustiti u drugo čitanje, pa onda na konkretnim stvarima voditi temeljitu raspravu.

Hvala lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Prvi je za raspravu prijavljen uvaženi zastupnik Šefik Džaverović.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, kolegice i kolege, ovo je Prijedlog zakona o graničnoj kontroli a potpuno je jasno da je to nadležnost institucija BiH, isključiva nadležnost. Dakle, i ovde nema nikakve rasprave vezane za distribuciju nadležnosti unutar ili redistribuciju nadležnosti BiH, i mislim da će moja diskusija rezultirati zapravo istim prijedlogom kojeg sam istakao kada smo raspravljali o prethodnoj tački dnevnog reda. Ovdje mi radimo ovaj posao, dakle institucije BiH. EUFOR ne radi ovaj posao. Ovo je zakon koji je na Vijeću ministara imao visok stepen usaglašenosti kada je upućen na Parlament i ovo je zakon, što je još najvažnije, koji je direktno vezan za realizaciju Mape puta kojeg BiH mora proći u ostvarivanju bezviznog režima sa zemljama EU. I zato ja želim da skrenem posebnu pažnju na potrebu što bržeg rješavanja ovog pitanja i usvajanja ovog zakona.

Dakle, ovo je zakon koji je direktno vezan za našu Mapu puta za bezvizni režim. To je nama jasno kazano i on u sebi sadrži neke standarde koje je potrebno da BiH ispuni kada je u pitanju Mapa puta za bezvizni režim. Nikakav problem ne bi bio sa ovim zakonom da nakon ove radne grupe, o kojoj je govorio ministar, iz DCAF-a nije stiglo nekih 70-tak primjedbi na zakon. Mi smo boravili u Ženevi, razgovarali smo sa predstavnicima DCAF-a, oni su boravili ovdje u BiH i ta stvar je sa DCAF-om usaglašena. Dakle, Ministarstvo sigurnost i DCAF, koliko ja znam, su usaglasili svoje stavove i postoje pripremljenih nekih 15-tak amandmana kojima se treba djelovati na ovaj zakon i koji uopće ne bi trebali da budu sporni među nama ovdje.

Mi smo sada u situaciju da kada danas recimo ne prihvatimo Izvještaj Komisije, da ponovo stvar dođe na Komisiju i da ponovo na Komisiji imamo situaciju da jedan poslanik kaže: ja to ne prihvatom, i da onda ponovo dođemo ovdje na Parlament sa neriješenim pitanjem. Ja sam čak predlagao dole na Komisiji: hajmo prihvatiti principe i drugu tačku našeg zaključka navesti da se obavezujemo da sve usaglašene amandmane između DCAF-a i Ministarstva sigurnosti u drugoj fazi uključimo kao svoje amandmane. Međutim, ni to nije prihvaćeno. Ja sam to predlagao dole na Komisiji. I ne preostaje ništa drugo, ja mislim, ako hoćemo da što prije dobijemo ovaj zakon, da se prestanemo vrtiti u ovom začaranom krugu, da mi lijepo dostavimo ovo Vijeću ministara BiH i da Vijeće ministara utvrdi amandmane na bazi onoga što je usaglasilo Ministarstvo i DCAF i da nam onda to sve dostave ovdje u Parlament u parlamentarnu proceduru. Ja drugog puta ne vidim, ja ovo vidim kao najbrži put da dođemo do zakona, inače ćemo se vrtiti oko ovog zakona ne znam ni ja koliko vremena, i pitanje je hoćemo li ga usvojiti.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku Džaferoviću.

Nema drugih prijavljenih. Zaključujem raspravu. A Vas molim da to formulirate kako bismo imali prijedlog zaključka po ovome, i po prethodnoj tački smo isto rekli samo da formulirate u pisanoj formi.

Zahvaljujem.

Idemo na petu točku dnevnog reda:

Ad. 5. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o proizvodnji naoružanja i vojne opreme (prvo čitanje)

NIKO LOZANČIĆ:

Prijedlog zakona iz ove točke Vijeće ministara je dostavilo 15. rujna 2008. godine. Razmatra se u redovitoj proceduri. Mišljenje Ustavnopravnog povjerenstva o ustavnoj osnovi dostavljeno je 6.10.2008. godine.

Nadležno je Zajedničko povjerenstvo za obranu i sigurnost. Povjerenstvo je 6. listopada dostavilo Mišljenje kojim je podržalo načela Prijedloga zakona.

Otvaram raspravu u prvom čitanju. Nema prijavljenih za raspravu. Zaključujem raspravu.

Prelazimo na šestu točku:

Ad. 6. Prijedlog zakona o popisu stanovništva i kućanstava u Bosni i Hercegovini 2011. godine, s Mišljenjem Ustavnopravnog povjerenstva – predlagatelj: zastupnik Momčilo Novaković

NIKO LOZANČIĆ:

Uvaženi zastupnik Novaković je 9. rujna 2008. godine u proceduru dostavio Prijedlog zakona. Razmatra se u redovitom postupku. Nadležno je Ustavnopravno povjerenstvo. Mišljenje Povjerenstva o ustavnoj osnovi i načelima dobili smo 6. listopada. Ustavnopravno povjerenstvo nije podržalo načela predloženog zakona. Povjerenstvo u Mišljenju nije dalo i obrazloženje u pisanom obliku, što je bila obveza po Poslovniku.

Otvaram raspravu o Mišljenju Povjerenstva. Želi li predlagatelj prvi se obratiti? Želi. Uvaženi zastupnik Momčilo Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Uvaženi predsjedavajući, članovi Kolegija, kolege poslanici, gosti, ministri, moram reći da je na Komisiji bilo dosta dilema da li je kapacitet jednog poslanika dovoljan za predlaganje jednog ovako ozbiljnog zakona kao što je 'Zakon o popisu stanovništva i domaćinstava u BiH 2011. godine.' I odmah sam dužan objasniti da sam prilikom predlaganja zakona imao kontakte sa Agencijom za statistiku, odnosno Zavodom za statistiku RS-a, zatim imao u vidu slične zakone koje tretiraju ovu problematiku iz okruženja, i naravno takođe, imao u vidu neke naše ovdje osobenosti, koje su eto karakteristike samo za BiH.

Komisija nije prihvatila principe zakona, prihvatila je ustavni osnov zakona. Ja želim ovdje pročitati principe na kojima je ovaj zakon. Dakle, prvi princip je princip sveobuhvatnosti.

Drugi princip je princip transparentnosti, zatim princip raspodjele nadležnosti u skladu sa Ustavom i princip racionalnosti i transparentnosti u trošenju finansijskih sredstava. I nije mi jasno, naravno, osim političkih motiva, koji drugi motivi mogu osporiti ova četiri principa u ovom zakonu.

Vidite, maloprije su me pitali novinari o političkom aspektu popisa. Nigdje u svijetu popis nije političko pitanje. Popis je tehničko pitanje, uobičajeno u svakoj zemlji, s ciljem stvaranja pretpostavki i za razvoj zemlje, ali i za uporedivost i stepena razvoja i broja stanovnika i sve ostalo što je vezano sa drugim zemljama. U ovom slučaju, posebno sa zemljama EU prema kojima želimo ići. Međutim, kao i sve drugo u BiH, mi smo i na ovo stavili pečat najvažniji, a to je političko pitanje. Da li nam treba popis ili ne treba? Pa kakav nam popis treba, pa šta trebamo popisati, a šta ne trebamo popisati, da bismo na kraju došli do jednog zaključka, a to je da nama popis treba, al' da ga nećemo, jer ja sam to tako shvatio. Treba nam popis, ali ga mi nećemo, tražeći mnogo razloga zbog kojih, evo, taj popis mi nećemo.

Ne bih ja sada elaborirao ove principe zbog kojih je zakon pao. Moram reći da članovima 2., 3., 10., 11. i 12. ovog zakona su jasno definisani ovi principi i pojašnjeni ovi principi. Ako bude nekih pitanja vezano, kolega, za ovo, ja mogu i šire obrazlagati.

Želim reći još jednom potpuno jasno da kod ovog zakona su najmanje sporni bili principi kada su oni usvajani, odnosno da su očito politički aspekti popisa bili važniji od principa.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku Novakoviću.

Sljedeći je prijavljen uvaženi, drugi zamjenik predsjedatelja, doktor Milorad Živković, a neka se pripremi uvaženi zastupnik Šefik Džaferović.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Želim da kažem, kao i neki drugi poslanici ovdje, kada ova Parlamentarna skupština ne želi o nečemu da razgovara, jedini mogući način da se to uradi da u skladu sa Poslovnikom se predloži jedan zakonski projekat. Ovdje smo već nekoliko puta tražili da zajedno sa izvještajima koje dobijemo od Savjeta ministara, Agencije za statistiku – sjednemo i kao parlamentarci pričamo o tome što pričaju svi oko ove skupštine koja treba da donese zakon o popisu. I ni to nije prošlo.

Ostala je mogućnost da se na ovaj način, podnoseći Prijedlog zakon o popisu, dođe uopšte do toga da možemo da pričamo o ovoj veoma važnoj stvari i, sa te strane gledanja, ja podržavam. Podržavam, prvo, bilo kojeg poslanika da predloži zakonski projekat i ne mislim da bilo koji poslanik nema kapacitet da predloži bilo koji zakonski projekat i podržavam da se ova tema u ovom parlamentu otvori na bilo koji način. Princip samog zakona, da nam je potreban i neophodan ovaj zakon, ne može niko oboriti. Jer da bi uopšte napravili popis, koja je dužnost BiH, moramo da imamo zakon. Znači, princip da je potreban i neophodan zakon, ne može niko da obori.

Međutim, dijelovi teksta koji se tiču ovoga zakona, ja imam primjedbe i čini mi se da u ovom slučaju bi mogli i bolje da se riješe. Mislim da Agencija za statistiku BiH i prema Zakonu o agenciji treba da bude ustanova koja koordinira, a ne treba da bude glavna za donošenje propisa, za raspolaganje sredstvima i da bude arhivar popisne građe. To trebaju da nose entiteti koji su i sami proizvod statističkih podataka. Statistički podaci se rješavaju na terenu, u entitetima, koji onda svoje podatke daju Agenciji za statistiku na objavljivanje tih podataka. Oni su i vlasnici tih podataka, jer su neposredno bili na terenu.

Preko 30-tak amandmana imam pripremljenih na ovaj zakon i, ... ako predlagač dopušta da u amandmanskoj fazi može biti rasprave uopšte u tolikom broju amandmana, mi bi ovaj prijedlog podržali.

Zahvaljujem.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Još ima uvaženi zastupnik Šefik Džaferović, a neka se pripremi uvažena zastupnica Milica Marković.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, kolegice i kolege, svaki zakon mora imati svoj ratio legis ili smisao, zbog čega se taj zakon donosi i kada se donosi zakon onda se moraju sagledati sve moguće implikacije jednog zakonskog rješenja. Ja želim da vjerujem da je ratio legis, odnosno smisao ovoga zakona po predlagaču, zaista popis stanovništva u BiH, i to popis stanovništva kao statističke, ekonomske i razvojne kategorije i ja protiv toga zaista nemam ništa, niti bilo ko u ovoj zemlji ima bilo šta protiv popisa stanovništva koji bi bio isključivo statistička, ekonomska i razvojna kategorija u BiH. Pogotovo, dakle imajući u vidu da BiH nije imala popis 2001. godine, dakle, 10 godina nakon 1991. godine i imajući u vidu činjenicu da će se u Evropi i zemljama okruženja provoditi popis stanovništva 2011. godine.

Međutim, nesagledavanje svih implikacija jednog ovakvog rješenja koje ono može proizvesti, imajući u vidu situaciju u BiH, ogromno pomjeranje stanovništva, etničko čišćenje u proteklom periodu, i zanemarivanje te činjenice, kod mene proizvodi sumnju u ovaj ratio legis o kojem sam ja govorio da bi ga predlagač mogao imati, tako da ja sam zapravo sklon pomisliti, i volio bih da se ubijedim da to nije tako, da je zapravo smisao ovoga zakona da se blokiraju neki procesi u BiH koji su mnogo važniji od popisa stanovništva, a koje BiH ima pred sobom kao obavezu i Dejtonsku i postdejtonsku kada su u pitanju odluke Ustavnog suda. Izvršiti popis stanovništva na način kako se to predlaže ovdje, a zaboraviti činjenicu da je u BiH u toku, uz teške opstrukcije i probleme, implementacija Odluke Ustavnog suda o konstitutivnosti naroda, bi značilo legalizirati etničko čišćenje i onda to ne bi bio zakon o popisu stanovništva, to bi bio zakon za legalizaciju etničkog čišćenja ili zakon koji bi bio klip u točkovima Odluke Ustavnog suda o konstitutivnosti naroda.

Zbog toga ja mislim da ključni princip ovoga zakona mora biti taj da se u BiH ne proizvodi daljnja konfuzija, da se ne blokiraju procesi koji su u BiH započeti i ako bi predlagač ovdje izjavio da ovaj zakon ne može imati uticaja i neće imati uticaja i ako izrazi spremnost da se to ugradi u ovaj zakon, dakle da neće imati uticaja na implementaciju Odluke Ustavnog suda o

konstitutivnosti naroda i da će se i nakon ovoga popisa popis iz 91' godine smatrati osnovom za učešće konstitutivnih naroda građana i ostalih u vlasti, onda ja osobno ne bih imao ništa protiv ideje da se donese zakon. Naravno, on bi vjerovatno u nekim rješenjima izgledao drugačiji, ali onda bi mi mogli ozbiljnije da raspravljamo o ovoj stvari. Prenebregnuti tu činjenicu, zabiti glavu u pijesak i donijeti zakon o popisu kao da se nikada nije desilo etničko čišćenje, kao da preko pola stanovništva ove zemlje nije pomjereno, kao ne postoji Odluka Ustavnog suda, kao da ne postoji Aneks VII i potreba njegove realizacije, mislim da bi bilo krajnje neodgovorno.

I evo, na kraju, završavam. Dakle, ja sam za popis stanovništva, to treba uraditi u BiH, ali on nijednim svojim rješenjem ne smije ugroziti procese koje BiH ima kao dejtonsku obavezu, postdejtonsku obavezu i obavezu iz Odluke Ustavnog suda o konstitutivnosti naroda.

Toliko, hvala vam.

NIKO LOZANČIĆ:

Uvaženi drugi zamjenik predsjedatelja Živković: replika.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Nisam se javio na prethodnim tačkama dnevnog reda da ne komplikujem, očigledno, danas veoma zategnutu atmosferu i situaciju i bojim se uzavrelu političku atmosferu i u samom ovom parlamentu. Istorija BiH, na koju se neki pozivaju i govore da je mnogo daleka, je istorija etničkog čišćenja i genocida. I tada ja mislim da nije bilo uslova o kojima biste vi govorili, gospodine Džaferoviću, da se ono što se desilo u jednom od ratova, poslije toga sljedećih 100 godina mora da eliminiše da bi se napravili uslovi za popis stanovništva. Samo ne znam koliko daleko da idemo u našu istoriju da govorimo o tome šta se dešavalo i kad su se popisi u BiH radili. Ako budu uslovi ti koje ste vi naveli odlučujući za popis stanovništva u BiH, ja se bojim da mi u BiH nećemo napraviti nikad popis stanovništva.

NIKO LOZANČIĆ:

Uvaženi zastupnik Džaferović: odgovor na repliku.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Gospodine Živkoviću, ja Vas pozivam samo na poštivanje. Možemo pričati o historiji, o svemu možemo govoriti, ali ono čega se mi svi ovdje moramo držati i šta moramo poštovati je Sporazum parafiran 21.11. u Dejtonu, a potpisan 15.12. u Parizu koji se popularno zove Dejtonski mirovni sporazum, koji ima 11 aneksa i u njemu je Ustav BiH. Ja Vas pozivam samo da to poštujemo i ja ništa drugo ne tražim. Samo da to poštujemo. On kad se izučti, onda se moja diskusija nastavlja na ta rješenja. Ja nigdje dalje ne idem. Možemo i dalje, ali mislim da nam je dovoljno samo o Dejtonu, da idemo.

NIKO LOZANČIĆ:

Replika, uvaženi drugi zamjenik predsjedatelja Živković (druga).

MIŁORAD ŹIVKOVIĆ:

Znači dio BiH i njene uzavrale istorije ćemo ostaviti sa strane i bavićemo se samo Dejtonskim mirovnim sporazumom. Loptica nije u igralištu niti mene, niti SNSD-a, niti čak ni ovih poslanika ovdje. Loptica o kojoj ste vi govorili je u Predsjedništvu BiH, gdje sam zatražio da nam originalni dokument Dejtonskog mirovnog sporazuma, koga Vi hoćete da poštućemo ovdje i sve njegove anekse, stavimo ratifikaciju i da ovdje u Parlamentu taj isti Sporazum ratifikujemo, kako bi mogli da pričamo o njegovoj sproćedbi. Znači, loptica nije kod nas.

NIKO LOZANČIĆ:

Uvaćeni zastupnik Drago Kalabić: replika.

DRAGO KALABIĆ:

Kad imate zemlju apsurdna, onda svašta u njoj možete da ćujete. Ja sad razmišljam, normalno, niti sam pametan niti znam sve stvari, ali pokušavam se prisjetiti. Sve zemlje svijeta su imale popise stanovništva, koliko ja znam, sve zemlje svijeta. I sa ratovima i bez ratova, i mirne i ne znam ni ja kakve. I ne sjećam se u kojoj zemlji je to bio problem i u kojoj zemlji svijeta je popis zaustavio neke stvari ili poboljšao neke stvari. Poboljšao, možemo reći, vjerovatno, ljudi ga rade zbog nekog boljitka, neke koristi. Nešto im to treba, ćim ga sve zemlje svijeta rade. Ali nisam ćuo nijedno obrazloćenje ćime bi popis stanovništva nešto zaustavio, nećemu škodio. Evo, ćim bude argument, ja ću odmah biti protiv popisa. Ako zaustavlja povratak, nećemo popis raditi narednih 160 godina. Bilo šta drugo, znači što sprećava. Treba da se kaće šta su motivi, ali ne treba da se to tako umotava na nekakav loš naćin i nigdje nećete ćuti da li to i mećunarodna zajednica hoće na neki naćin, evo kako neko to kaće, legalizira etnićko ćišćenje. Zašto su njihovi toliki zahtjevu za popis? Ili ja ne razumijem stvar.

Ako je popisom kao tehnićkim pitanjem nećega što treba, što drugi rade i što su radili i što do sada niko nije, nisam ili ja ne znam, da je negdje popisom napravljen problem. Popis može eventualno da konstatuje problem, može da pomogne u dešifrovanju nekih problema ili ostalo, ali ja ne znam za situaciju da je popis napravio negdje problem, ili da je negdje zakomplikovao stvar, ili ovdje da me neko ubijedi da popis nešto zaustavlja i da će se ako se odćodi ili ne ućini popis da će neke stvari ići bolje.

I zato sam da odćodimo popis ako će bez popisa neke stvari ići bolje. Ja imam osjećaj da se na odgaćanje popisa vrši manipulacija nećim što se ćeli predstaviti kao dobro, a u stvari je tako kako jeste. Ali ja bih volio da ćujem suprotne argumente.

BERIZ BELKIĆ:

Ima repliku predsjedavajući, gospodin Lozanćić.

NIKO LOZANČIĆ:

Evo, ja ću pokušati ovom replikom da pomognem i sebi i vama, da dam odgovore na neka pitanja i da pokušamo skratiti raspravu o ovom pitanju. Složit ću se s Vama, uvaćeni zastupniće Kalabić, da je popis stanovništva svugdje u normalnom svijetu ćista statistika. Tu se apsolutno slaćem. Ali se ne slaćem da je kod nas ćista statistika. Kod nas je ćista politika. E, zato što je on ćista politika, ja ga tako doćživljam i od strane predlagatelja i ja ga doćživljam tako.

Ja sam apsolutno protiv popisa stanovništva. Znači, sad mogu nabrajati bezbroj nestatističkih razloga, zbog kojih sam ja protiv. Što se tiče statističkih, nisam, ne bih bio da je to statistika.

Ali, pošto mi svi dobro znamo, i vi i ja, da ovo sa statistikom nema blage veze – mi u BiH imamo puno statistika koje nam ništa ne znače, znači koje nam ništa ne znače – nemojmo se pozivati na statistiku. U ovoj zemlji je vrlo bitno koliko koga gdje ima, i ovdje u Parlamentu, a pogotovo na terenu, i znamo kakvi smo gdje. I znamo u što ćemo koristiti ono što ćemo dobiti sutra tim eventualnim popisom. Svi mi, neću reću, evo ja neću, a vi ćete ostali koristiti to, nemojmo bježati od toga. I zbog toga sam ja protiv toga. Hajmo mi stvoriti pretpostavke da u ovoj zemlji svakom čovjeku, bez obzira gdje on živio, osiguramo ista prava. E, tad popis neće biti politika, tad će biti statistika. I da znamo da stanovnik ove zemlje, bez obzira bio on Hrvat, Bošnjak ili Srbin i ma gdje živio, vrijedi isto. I da ga statistički promatramo i s aspekta potreba, pa da mu osiguramo, evo sad u predizborno vrijeme, trošili smo nemilice pare u asfaltiranje cesta, vodovoda ... pa da i tu statistički se ponašamo. Svima nama isto. Znamo da se tako ne ponašamo.

Pošto je to tako, evo ja ću reći, neću se ja više javljati, a danas, da se razumijemo, uvažavajući da vi mislite drugačije, ja poštujem to, ali htio sam iznijeti svoj stav. Mi ovaj zakon niti bilo kakav zakon ovakve prirode, dok ne stvorimo ustavno i svako drugo okruženje u kome će svaki čovjek ove zemlje biti isti, nećemo podržati. Pa makar čekali još 150 godina na popis stanovništva.

BERIZ BELKIĆ:

Replika, gospodin Kalabić. Izvinjavam se, gospodin Izetbegović se ranije, Drago, javio.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Dakle, mislim stvarno da nakon višedecenijskog raznovrsnog međusobnog ovdje iskustva nema potrebe da neko misli da je neko naivan i, što reče gospodin Kalabić, da neko nekome može spakovati, a da to ovaj drugi ne prepozna. Znate, ona kafa, što je spomenuste, zaista bi trebalo svaki dan piti te kafe i neke stvari iskreno onako staviti na sto, pa kazati ko se tu čega boji, pa jel' ta bojazan opravdana, pa ko šta hoće, ko šta neće? Pa naći neka rješenja. Ja mislim da se popis može napraviti. Imaju dva puta za to.

Dakle, svi se mi bojimo da udarimo pečat na etničko čišćenje, na ono što je uradio rat ovdje, ne želimo tu stvar da uradimo, ne želimo potvrditi taj princip – ko je šta jamio, jamio. I nećemo na to pristati. S druge strane, potreba je ove zemlje da ima popis iz nekih ekonomskih, socijalnih, statističkih potreba planiranja, itd. Pa, imaju, po meni, dva puta. Jedan je da iskrenije se opredijelimo u vezi sa Aneksom VII i sa konstitutivnošću naroda. Nikad nećemo napraviti 100% ni jednog ni drugog. Ali se može nešto još uvijek tu uraditi. I otvoriti se put da se napravi jedan klasičan popis onako kako smo se do sada popisivali. Ili, pak, da poslušamo te strance koji eto insistiraju na popisu ali u svojim zemljama ne unose odrednicu vjere i nacije. Mi ne želimo da udarimo pečat na tu segregaciju u BiH.

Možemo, dakle izbjеći spominjanje ... vjere i nacije i, evo kako to reče gospodin Novaković, da ne politiziramo stvari, popisat ćemo sve ostalo, to popisati nećemo. Možemo

nabaciti ... dalje da pravimo razne planove i ono što nam treba ali da ovu bolnu stvar za sada zaobiđemo.

Pogledajte samo grad Sarajevo. Uporno se govori kako su ga napustili Srbi i Hrvati, kako se to pretvorilo u muslimanski grad itd., kako to ne osjećaju ljudi kao svoj grad, jer to pripada samo muslimanima. Evo da ja sad ne pričam o RS-u. Hajde da uradimo nešto u tom gradu Sarajevu! Pomozite da se tu, koliko može, koliko još ima interesa, implementira Aneks VII i da se implementira ova odluka Ustavnog suda o konstitutivnosti naroda. Ako ljudi neće da se vrate u Sarajevo, mi ih prisiliti ne možmo, ali možemo stimulirati činovnike da se vrate, da se vrate ljudi u vlast, evo, u Sarajevo.

Da sad govorim iz ovoga jednog drugog ugla. I, ako smo iskreni, možemo tu stvar uraditi i u drugim dijelovima BiH, napraviti, i da se to sve troje pobrojano, dakle i Odluka Ustavnog suda o konstitutivnosti i Aneks VII Dejtonskog sporazuma koje su naše obaveze, i evo, popis uveže i da sve troje napravimo posao.

Hvala vam.

NIKO LOZANČIĆ:

Uvaženi zastupnik Kalabić: replika.

DRAGO KALABIĆ:

Evo, Vi ste oko ovog ubjeđivanja, hajde da kažem da se ja ne određujem prema argumentima, ali recimo imate situaciju da međunarodnu zajednicu trebate ubijediti u tako nešto, da ne treba popis ili da ga treba, ne znam ni ja, odgoditi. Evo, pokušajte njih ubijediti u to. Ne znam u kojoj se to oblasti ne primjenjuje statistika. I u dobru i u zlu, i u tuzi i u žalosti, i u veselju i, kako kod hoćete, ne znam gdje se ne primjenjuje. Evo, i mi, kad god počnemo, ovdje se prebrojimo, zato što ne možemo raditi drugačije. Ne zato što volimo se, ne volimo se, ili ovako ili onako, nego ne možemo raditi drugačije. I svugdje je prisutno to.

I mi, kao sad, evo, nešto što svi znamo, nešto bi mi, kao pomoći će nam to, što mi to kao nešto znamo, nećemo reći, ako će nekome pomoći, evo ja uzimam i to da je ... ali ima tu nešto drugo. Da li se time neke stvari zadržavaju i da li se obavljeni neki popisi, mini popisi zadržavaju? I da se na njih neće reagovati. I ja mogu razumjeti sa jedne pozicije, ovo što je rekao gospodin Lozančić. Ali da li, recimo, nekoliko stotina miliona maraka koje idu za povratak, evo recimo išla je možda najviše Srebrenica, uzećemo evo i Posavinu, da li odgovara da se taj nekakav privremeni popis da ono ide, a svi znamo da ne ide nikome, da ide u kriminal, da ide u šverc, da ide, i svi mi to znamo. Ali imamo svoj neki mini popis koji nekim grupama odgovara i da ga pokrijemo ovom opštom pričom, pa u taj mini popis nećemo dirati. Imamo svoje argumente i kažemo, ne, tamo imaju neki ljudi koji švercaju i rade, rade šta rade iz nekih političkih, nacionalnih razloga, mi to nećemo, ali ćemo ostaviti te procese, i svi mi ovdje do zadnjeg smo ubijeđeni da to tako stoji. I to tako ide.

I zbog ovih razloga nećemo u to dirati, to ćemo još podstaknuti, jer ćemo zaratiti. Saglasni smo svi, potpuno svjesni da povratak nije obavljen u onoj mjeri u kojoj smo željeli, htjeli, trudili se, a da su enormna sredstva uložena, gotovo tri države bi se vratile na svoja ognjišta prema sredstvima koja su uložena. Isto, prema nekim spiskovima, ništa tu napamet nije urađeno. Tamo su neki spiskovi, precizni, jasni, u imenima, prezimenima, nacionalnosti, kako

hoćete. Da li odbijajući ovo, što sada se navodno traži, legalizujemo da ovo traje godinama, ta manipulacija sa ljudima, sa sredstvima, sa fondovima, sa svim ostalim? Ako nam, ako možemo funkcionisati na toj improvizaciji popisa i ako može država funkcionisati i ako je međunarodna zajednica zadovoljna, što se mene tiče, neka to, neka to traje tako.

NIKO LOZANČIĆ:

Uvaženi zastupnik Sadik Ahmetović: replika.
Jesam li vidio još nečiju ruku?

SADIK AHMETOVIĆ:

Replikica, jeste. Ma mislim da gospodin Kalabić nema argumenata na ovu svoju priču ili ne poznaje materiju o kojoj govori. Aneks VII podrazumijeva povratak ljudi. Ali mi, kao ljudi koji pravimo zakon u ovoj zemlji, moramo promijeniti neke zakone koji zaustavljaju povratak ljudi na prostore gdje su živjeli '91. godine. Ako kažemo da se čovjek treba, ako je Aneksom VII predviđeno da se čovjek može vratiti u Srebrenicu ili Sarajevo ili na bilo koje mjesto, a nije predviđeno da se može vratiti na radno mjesto iz kojeg ga je neko otjerao a zaposlio drugog, onda je to problem i naš ovdje koji trebamo riješiti, i svih ljudi u ovoj zemlji koji trebaju počinjati rješavati te probleme.

I samo jedna mala, kad je u pitanju novac, neću da branim bilo kakvu i bilo koju pronevjeru novca kad je u pitanju povratak, ali hoću samo jednu malu matematiku. Za 3.000 porodica – dakle, samo za 3.000 porodica, evo uzet ću primjer Srebrenice – da bi im napravili 3.000 kuća po najnižim standardima od 20.000 maraka, treba vam 60 miliona maraka. I ako samo uzmete taj pokazatelj (bez struje, vode, ambulate, škole, radnih mjesta itd.) vidjet ćete onda koliki je to problem. I ako se, gospodine Kalabiću, upustite u tu priču, ili ako hoćete možete doći u nekoj od pauza ili jedan dan kad imamo vremena ovdje, ja ću Vam neke stvari objasniti, jer vjerujem da se niste bavili ovom problematikom. Stoga treba tačno izračunati koliki broj ljudi hoće da se vrati i koliko novca treba. I treba ova država, ako treba da obezbijedi kredit, neka to bude kredit u nekom iznosu koji može biti u nekom kratkom vremenu da se taj proces završi. Od popisa niko, niko neće bježati.

Hvala lijepo.

_____(?)
.../nije uključen mikrofoni/... imam ja drugu repliku.

NIKO LOZANČIĆ:

Samo polako, ja govorim čija je druga. Sljedeći je uvaženi zastupnik Bešlić: replika; pa neka se za repliku pripremi uvaženi zastupnik Jovičić, pa Bećirović.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Ja imam diskusiju.

NIKO LOZANČIĆ:

O.k. pa Prodanović za repliku, ako je prijavljen, tako se prijavio. Evo, izvolite redoslijedom.

SELIM BEŠLAGIĆ:

Pazite, poštovani predsjedavajući, dame i gospodo!

NIKO LOZANČIĆ:

Ispričavam se, uvaženi zastupniče Bešlagić, uvažena zastupnica Hadžiahmetović želi poslovničku intervenciju, ima prioritet.

SELIM BEŠLAGIĆ:

Ne, ne, apsolutno se neću ljutiti, onda ću odustati.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Uvaženi članovi Kolegija, ja sam, između ostalog, pripremila diskusiju povodom vrlo slične teme, odnosno Inicijative kolege Živkovića ili tačke 9., odnosno 8. u revidiranom dnevnom redu. I ja bih vas zamolila, ukoliko postoji poslovnički, mi već raspravljamo generalno o pitanju popisa povodom ovog prijedloga zakona, imamo Inicijativu koja se odnosi na popis; ukoliko možemo objediniti diskusiju, jer govorimo generalno o popisu, a ne konkretno o rješenjima koja su predložena kao tačke dnevnog reda. Ukoliko ste saglasni, ja sam se već prijavila za diskusiju. Inače sam je pripremila povodom Inicijative. Može? Ja mislim da bi bilo dobro.

NIKO LOZANČIĆ:

Znači, imamo konkretan prijedlog da objedinimo raspravu o točki 6. i 8.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

/nije uključen mikrofoni/

NIKO LOZANČIĆ:

Može, može, evo, odmah. Uvaženi zastupnik Živković želi odgovoriti na ovaj prijedlog, pa ćemo onda dati na izjašnjenje.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Samo da kažem da ja nemam ništa protiv, ali moramo napraviti neka pravila igre. Naime, ja sam iskoristio svoju diskusiju i dvije replike, ovo bi bila druga tačka dnevnog reda gdje bih isto imao i diskusiju i mogućnost dvije replike i da objasnim zašto je taj zahtjev takav. Ako dopustite da imam još jednu diskusiju i dvije replike i svima nama to omogućite, nemam nikakav problem da se objedini rasprava.

NIKO LOZANČIĆ:

Radi se o uistinu o vrlo sličnoj materiji, neću reći o istoj, i čini mi se vrlo razumnim da prihvatimo. Ali, evo ja moram dati prijedlog na izjašnjavanje prije nego što se opredijelimo, prihvatimo prijedlog uvažene zastupnice da objedinimo raspravu i da svakom ko je dosad raspravljao omogućimo još jednu raspravu, a broj replika po ovim dvjema tačkama nećemo ograničavati, pa neka replicira koliko god ko hoće, tako da, evo. Može li tako? A, ne, ne, ja ovo govorim o prijedlogu, o prijedlogu koji ću vama dati na izjašnjavanje. Nije to, neću ja to sam odlučiti.

Znači, prvo vam dajem prijedlog da se objedine točka 6. i točka 8. u raspravi.
Poslovnička intervencija: uvaženi zastupnik Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Predsjedavajući, ja mislim da smo mi na onoj prošloj sjednici dovoljno igrali se Poslovnikom i da ne treba dalje da se s njim igramo. Molim Vas, mi vodimo raspravu o zakonu, ne vodimo raspravu o dvije informacije, pa ćemo sastaviti dvije informacije i voditi raspravu kao o jednoj informaciji ili o deset sporazuma kao jednom sporazumu. Ovdje se radi o usvojenom dnevnom redu u kome raspravljamo u okviru dijela dnevnog reda o zakonima i drugog dijela dnevnog reda o informacijama, o inicijativama itd. i nije ih moguće sastaviti. Možemo mi glasati šta god vi hoćete, možemo glasati da ne vrijedi ovaj poslovnik, ali nema smisla.

NIKO LOZANČIĆ:

Uvaženi zastupniče, evo Kolegij se slaže da ste Vi potpuno u pravu. Uvažena zastupnice, Vaš prijedlog nećemo stavljati niti na izjašnjavanje. Znači, hvala na pomoći da vodimo poslovnički sjednicu i usuglasio se Kolegij što je vrlo značajno.

Znači, sljedeći je za repliku Bešlagić.

SELIM BEŠLAGIĆ:

Pošto sam već pozdravio predsjedavajućeg, kolege i kolegice, dozvolite mi da izrazim svoje čuđenje u vezi ove tačke. Prvo, prijedlog je dao gospodin Novaković iz SDS-a, iz opozicije. Vodite raspravu vi iz parlamentarne većine, i to vodite raspravu mimo onog što se zove zakon. Vodite raspravu, ja bih rekao, o političkim stvarima, političkim stvarima. Tu moram da kažem, da nisam ovdje prisutan, rekao bih, žestoka opozicija i pozicija. I čini mi se da je najbolje rješenje za ovaj slučaj ono upravo što je gospodin Kalabić jučer rekao, prijedlog: poslanici sjednu, popiju kafu, raspravljaju i dođu sa prijedlogom o popisu stanovništva u kome mora svako negdje popustiti da se dođe do nekog zakona koji će zadovoljiti ove sve zahtjeve i jedne i druge strane. Ja ću reći da u toj relaciji svi, evo, i EZ je rekla da ne može razgovarati sa BiH sa starim podacima i traži da se izvrši statistički popis 2011. godine. Evo ovdje je gospodin Džaferović isto rekao da nema ništa protiv tog popisa, ali imaju neki elementi gdje bi se iz tog popisa trebalo nešto izbaciti.

Molim vas, ja nemam, pazite, ja ne ulazim u to je li međunarodna zajednica, ako je još međunarodna zajednica predlagala, to je još veći razlog i još viši razlog da upravo pozicija sjedne i da se dogovori i da da sugestiju i prijedloge rješavanja ovoga zakona. Ja ne želim ulaziti

u raspravu o ovom zakonu, ja stvarno ne želim ulaziti u raspravu o ovom zakonu, jer kao i Niko bih rekao neke stvari. Međutim, popis stanovništva može dati drugu sliku, drugu sliku, ja je ovdje ne želim reći. Slika koja bi rekla ko je šta radio i šta je učinio sa BiH. Ali to je političko pitanje i ja o tome ne želim razgovarati. Ja želim da kažem da moramo ispuniti uslove koje od nas međunarodna zajednica traži u ljudskim resursima, u ekonomskim resursima, u ovim i onim stvarima i mislim da tu, ako možete, gospodo iz pozicije, sjedite, popijte kafu i dogovorite se u kontekstu i ovih prijedloga međunarodne zajednice. Pa to bi bila najveća sreća u ovom parlamentu za nas iz opozicije.

Hvala velika.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala na pozivu na kafu.

Replika: Jovičić. Molim vas pažnje malo, molim vas strpljenja.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Poštovani predsjedavajući, e, nije, čini mi se, bolje tačke dnevnog reda bilo od ove da otvorimo sva pitanja kao što i popis obuhvata spektar pitanja koja bi se popisala ovim popisom.

Naravno da bih mogao prihvatiti mnoge stvari o kojima je govorio gospodin Izetbegović, ali evo stalno potencirate priču koju ja neću negirati da je izvršeno etničko čišćenje, ali zašto se bojite ako mi insistiramo na tom popisu, pa da zaista vidite da se vratio ogroman broj Bošnjaka u RS, a da je upravo izvršeno etničko čišćenje u Federaciji. Pa svako neke cifre daje, pa evo i ja sam davao za novine: 3% do 4% Srba danas živi na području Federacije od onog broja po popisu iz '91. godine. Zar to nije etničko čišćenje, da li u ratu, da li poslije rata, sasvim je svejedno?

Vaše su iskrene namjere kad pozivate da se vrate ovdje ljudi u Sarajevo ali, gospodine Izetbegoviću, kao vispren političar morate znati da je to iluzija. Proдали ljudi kuće za 20 maraka i sad da se vrate da kupe ovdje za 300 hiljada maraka, to je nemoguće, završena priča, tačka, to je nemoguće. Evo vam najbolji popis ovaj sad – izbori. SNSD kandidovao svoje kandidate u deset sarajevskih opština, nijedan vijećnik nije prošao. Jeste prošao ako je član Stranke za BiH ili SDA!

Ali ja vas molim da nas shvatite, ne vrijeđajući te ljude iz SDP-a najviše, ne vrijeđajući te ljude, nemam pravo da ...

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas malo pažnje, molim vas.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

...taman posla. Ali ljudi, oni ne uživaju nikakav ugled u srpskom narodu u RS-u, shvatite to već jednom. Kao što i oni vaši kad mi ga pokupimo sa ceste pa ga izaberemo za nešto, vi kažete on nije naš. I ne vrijeđam nikoga, tu, ljudi, iskreni moramo biti, moramo iskreni biti, ja vas molim.

Druga stvar, ako mi iz RS-a ne bojimo se, zaista, koja nam je nametnuta ta hipoteka i anatema koja već traje 15 godina – etničko čišćenje, da mi zaista utvrdimo rezultate, da vidimo koliko se Bošnjaka vratilo; imate vi podatke kao i mi, u Prijedoru 25 hiljada, ja se radujem da su svi, da ne znam uopšte da li fali jedan. Pa sam i vas pozivao, hajmo u Bratunac postaviti šatorsko naselje i pozvati narod! Ali možemo li mi, zbog sto ljudi koji se nikad neće vratiti ili 10 hiljada ili 100 hiljada, sve zakočiti ovdje ... proces i popis stanovništva.

Dalje, možemo li mi ako izvršimo novi popis vratiti se na konstitutivnost '91. godine? Dakle, treba sve aspekte uzeti u obzir, iako vi ne želite popis, iako vam ne treba. Još ključna stvar – kako ćete na osnovu popisa utvrditi da je bilo etničko čišćenje o kojem govorite ako nema nacionalne i vjerske strukture? Kako ćete utvrditi koliko je tamo ljudi se vratilo, koliko nije, na osnovu čega? Je li to, je li to izmišljanje i stvaranje novokomponovane bosanske nacije? On će utvrditi – znam ja da se ne pravi zbog toga, ali će utvrditi, čekaj kolega malo – utvrdiće i to.

Dakle, zašto bježite od toga, imam pravo da se izjasnim. Uostalom, stalno sam govorio, i ja sam sebi dodijao, pa mi neke kolege kažu, Slavuj, ponavljaš priče. Moram ponavljati. Kako smo mi ovdje došli? Ja sam ovdje izabran kao Srbin i ponosim se. Kao što svakom čestitam kolegi koji je Bošnjak i izuzetno ga uvažavam, Hrvata, ako ima nacionalnih manjina, kako su izabrani. Pa mene, ljudi, nijedan Bošnjak nije izabrao, mogao je biti nepismen samo, ali hodža mu je rekao: nemoj za Slavuja glasati, on ne valja! Nemojte tako. Hajmo vidjeti hoćemo li ili nećemo, samo su dvije dileme. Je li hoćete popis, nećete? Nemojte navoditi argumente što nećete, pod vašim uslovima mi nećemo. Hajde, šta ćemo sad, hoćemo li ili nećemo, dileme i da prekinemo rasprave, vidi se da vi nećete pod ovim uslovima ...

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas, dajte da radimo. Slavko, jesi li pri kraju?

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Evo završavam.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Mi nećemo prihvatiti ono što vi tražite i završeno, tačka.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala.

Gospodin Prodanović: replika. Neka se pripremi Izetbegović.

LAZAR PRODANOVIĆ:

Uvaženi predsjedavajući Lozančić, ovaj tu je uvaženi Bakir Izetbegović. Pa, šta da kažem. Mislim, apsurd, mi smo stvarno u jednom katastrofalnom stanju, međusobno nepovjerenje i paranoidnost. Mi smo takvo društvo da ne mogu nikako sebi da dodam koje mi isključivosti gajimo ovdje u ovom parlamentu. Imamo situaciju koja je nevjerovatna.

Recimo, kada je u pitanju vrlo značajan segment koji nas obavezuje, a ne samo to, značajan je popis u BiH. Sada, kada biste rekli Bošnjacima i Hrvatima, ja se izvinjavam što tako, nažalost, kad tako razmišljam, onda je taj stepen paranoidnosti odmah – aha, hoće da se verifikuje promjena, drastična promjena etničke strukture. Kada Srbima kažete to – aha, vidite ovi su sa međunarodnom zajednicom dogovorili sigurno jednu potpunu urotu od kojih Srbi više od sto godina pate, a ukidanje, ukidanje, odnosno unitarizacija jezika, nacije i vjere. I ta paranoidnost, mislim to ja ne govorim, to govorim šta misli 95% Srba, to je jedna tragična situacija u kojoj se nalazimo. I sada zakujemo situaciju, šta je, sad ne treba nam popis stanovništva, ne treba nam. Al' kako kažemo, pazite, zamislite, ne treba nam nikako, jer to Srbi, nema teoretske šanse da sada neko objasni da to nije jedna nacija, jedna država, jedan jezik. Jedna država jeste, odmah da se razumijemo, jedna država BiH, ali u kojoj imate tri konstitutivna naroda i treba uvažavati ovo pitanje nacije, jezika i vjere. To je jedno suštinsko pitanje koje nas još više razdvaja.

I pazite, kada bih ja bio u ime Bošnjaka i Hrvata, ja se izvinjavam što ..., nikada ne bih zagovaro popis bez obadvije komponente. Imate otprilike jedno 30% građana ove države, državaljana ove zemlje koji apsolutno smatraju da je to idealan način potpune marginalizacije ... nečega. Na drugoj strani imamo jedno pitanje koje se odnosi što Bošnjaci sada kažu - znate, mi imamo drastičnu strukturu koja je promijenjena, nemamo vlast ... Popis stanovništva ničim to ne cementira. Cementira ako ne postoji politička volja o dogovoru, znači o dogovoru šta uraditi kada se suočimo sa tragičnom stvarnošću na čitavom teritoriju BiH, potpunoj promjeni etničke strukture svuda. U ovoj priči u koju Srbi sada ulaze, oni sebe legitimišu kao dio najnarušenije, ja se izvinjava što ovo govorim, etničke strukture. Stalnim insistiranjem o ovoj priči Bošnjaci na tome ili, izvinjavam se ... stvarno što tako govorim, i Hrvati potvrđuju taj dio priče kao, evo vidite ko je krivac ovdje – međunarodna zajednica, molim vas ... i uvode nas još u drugu priču – sada se i međunarodna zajednica okrenula protiv ovog i imamo situaciju u BiH nikakvog stava.

I još jedno vrlo značajno pitanje. Mi, dakle svi relevantni politički faktori od donošenja Odluke Ustavnog suda o konstitutivnosti naroda u kojoj je jedna od stavki pisala da će se nakon promjena ustava entiteta u BiH, u roku od šest mjeseci, implementacija ovog zakona biti provedena na svim nivoima uključujući čak, ja se izvinjavam pravnicima to bolje znaju, postojanje nekih vijeća, odnosno 'Vijeća naroda' u opštinskim skupštinama da bi to bilo. Nikada ni predstavnici političkih partija iz bilo koje od ovih partija, evo uslovno rečeno etničkih, nažalost etničkih u BiH, najvećim dijelom, nisu pomenuli jednu riječ. Ja sam sticajem okolnosti bio u toj priči. Ja vam moram odmah reći da sam bio frapiran kada sam se borio da u strukturu upravljačkih javnih ustanova, javnih ustanova, govorim o njima, ja nisam mogao da se izborim da uvjerim Bošnjaka da on treba da dođe u upravni odbor javne ustanove, jer mi treba kao stručnjak.

I šta sada? Pravdamo sebe zato što nešto nismo činili. Sada odlažemo popis stanovništva i dovodimo ga apsolutno u pitanje. On je, nemojte me pogrešno shvatiti, on je nemoguć nasiljem. To nasilje administrativno popisa stanovništva bez etničke i bez vjerske i nacionalne pripadnosti je nemoguće. Nemojte me pogrešno shvatiti. U mojoj glavi, to je druga stvar šta ja mislim o tome, ali ono je nemoguće, ono pogoršava situaciju ukupnih integrativnih procesa u BiH. I umjesto da kažemo - uredu, pravimo taj popis, završavamo ga, uz ono što smo se zajednički dogovorili, uključujući ove bitne komponente. Ali, napravićemo fond kojima ćemo narednih 20 ili 30 godina završiti sve ovo o čemu pričamo. Svaka druga ova priča o kojoj vi pričate meni, smatram se prosječnim čovjekom, apsolutno nije uvjerljiva da postoji volja za tim. Političke

vrhuške mlatarale su tim jadnim narodom, Srbima, Bošnjacima, Hrvatima, ubogim ljudima koji su pljeskali o toj priči, zadržavajući ih čas u nekoj opštini u RS-u, čas u Federaciji ili nekom kantonu i bilo šta.

I šta smo uradili? Ništa, ništa nećemo uraditi ni što odložimo. Mnogo gore ćemo za ovo društvo bosanskohercegovačko uraditi budemo li radili na ovoj priči koja se zove insistiramo na toj priči kojoj bismo ušli čak, dajte ... Ne možemo popis napraviti na silu. Doći ćemo u situaciju u kojoj smo se nalazili '90-tih godina i stalno se vraćamo unazad. Daj da vidimo šta ćemo ako ne može popis verifikovati etničku strukturu zemlje, naročito etničku strukturu, niti je ičim zacementirati. Može nam otvoriti oči i reći - u Sarajevu moramo to uraditi, u Banja Luci moramo to uraditi, u Zvorniku moramo uraditi, put do toga je takav i takav i mjere su takve i takve.

Podsjetit ću vas – Hrvatska, nama susjedna zemlja, napravila je Zakon o Gradu Vukovaru. Nažalost, nemojte me pogrešno shvatiti, nije napravila zakon o gradu Kninu. Mi ćemo se suočiti ako zakon, radi se o zakonu, stalnim izdvajanjem sredstava za razvoj takvih sredina, stalnim ... Ako mi sebi želimo dobro, mi tako treba da radimo. Ova druga priča, to je potpuno neuvjerljivo. Ona je uvjerljiva samo za one koje ćemo mi da obmanjujemo sa ovom nacionalističkom pričom, bili socijaldemokrati, bili SDS ili SDA, oprostite što ..., ili HDZ.

Toliko.

NIKO LOZANČIĆ:

Replika, uvaženi zastupnik Bakir Izetbegović.

Jeste li se Vi za repliku javili? Pa uvaženi zastupnik Ajanović, pa uvaženi zastupnik Džaferović.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Replika je na izlaganje gospodina Kalabića i gospodina Jovičića. Dakle, iz vaših izlaganja sam razumio da nam treba popis, a da nam ne treba u stvari povratak, da je to sa povratkom završena stvar. 'Samo džaba trošimo pare', evo kaže gospodin Kalabić, 'mogle su se tri do sada države izgraditi koliko je para potrošeno.'

To naprosto nije tako, ljudi. Gospodin Jovičić, čak, i moj argument kada ga govorim iz ugla Sarajlije, Bošnjaka i kada tražim da se ljudi vrate, Srbi i Bošnjaci, ni to mu nije prihvatljivo. Nemojte nas nagovarati da se vraćamo, evo ljudi su otišli. Gospodine Jovičiću, 130 hiljada ljudi, slovom i brojem, sada aplicira povratak. Samo mu napravite krov, dajte mu posao, kakve-takve uslove, 130 hiljada ljudi. Koliko od toga hoće u Sarajevo, koliko tamo, vamo, ja ne znam. 130 hiljada puta 10.000 maraka to nam je 1.300.000.000.

Ja ne znam, u Bibliji stoji da je Isus nahranio sa dva hljeba i dvije ribe nekih par hiljada ljudi, možda je to tako i bilo, ali sa milion maraka, koliko je ovdje odobravano godišnje za proces povratka, za implementaciju Aneksa VII, se nije moglo vratiti milion ljudi. Ne možete sa milion maraka vratiti milion ljudi.

PDV dnevno donese 20 miliona maraka. Znači, to je jedna rijeka novaca koja se ulijeva, dnevno 20 miliona maraka se ulijeva u te kase. Za sat i po se napuni jedan milion maraka. Mi smo bili spremni jedan sat i po davati za proces povratka, za ... najbolnije stvari koje se dešavaju

u ovoj državi. Pola stanovništva istjerano napolje, što jednih, što drugih, što trećih. Mi smo jedan sat i po dnevno, znači, odvajali poreza za tu stvar.

I sada gospodin Kalabić kaže da je to sami lopovluk, da to ne valja, da od toga treba odustati, svi znamo da je to lopovluk. Ja ne znam. Ako ko zna kakvog lopova, neka ga privede sudu. Gdje ima hrane ima i bakterija; gdje ima para ima i lopovluka. Na nama je da napravimo sisteme i organizaciju koja će spriječiti, a i tada će biti nešto lopovluka, ali što manje da ga bude, što više da ode sredstava gdje treba. Dakle, 130 hiljada ljudi čeka. 20 miliona na dan je punjenje, samo od strane indirektnog oporezivanja. Pet dana od 365 da damo za povratak, to je 100 miliona. E, pa to je to što mi tražimo. Pet dana godišnje da se ta kasa okrene u jedan multietnički povratak, da učinimo koliko se još može uraditi. Ne zanosimo se da ćemo implementirati Aneks VII. Da dio toga uradimo, da dio toga uradimo, ni manje ni više nego po Odluci Ustavnog suda ove države, znate. Eto, to mi tražimo i da se onda popisujemo.

Što se tiče stranaca, oni su rekli, i u svojim zemljama ga prave, popis bez ove odrednice – nacije i vjere. Prema tome, mi možemo poslušati njihovu instrukciju, što se nas tiče, nema problema.

NIKON LOZANČIĆ:

Sljedeći je, replika, uvaženi zastupnik Ajanović, pa neka se pripremi uvaženi zastupnik Džaferović za repliku, pa onda uvaženi zastupnik Jovičić.

EKREM AJANOVIĆ:

Gospodine predsjedniče, kolege i kolegice, ja sam se javio da repliciram mom cijenjenom kolegi, po profesiji ljekaru, doktoru iz Zvornika. Mi jesmo za popis stanovništva, i to za popis onakav kakav preporučuje EU, znači ima tačno deset odrednica koje bi trebalo i moralo se napraviti, a bez etničkog popisa. Nismo za etnički popis jer niti je vrijeme da se on vrši, niti ga treba u ovom trenutku raditi, jer zapravo etnički popis – svaki izbori nam kažu gdje, koliko kojih ljudi živi i nema potrebe da ponovo bacamo pare za taj dio.

Ja sam slušao neku večer govor jednog velikog govornika Martina Lutera Kinga ... i ja sam mu se divio 1962. godine, a vi znate da je 1963. godine ubijen, likvidiran. Njegova se vizija ostvarila od 1963. do 2008. godine. Tada, kada su bili ... klanovi, kada ... su stvarali i provodili rasizam, on je vidio budućnost zemlje i rekao je - doći će dan kada ćemo svi biti jednaki.

Prema tome, iz tvoga izlaganja, dragi kolega, ja bih prihvatio 100% da uradimo ono što treba, a to je da prvo izvršimo pripreme i napravimo sve one pretpostavke za pravedno življenje svih ljudi i da popišemo tada etničku strukturu BiH, jer tada neće biti ni dilema, ni bojazni za popis bilo čega. Kada bi u ovom trenutku pristali na etnički popis stanovništva, pa to je jedna vratolomija koja bi nas uvela u još dublje, teže i veće podjele. Ne bih htio da govorim večeras – a ako hoćeš, pošto smo doktori, ja mogu s tobom da dođem i da ti dam podatke, otprilike – kakav bi bio nacionalni popis stanovništva u cijeloj BiH. Bio sam zamjenik ministra od 2000. do 2002. godine, radio sam sa Balabanom koji je tada bio ministar zdravlja u RS-u. Na osnovu demografskih procjena određenih, određene grupe stanovništva do 25 godina, pa to bi zabolila glava svakoga kada bi napravio takav...

Donesimo propise kojima će se napraviti ono što mi svi želimo, a to je konstitutivnost naroda na cjelokupnoj teritoriji BiH, pravednost i jednakopravnost pred zakonom, pred ljudima, pred pravima i u svemu ovome i onda uopšte više neće biti problem etničkog popisa stanovništva. Znači, popis stanovništva se može izvršiti po preporukama EU, sa deset tačaka koje niko ovdje, siguran sam, neće da odbije i ne bi trebao da odbije.

Hvala lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Uvaženi zastupnik Džaferović: replika.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, kolegice, kolege, ja želim da svom kolegi, poslaniku gospodinu Prodanoviću, kojeg inače cijenim jako kao jednog razumnog čovjeka, kažem da bih ja najveći dio njegove diskusije mogao prihvatiti, da niko normalan ne bi trebao imati ništa protiv najvećeg dijela njegove diskusije. Dakle, tu nema nikakve dileme. Ja bih zamolio samo jednu stvar da gospodin Prodanović ima u vidu da ovo sve skupa što mi radimo, dakle, radimo u zemlji koja je postratna i u kojoj je nasilnim putem izvršena promjena etničke strukture stanovništva. Popis stanovništva od 10 godina, do 10 godina, on opisuje stanje i prirodne tokove i normalno je da on opiše prirodne tokove. Desila se protivprirodna stvar u BiH od posljednjeg popisa do danas i sve što ja želim je to da ta protivprirodna situacija ne postane faktor. I ako je moguće da se u zakonu o popisu stanovništva kaže samo jedna rečenica, imajući u vidu da je od posljednjeg popisa stanovništva u BiH do danas izvršena nasilna promjena etničke strukture, bez obzira na rezultate ovog popisa iz 2011. godine, popis stanovništva iz 1991. godine ostaje i dalje osnov za izračune o kojima mi govorimo. Mi tad nećemo uvažiti nasilje, nećemo legalizirati etničko čišćenje, popisat ćemo sve što treba da popišemo. Ne treba se plašiti. Evo, ja kažem, neka se popiše u tom slučaju, u toj varijanti, i etnička pripadnost, nacionalna, kako god hoćete da to zovete, vjerska, jezik, mada, naravno, nemam ništa protiv ni ovoga što međunarodne organizacije dogovaraju, ali ako je to problem i strah, dakle da neko želi neku unitarizaciju da uradi ovdje i da proizvede neke dodatne strahove, ne treba se niko plašiti toga.

I ovo što govorim, ne govorim samo kao čovjek koji pripada bošnjačkom narodu. Ja mislim da govorim u interesu i Bošnjaka i Hrvata i Srba i ostalih; nemojmo ih nikada zaboraviti da velika kategorija ima onih koji ne spadaju od ove tri grupacije – i građana BiH. I, ako idemo tim pristupom, onda ćemo mi riješiti pitanje popisa.

Toliko, hvala vam.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi zastupnik Jovičić: replika.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Ja ne bih bio toliko pretenciozan pa da sad kažem da govorim u ime Srba, Bošnjaka, čak ne mogu govoriti ni u ime svih Srba, evo u interesu. Ali da vas podsjetim. Ako bi izbjegli ovu nacionalnu i vjersku odrednicu, pada Ustav. Pada Ustav jer se on zasniva na dva entiteta i tri

konstitutivna naroda. Gdje je konstitutivnost naroda ako ne znamo koliko ima kojeg naroda i kako bi se izjasnio. To je jedno.

... malo slike iz prošle države koja je bila uređena. Ne želim nikog da vrijeđam, samo da podsjetim, strahovita borba je bila, zna profesor, bio je tamo i pokojni Džemal Bijedić, sa malo „m“ da podignem veliko „M“. Znate koliko je imao problema i ja se evo ponosim, i nije nikakvo ulagivanje vama ili bilo kakvo naduravanje, što ste vi to dobili i dobro je. Jer, dok jedan narod riješi svoje nacionalno pitanje, ne mogu ni drugi biti srećni. To je potpuno jasno.

Šta se vi sad bojite, i to je potpuno i ovo je jasno. Izbjegavate da se vrši nacionalni, vjerski popis, a ovdje smo svi fino popunili formulare, i to prvi ja, Srbin, pravoslavac, hrišćanin, sve što je tamo rubrika bilo, prvi popunio. I svi ovde vi kad mi pokažete formular da ste tamo napisali „ostali“, odmah ja kažem, te se rubrike brišu, ali vi ovdje koji sjedite sa mnom. Dakle, šta se želi postići? Ovdje su i racionalni i iracionalni strahovi. To je novi početak za stvaranje novokomponovane bosanske nacije. Ako nema Srba, Hrvata i Bošnjaka, šta će onda biti u Bosni nego Bosanci. Čak nema ni Hercegovaca u nekoj percepciji. I to je problem.

Dakle, maloprije sam rekao, naduravaćemo se, raspravljati, vi hoćete jedno, mi drugo, nemamo dogovora, palo sve u vodu, ne treba popis, ne treba ništa i završena priča. Niti ćemo mi pristati, to otvoreno od početka, kada je ušao ovaj zakon, kada ga je gospodin Novaković predložio i Živković, da vi nećete to prihvatiti, kao što mi nećemo prihvatiti vaše uslove i šta sad da radimo. Nema popisa, ne možemo nikog natjerati, pa kad vi tako, ovo je dobar izraz zaista, i to je pošteno što vi tražite, merhametli ostavite rubriku pa da se recimo vaš narod izjašnjava, ali ostavite nama mogućnost da mi kažemo da smo Srbi i pravoslavci po vjeroispovijesti, ili neko drugo, kako hoće da se opredijeli. Ostavite tu rubriku, pa neka narod se odluči hoće li ili neće. Ne može ni tako. Znam ja da ne može. Jer, čim bi ta rubrika bila, svi bi, 99,9, ne 99, 100% Bošnjaci bi popunili kao i mi. To je logično, ljudi.

Ali ovdje je još jedan drugi strah koji je ključan. Mi znamo da u BiH je najbrojniji bošnjački narod. Najmalobrojniji su Hrvati, to me čudi za njih zašto i oni ne bi utvrdili koliko njih nedostaje ovdje na ovim prostorima, iz raznih razloga. Da li je etničko čišćenje, da li je simulacija, da li je raseljavanje? Da svi utvrdimo šta je bilo s nama ovdje. Ako ne znamo koliko je živih nas sad trenutno, i ko smo i šta smo, šta ćemo drugo znati? Pa neću popisivati koze, ne interesuju me ni vinove loze.

Dakle, da završim. Pošto je očito da na ovo nikad ne možemo dobiti saglasnost jedne i druge strane, da mi fino, barem, u raspravi odustanemo, pa neka ovo politički lideri naši rješavaju, a nemojte više nas ubjeđivati da prenosite sliku šta hoće Evropa. Ovakve države nigdje nema u Evropi. Lako je Njemačkoj, višenacionalna Njemačka, pa kako god se izjasne, oni su Nijemci. Ovako je u svakoj drugoj državi. Ovakve države nigdje nema. I rekao sam maloprije, da na tome završavam, pada sve, dva entiteta, tri konstitutivna naroda, čim nema popisa po nacionalnom, nema konstitutivnosti. Za što ćemo se onda držati? Vodimo li mi računa šta to sve u nekoj bližoj budućnosti proizvodi? Dakle, hoćemo li ili nećemo? Jasno je, ovdje se vidi, dvije polarizovane strane, vi nećete po ovim uslovima, mi nećemo po tim. Svi mislimo da smo u pravu. I na kraju, jedino neće biti popisa.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Samo malo, samo malo. Predsjedavajući je već izašao. Izvolite. Ko prijavljuje poslovničku intervenciju?

NIKO LOZANČIĆ:

E, ovako, ja ću i poslovnički, evo poslovnička intervencija, pa će biti replika, pa će biti i političko, a bit će i statističko ovo moje izjašnjenje ovde sad. Svega po malo.

Ove sve rasprave i sve mnogobrojne replike pokazuju uistinu koliko je ovo samo statističko pitanje. Vrlo interesantno koliko imamo želje i volje i kroz rasprave i kroz replike da dokazujemo jedni drugima kako su nam statistike vrlo bitne, presudne u ovoj zemlji. Nemojte da vas podsjećam, i onda bi vjerojatno proizveo još 16 puta više replika, koliko bitnih pitanja za nas nisu ni statistika ni politika. Znači, koliko bitnih pitanja?! Ali moram, radi korektnosti, radi javnosti, reći nekoliko stvari.

Ne vjerujemo u regularnost popisa u ovom trenutku, jer imali ste prigodu imati ove izbore i pokušaj jednog dijela građana, državljana ove zemlje da se registriraju, da sudjeluju u izbornom procesu. I oni su statistički: četiri tisuće i nešto sa prostora Republike Hrvatske gdje trenutačno borave u ovom trenutku, vjerovatno, misleći da im je tamo bolje. Samo mnogi od njih tamo ne bi odselili zbog toga što im je bolje, a da ne govorim zašto su odselili i odakle su odselili i kako su odselili. Ali, mi smo njih uredno statistički evidentirali, pa smo rekli - ne, vi više nemate pravo ni izbornu ... na izborima da glasujete poštom iako hoćete se registrirati itd. Osam tisuća diljem svijeta tih nekih smo mi uredno popisali statistički, pa smo rekli - nemate ni vi to pravo. To smo vidjeli slikovito svi, znači. I mi to uvijek nađemo kvalitetno, ja sam dobio odgovor, nisam htio komentirati o Izbornom povjerenstvu, sve po zakonu.

O iskrenosti nas, evo i danas sam slušao ovdje pa ću nekim svojim kolegama reći ovako. U Kaknju u kome ja živim – a vas ovdje većina, zato vi to i ne razumijete, nemojte se ljutiti, živi u sredinama u kojima je vaš narod u većini – ja živim u prostoru u kome je moj narod malobrojniji, hrvatski narod u BiH. I ja znam dobro koliko su nam bitne statistike. Po tim statistikama, u mojoj općini ni jedan Hrvat ne radi ni na jednoj čelnoj poziciji u javnoj ustanovi, u javnom poduzeću itd., da ne redam sve ono što se reda. Toliko o iskrenosti.

Kad ovde govorimo: jesmo za prava istih, za prava svih, svugdje na svakom mjestu, ja ovde odgovorno tvrdim, znači ja govorim ovdje kao zastupnik, pa ću sad reći ovako, ono što često volim ovde reći - mi smo zastupnici građana. Jeste, ja sam izabran iz tog Kaknja gdje je hrvatski narod malobrojniji, ali nisam ja u zabludi. Izborna ... je takva i nisam izabran glasovima drugih osim Hrvata. Volio bih da jesam, ali nisam. Vidi se to po biračkim odborima. Mi smo na prošlim izborima imali popis stanovništva, gospodo draga. I on je po etničkom principu popis. Koliko god se to nama nekom dopadalo ili ne dopadalo, ali je on po etničkom konceptu popis. I rezultati izbora su etnički rezultati, opet, koliko god nam se to dopadalo. To je naša stvarnost i mi možemo od toga pokušavati bježati. Ako bi izbjegavanje etničkog, ovdje na terenu, u popisu, u bilo čemu, doprinijelo da stanje ovog trenutka bude bolje u BiH, ja ne da bih izbjegao u popisu stanovništva, ja bih zabranio to. Ali, evo vi se svi sjećate, jer svi smo takvih godina, otprilike, najveći broj nas, sjećamo se kad je to stidljivo evidentirano, pa smo mislili da je sve riješeno,

vidjeli smo, kad je malo stega popustila, koliko je to riješeno bilo. Prema tome, nema potrebe da zavaravamo sami sebe.

Znači, u ovom trenutku, još ću jedanput ponoviti, u ovom trenutku ovo pitanje je pitanje isključivo političko. Koliko god se ja slažem da je ono svugdje, u normalnom svijetu, normalno uređeno, da ima statistiku, ali kod nas nije. Mnogo toga kod nas nije kao u normalno uređenom svijetu. Nemojmo se iščudavati, čista je politika. I normalno je da se mi razlikujemo u pristupu onda. Jedni bi popis za to, drugi bi popis za to, treći ne bi zbog toga, četvrti bi na jedan način, oni prvi bi opet na drugi način. Zašto? Zato što se politički razlikujemo i što svako razmišlja politički šta će mu taj popis donijeti. Znači, ne govorimo o statistikama, tako da mislim, jednostavno budimo korektni jedni prema drugima i nema potrebe, možemo mi i konkretnim primjerima dokazivati jedni drugima koliko je ko u pravu, ali nema potrebe.

Znači, ovde, neko je rekao danas u raspravi, dovoljno je reći, bez prevelikog, mi znamo ko za što se zalaže kada je ovo u pitanju, ja sam za, ja sam protiv popisa. To je sasvim dovoljno. Da ne uvjeravamo jedni druge kako samo ja mislim dobro svima, a svi vi ostali ne mislite. Znamo mi vrlo dobro sebe kakvi smo ali kad to stvarno pokažemo na terenu, znači svako od nas tamo gdje može, onda nećemo imati potrebe ovde za govornicom govoriti kako smo dobri jedni drugima i kako smo jednaki prema svim građanima, bez obzira koje su etničke pripadnosti.

Hvala vam lijepo.

Replika, uvaženi zastupnik Prodanović.

LAZAR PRODANOVIĆ:

Nadam se da niste, ja sam Vas razumio da tumačite popis etničke pripadnosti, odnosno kategoriju etničke pripadnosti u sklopu ovog popisa i vjerske – da je to u određenom smislu razizam. Nadam se, možda sam Vas pogrešno razumio, jer tako ste u jednom momentu rekli. Ja smatram jednim od ljudskih osnovnih prava etničke grupe koji je dio konstitutivnosti države BiH, jedna od tri ravnopravna konstitutivna naroda. To je nemoguće uskraćivanje prava na izjašnjavanje građanina države BiH na vjersku i nacionalnu pripadnost, nezavisno od okolnosti kojima govori.

Još jednu stvar, nemoguće je da bi zakon o popisu stanovništva bio suprimiran Ustavu države BiH i ustavima entiteta koji jasno definišu pitanje konstitutivnosti i ovo o čemu smo govorili, dakle to. I još jedna stvar koju često znam da govorim. Ja sam apsolutno za to da BiH primjenjuje sve evropske standarde, poštujući specifičnosti i veoma vodeći računa o tim specifičnostima da oni ne bi bili narušavanje ukupnog stanja. Dakle, nikakav problem nije, sve standarde, evropske standarde i o ovom zakonu, ali nemoguće je u BiH govoriti o ove dvije kategorije koje su suštinsko pitanje i koje stvaraju strah.

Ja vam još jednom ponavljam da li možete, ja vas potpuno razumijem, vaš strah u bivšoj Jugoslaviji i Hrvata, i Bošnjaka, i Slovenaca, i Makedonaca, i Crnogoraca? Morate dozvoliti potpuno opravdan strah pripadnika srpskog naroda u toj priči o isključenju u BiH, o isključenju. Dakle, strah srpskog naroda ukoliko vi ukinete kategoriju izjašnjavanja na nacionalnoj i vjerskoj pripadnosti. Razumijem u bivšoj državi da je postojao strah i ..., ali morate uvažiti to da ne bismo ponavljali istu priču koja je nažalost već viđena.

Toliko.

NIKO LOZANČIĆ:

Riječ ima ... Odgovor na repliku, je li?
Uvaženi zastupnik Ajanović, druga replika.

EKREM AJANOVIĆ:

Niko nije muslimanima u Jugoslaviji dao malo „m“ i pretvorio u veliko „M“. Oni su to izborili, pravo koje su imali i koji su sa svojim djelima i sa svim svojim osobinama, kao etnička grupa, imali pravo da dobiju a čak su prevareni jer je Komunistička partija za vrijeme Drugog svjetskog rata sve objavljivala Muslimani, Srbi i Hrvati, da bi 1946. godine kod promjene prvog Ustava tu odrednicu izbacili kao da nije. I samo Husaga Šišić iz Mostara je bio protiv toga, a nije se donio taj Ustav tri dana jer su njega nagovarali da i on glasa za takav Ustav, jer je bilo u komunizmu svi jednoglasno da budu ravnopravni. To je, da zna gospodin to.

Drugo, Srbi u Kanadi, Srbi u Americi, kao etnička grupa, bez obzira što su Amerikanci, oni su opet Srbi i nikad se nijedan nije odrekao da bude Srbin i neće se sigurno ni odreći, i to je uredu, jer pripada jednoj etničkoj grupi. Ja sam bio u Parizu 1990. godine i išao sam metroom i činilo mi se da ima previše crnaca. I tada mi je moj kolega rekao - nemojte, molim vas, da ih ne bi zvali Francuzima! Oni se osjećaju Francuzima, jer su prije 300 godina njihovi doselili tu, a mi svi znamo da, kao etnička grupa, potiču iz Afrike. Prema tome, to nema veze. Osjećaj pripadnosti državi je jedno, a etničko porijeklo je drugo. I nema tu strahova.

Što se tiče Muslimana i grupe kojoj ja pripadam, nikad za vrijeme Jugoslavije nisam se plašio. Samo sam želio da imam jednaku šansu. I gdje god sam bio, a imao jednaku šansu, ja sam je do kraja iskoristio. I tu ne treba se bojati niko, ne treba strahovati niko. Ja se s tobom slažem, kolega, treba donijeti takve pravne propise, uključujući Ustav koji će garantovati svakom čovjeku na svakom pedlju BiH da nema straha.

NIKO LOZANČIĆ:

Riječ ima uvažena zastupnica Milica Marković, a neka se pripremi uvaženi zastupnik Denis Bećirović.

MILICA MARKOVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući, što ste mi dali riječ, a naročito što ste mi dali riječ sad poslije kolege Ajanovića, pošto moram prvo da ispravim jedan netačan navod, koji je on rekao, poredeći Srbe koji žive u Kanadi i Americi sa Srbima koji žive u BiH.

Pa ja Vas moram podsjetiti da tu ima značajna i velika razlika. Srbi u Kanadi i u Americi su nacionalna manjina, a ovdje je to konstitutivni narod. I ogromna je razlika u popisu kad Amerika popisuje stanovništvo i popisuje Srbe tamo koji žive i popis koji će se desiti u BiH, tako da bi morali da razlikujete te dvije kategorije, to je ogromna razlika i iz tog razloga je i ogromna razlika u popisu koji se vrši u Americi i koji treba kod nas da se uradi. Isto tako mislim i na

Bošnjake i Hrvate, kad se popisuju negdje diljem svijeta i kad se popisuju u BiH, ima tu velike razlike.

A sad da pređem na diskusiju o pomenutom zakonu koji je ovdje predložen. Prvo, moram da kažem da sam bila prilično iznenađena, neprijatno, time što Ustavnopravna komisija nije dala svoje mišljenje povodom ovog zakona, kao što ste rekli predsjedavajući, pa čak nije dala ni pismeno obrazloženje zašto to nije učinila. Ali kad sam saslušala diskusiju predsjednika te komisije, onda mi i nije bilo čudno jer, konačno, danas je potpuno jasno da ovaj zakon ne može dobiti prolaznost, ali je jasno i to da su neke istine ipak izvedene na čistinu ovdje, i da smo danas po prvi put progovorili o nekim temama o nekim problemima koji se pominju u vezi sa popisom stanovništva koje smo do sada interpretirali preko novina, sredstava informisanja, medija ili sl.

Ja hoću da kažem samo da je BiH danas, ubijedena sam, jedina zemlja u Evropi koja od 1992. pa evo do 2008. ili do 2011. kad treba eventualno da se uradi taj popis, jedina zemlja i država koja će u te dvije decenije imati, sigurna sam, dvije ustavne promjene, dakle donošenje dva ustava u te dvije decenije, a da nije imala nijedan popis stanovništva. I onda su čudne konstatacije i dileme pojedinih diskutanta koji kažu što će nam popis stanovništva, eto, navodno, ono još nije, nisu zreli uslovi, kako je to rečeno, nisu sazreli uslovi da se taj popis stanovništva uradi i izvrši. Ja vas sad pitam: Da li je nama potreban Zakon o genetski modifikovanim organizmima u BiH, a nije nam potreban zakon da se popišemo, da vidimo koliko je ljudi u ovoj zemlji, kakve su to kategorije i sve ostalo, da vam ne pominjem sad vezano za popis? Zna li to vrlo dobro šta popis stanovništva sa sobom sve nosi.

Dakle, čudne su to konstatacije, a moram još i to da dodam, danas je neko ovdje u prethodnoj diskusiji se pozivao na posljednju rezoluciju u Vijeću Evrope koja je donesena povodom ovog izvještaja Monitoring tima Vijeća Evrope, gdje se izričito kaže da je vrlo potrebno i poželjno da BiH 2011. godine uradi popis stanovništva. I evo, u današnjim nekim prethodnim diskusijama, kada poslanici iz RS, dakle Srbi, osporavaju neke zakone, kao što su neki rekli, bojite se da se ne prenesu nadležnosti, ovo, ono, onda se nama to spotiče, eto ne date da se donesu zakoni na nivou BiH da bi država funkcionisala. A evo, sad, kad Srbi predlože neki zakon koji treba da se provede na nivou države, onda se nađu treći razlozi zašto ne treba taj zakon.

Ja hoću sad otvoreno da vam kažem, ovaj zakon može da padne, i on će vjerovatno pasti, ali onda se nemojte pitati i nemojte spočitavati Vladi RS-a i Narodnoj skupštini RS-a ako donese zakon o popisu stanovništva za RS. A vi ste, oni koji su čuli i koji nisu da je premijer izjavio da ako se ne donese zakon na nivou BiH donijet će ga RS i uraditi popis stanovništva 2011. godine. I vi morate računati sa tom činjenicom da će se to desiti. Ali evo, to kolega Novaković i mi tražimo da se donese zakon, da ga usaglasimo, da amandmansi djelujemo na njega i da donesemo zakon, da se taj važan posao uradi na nivou BiH. No, očigledno, ovdje nema raspoloženja i nema volje, kao što sam shvatila iz nekih diskusija. Glavni razlog je pitanje konstitutivnosti naroda i ko se gdje u ovom trenutku, odnosno, u trenutku kada se bude vršio popis ko će se gdje nalaziti.

Pa, drage moje kolege, ako se vi tolikim kapacitetom zalažete da ta konstitutivnost bude zastupljena na svakom dijelu BiH, pa što to onda niste poradili, evo, konkretno u gradu Sarajevu, ovdje, gdje nema sad ni 5% Srba više ne živi, a kamoli da ima neke funkcije, da ima neke dužnosti koje obavlja u odnosu na procenat koji je bio 90' i 91' godine. Pa zašto vas je SDP,

možda, u januaru ili februaru ove godine na jednom zasjedanju vas opomenuo na potrebu da se u jednoj sarajevskoj opštini izvrši popunjavanje u smislu da bi se zadovoljila konstitutivnost, što nije bilo urađeno i nije bilo izvršeno. I vi ste naravno prećutali i išli dalje, oni su to rekli kao da nisu ni rekli i na tome se završilo. A stalno se spočitava taj problem nama, nisu dobre okolnosti zbog toga što nije svaki stanovnik BiH na onom mjestu gdje se nalazio 90' i 91' godine. Pa mi ako budemo, čekaj, ja ne kažem da to ne treba da bude, ali onda to treba da bude, ako treba da bude u Banja Luci, onda mora biti u Sarajevu, ako mora biti u Bijeljini, mora biti i u Tuzli. Ali očigledno oko Tuzle u nekim selima, bilo je takvih emisija i na BHT i na TVRS, da u nekim selima oko Tuzle, gdje su se ljudi vratili, ne može da izdejstvuje da se dovede struja do tih kuća, nego ljudi žive bez struje. Ne može voda da se dovede do tih sela, nema autobuskog prevoza, nema ništa. Ako se od 100 kuća vratilo 10, ti ljudi se jednostavno posmatraju kao nekakva eto gomila živih bića, koja samo neka je tu, a kakvi su uslovi za život, o tome niko ne vodi brigu i računa. I sad se ti razlozi navode da se ne dogodi popis stanovništva 2011., što ja mislim da je izuzetno važan posao i važan zadatak BiH da uradi prije nego što eventualno dobije status kandidata za ulazak u EU, a da ne govorim o tome prije nego što uđe u EU.

No, dok mi ovako razgovaramo, znači svi iznosimo neke svoje razloge, naročito me, da kažem negativno, dotakla ta konstatacija koja je rečena, a već je to pomenuto ovdje da ne treba u popisu uvrštavati odrednicu da se stanovnici, građani BiH izjašnjavaju po nacionalnoj i vjerskoj osnovi. Pa ja ne znam stvarno da li neko misli da taj popis treba samo da popiše da se vidi koliko ima živih bića u ovoj zemlji, a neke odrednice koje su bitne za to, što je rekao Slavuj maloprije, ako nemamo odrednicu o naciji koliko nacija i koliko pripadnika te nacije živi u ovoj državi, o kakvoj onda mi konstitutivnosti, o kakvom Ustavu mi onda pričamo. To pada u vodu automatski, znači ako ne dobijemo to.

Druga stvar, ja poštujem da možda neko ne želi da se izjasni. Ja vjerujem da tako postoji i u Francuskoj i u Njemačkoj da neki ljudi ne žele da izraze svoju nacionalnost ili naročito vjersku pripadnost, ali kako ja poštujem to da neko neće tako da se izrazi, tako isto neko drugi mora da poštuje moju potrebu da se ja izjasnim kao Srkinja, pravoslavne vjeroispovijesti u tom popisu. Znači, to je moje osnovno i ljudsko pravo i ne može mi ga niko zabraniti niti bilo kome drugom u ovoj zemlji da zabranite da se neko na taj način ne izjasni.

Srbi su se u BiH izjašnjavali i prije pet i deset vijekova kao Srbi i izjašnjavaće se i u narednih pet i deset vijekova kao Srbi, za nas tu nema ništa sporno ali ne sporimo drugom. Znači, taj popis treba da sadrži tu odrednicu. Ko hoće neka se izjasni, ko neće neka ostavi upražnjeno mjesto i završićemo stvar, ako je to neka pomirljiva varijanta da dođemo do toga. Ali očigledno nije i očigledno je da će ovaj zakon danas pasti i, rekla sam već, dobro je jedino to što smo, evo, većina ispričala ono što je imala da isprika, ali ne zaboravite da se na taj način neće spriječiti namjera i potreba RS-a da taj posao uradi 2011. godine, a Federacija, što kaže narod, od volje joj hoće, neće, kako god hoće neka uradi. Mi imamo pravo, to je jedno od elementarnih prava da se popišemo da vidimo koliko nas je, ko smo, šta smo, kojih kategorija i sve ostalo što popis nosi sa sobom.

Eto, hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Denis Bećirović.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Evo, mi smo danas kroz ovu raspravu mogli da čujemo raznih diskusija, i onih koje su bile vezane za temu i onih koje nisu bile. Od onih teza da će neko sam uraditi taj popis, vjerovatno, ne videći da drugi neće izaći na taj popis ili neku treću stvar da to niko u Evropi neće priznato kao takvo, do onih priča kako je u ratu neko priznao nacionalnost Bošnjaka, poslije rata nije priznao, kao da je svijet počeo od 41', a ne i prije toga. Bošnjačka ljevica jeste pravila greške, ali ipak je uspjela da Bošnjacima da ime u toj Socijalističkoj Jugoslaviji, tada su se zvali Muslimani, za razliku od bošnjačke desnice koja je bila oličena kroz Jugoslovensku muslimansku organizaciju koja nikada nije imala predstave o nacionalnom porijeklu Bošnjaka, tako da se predsjednik JMO izjašnjavao kao Srbin, islamske vjeroispovijesti, a njegov brat, a kasnije reis ul ulema Fehim Spaho kao Hrvat, islamske vjeroispovijesti.

No, mogli bi mi sad nadugo i naširoko o tome, ali da preskočimo. U zemlji naprosto nije dobra atmosfera. Ne usvajaju se zakoni. I ako u ovom parlamentu problem postaju integralna kola, kao što smo vidjeli kada je bio Zakon o integralnim kolima, šta koga ima da danas ovdje iznenađuje ako je problematičan popis stanovništva. Moram reći da sada, i u ime kluba, da smo poslije potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju očekivali ubrzano donošenje zakona. Nažalost, sve je sporije donošenje zakona u Parlamentu BiH. Sve su nam manji i ovi dnevni redovi. Prije potpisivanja Sporazuma imali smo po 30 tačaka dnevnog reda. Evo danas je sjednica samo 10 tačaka dnevnog reda, a možda nijedna gotovo da nije suštinska. Puno je toga propalo u ovom parlamentu, pa ne čudi da i ovaj prijedlog doživi takvu sudbinu.

Moram reći da nije dobro ozračje u kojem dolazi i ovaj prijedlog zakona. Opstrukcije su sve veće na državnom nivou, svakodnevno se slabe državne institucije, država se jednostavno ne poštuje, i u takvom jednom ozračju, kada dođe ovaj zakon, gotovo unaprijed zna se kakvu će sudbinu imati. Popis stanovništva jeste u svakoj državi jedna redovna i normalna aktivnost. Međutim, u BiH to očigledno, kao što je ogromna većina diskutirana danas istakla, očigledno nije tehničko pitanje već par excellence političko pitanje. I teško je BiH porediti s tim uređenim demokratijama. Problem je što u svemu, pa i u ovom pitanju, postoje neki, nažalost, skriveni ciljevi. Zašto postavljamo pitanje, jedni insistiraju na popisu, a drugi ne prihvataju, zašto bi jedni u BiH imali tako veliku želju da naprave popis stanovništva, opet svi drugi nemaju tu želju. Zašto bi to popis stanovništva bio toliki interes jednih, a s druge strane da nije interes drugih, kada bi to trebalo da je normalno stanje da bude interes svih građana u ovoj zemlji.

Nažalost, BiH nije zemlja u kojoj su se odvijali normalni društveni, ekonomski, demografski tokovi u posljednjih 15 godina. BiH je država gdje se dogodilo sve ono što se dogodilo i ja o tome neću više govoriti. Popis stanovništva, kao neku statističku i ekonomsku kategoriju, ja vjerujem da bi svako prihvatio u ovoj zemlji. Ali popis stanovništva koji može da ima za implikaciju da se dalje produbljuju, cementiraju, legaliziraju, potvrđuju, kako god hoćete, etničke podjele u ovoj zemlji, to nije nikakvo rješenje.

Naravno, ja mislim da popis stanovništva iz koga bi se isključile sve posljedice koje su napravljene od 92' godine do 95', takav popis stanovništva bi bio u interesu svih građana i naroda u ovoj zemlji, kako onih u Srebrenici, tako i onih u Sarajevu, Drvaru, Derventi i širom BiH. Moram reći da bih volio da se u cijeloj BiH stvaraju uslovi za jednu bolju i prosperitetniju BiH, a ne uslovi u kojima se stvaraju neka nova etnička geta u ovoj zemlji i u kojoj se ljudi samo popisuju po nacionalnim, vjerskim i drugim kriterijima. Vidite šta se događa, evo i bez popisa

stanovništva, u velikom dijelu BiH. Tamo gdje su živjeli Bošnjaci, Srbi i Hrvati, danas imate niz općina gdje je neki od naroda bio natpolovično većinski, a da danas nema nijednog vijećnika.

To nije ono za šta ja želim da se borim. Ja bih volio da imamo više pozitivnih poruka. Neko je evo spominjao i Tuzlu. Ja moram reći da sa zadovoljstvom mogu reći da u jednoj Tuzli, evo sada nakon lokalnih izbora nije sporno, evo SDP ima preko 50% mandata, 16 vijećnika. Od tih 16 vijećnika u Tuzli, sedam je izabrano Bošnjaka, iz SDP-a govorim, četiri Srbina, četiri Hrvata, jedan Rom i jedan ostali. U Požarnici – Mjesnoj zajednici, neko je spominjao Tuzlu, dobili smo, kao SDP, na posljednjim općim izborima 75% stanovništva. Oni koji su iz regiona sjeveroistočne Bosne znaju da je to MZ gdje su se vratili Srbi. U toj MZ, evo ja kao nosilac liste Bošnjaka, dobio sam najveći broj glasova, kao što to nije smetalo nosiocu liste u Tuzli, sada na lokalnim izborima, Nadi Mladini, Srpkinji, da dobije najviše glasova od svih kandidata koji su se pojavili na lokalnim izborima u Tuzli. Kao što to nije smetalo jednom Zdravku Krsmanoviću u Foči da na jednom potpuno antinacionalističkom programu čovjek postane ponovo načelnik Foče. Dakle, moguća je i drugačija priča o BiH, a sve je opet do nas.

Na kraju da svojom diskusijom ne bih proizveo, barem sam se do ovog trenutka trudio, ni jednu moguću repliku, želim reći da sva rješenja i o ovom i o drugim otvorenim pitanjima treba tražiti u institucijama BiH i u Parlamentu BiH. Vladajući politički činioci trebaju pronaći odgovor na sve veću blokadu države BiH i, ako nema te deblokade države BiH, imaju samo dva, nažalost, rješenja. Jedno je zakazivanje novih vanrednih, općih izbora ili, drugo, da međunarodna zajednica u skladu sa svojim dejtonskim ovlastima spriječi deblokadu države BiH i omogućiti ubrzani put BiH Evropskoj uniji. Neko četvrto rješenje zaista ne postoji.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Jukić Velimir.

VELIMIR JUKIĆ:

Pa, evo, nakon ovoliko dugačke rasprave i velikog broja sudionika u raspravi, ja ću pokušati o ovom pitanju govoriti iz jedne perspektive – da li su zreli uvjeti i ispunjene sve pretpostavke, a što je moglo biti urađeno, da se uradi kvalitetan popis stanovništva u BiH? I odmah ću reći da nisu. U trenutku kad imamo preko 100 tisuća aplikacija za povratak, mi kažemo da je pogodno vrijeme za popis stanovništva. Ja kažem: nije pogodno vrijeme! U vrijeme kad govorimo o Odluci o konstitutivnosti naroda, upitajmo se, to je dobra odluka, jedna od najvažnijih, po mom mišljenju, Odluka Ustavnog suda, upitajmo se šta je od toga urađeno. Ja ću reći vrlo malo ili skoro ništa osim što je ova odluka napisana i objavljena i urađene male sitne preinake u ustavima entiteta, ali ne u mjeri i kapacitetu da odgovore biti ove odluke. Naravno da je se trebalo uraditi puno više i moglo je puno više. Naprimjer, ono gdje vlast može, a to je da bude odluka, ali za cijelu BiH, da se u općinskim vlastima, administracijama, entitetskim administracijama, javnim poduzećima, da se tamo uspostavi struktura zaposlenih sukladno onoj iz zadnjeg popisa. To bi bio ujedno i povratak barem jednog dijela.

Kad govorimo o povratku, što je po meni najveći problem u BiH, onda je pitanje našeg stvarnog odnosa prema tom problemu i tom pitanju. Često puta ... deklarativno rekne, ponekad i u nekim dokumentima zapiše, a zapravo stvarno stanje je suprotno od onog i rečenog i zapisanog. Dobar primjer tome jesu najnovija događanja ili situacija vezana za zahtjev nekih

ljudi da sudjeluju u glasovanju za lokalnu vlast na ovim izborima koji su prošli prije tri dana. I ovog puta su opet neki ljudi, a opet pozivajući se na zakone i propise ove zemlje koje treba poštivati, bili toliko odgovorni, pod navodnim znacima, da su tražili način kako onemogućiti ljudima da ostvare to svoje pravo. Umjesto da se postave obrnuto i da kažu - da, vi ste građani ove države, nemate sve zakonom predviđene pretpostavke, ali ćemo mi učiniti kao servis građana, kao dio vlasti, administracija, da vam to omogućimo. Međutim, ne, kod nas je obrnuto. Dakle, stvarni naš odnos prema tom pitanju je zapravo u biti negativan, i to je glavni problem.

Nadalje, obično stanovništvo u ovom trenutku bi se stvarno i mislim da je iluzorno govoriti o tome da se popis dogodi bez kategorije nacionalne pripadnosti i vjerske pripadnosti, mislim da nije realno, i dogodio bi se zapravo popis koji bi ipak formalno aminovao ono što se dogodilo. Dakle, nasilu promijenjena etnička struktura ove zemlje i vjerska, te bi se, jednostavno, reklo ovim popisom - evo, to je sad takvo novo stanje. A ponovit ću: preko 100 tisuća ima aplikacija za povratak u ovom trenutku aktualno. I mi kažemo - hajmo sada vršiti popis.

Ja mislim, ako ćemo razgovarati otvoreno i vrlo ozbiljno o ovom pitanju, da trebamo najprije ispuniti one pretpostavke, odnosno uraditi ono što možemo uraditi i da trebamo jedan široki politički konsenzus da to uradimo i da se urade, ispune te pretpostavke i onda kad ne bude, bar u ovom broju, zainteresiranih za povratak na svoje, onda su ispunjeni uvjeti za popis stanovništva.

Da ne govorim ovdje o nekim drugim implikacijama. Npr. kako će se popisivati, ne znam ni ja, imovina u nekom kraju gdje je sve porušeno i nema povratka? To više nisu kuće, oranice nisu oranice, nego su šikare, šume, ne znam ni ja itd. Dakle, osim što se ti resursi ne koriste, imamo i promjenu kategorije. Dakle, nije to više ona imovina koja je bila i namjene itd. Tako da mislim da stvarno nije vrijeme za ovako nešto, a isto tako ja sam svjestan potrebe da se uradi popis. Međutim, ponovit ću, smatram da u ovo vrijeme nisu ispunjeni ni minimalni uvjeti i pretpostavke za jedan kvalitetan i pošten objektivan popis nego da treba uraditi ove stvari prije, uraditi pretpostavke i nakon toga razgovarati i to, opet ću reći svoje mišljenje, dakle jedna široka koalicija ili grupacija političkih stranaka, barem iz parlamentarne većine, ali i svih parlamentarnih stranaka a i šire da se dogovore koji bi to bili principi koji bi se trebali ispoštivati i na kojima treba napraviti ovaj zakon. I tek nakon toga, opet poštujući sve i dogovor, prije svega svih zainteresiranih, napraviti zakon. Ali ponovit ću, vrijeme za ovo nije, potreba postoji i treba uraditi prije ove sve pretpostavke i onda uraditi zakon i vršiti popis stanovništva.

BERIZ BELKIĆ:

Azra Hadžiahmetović

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Evo, ja ću se vratiti na ovaj prijedlog zakona u prvom čitanju, odnosno principe. Dakle, neću govoriti generalno o popisu, iako je moja sugestija bila sasvim dobronamjerna. Ostavljam svoju diskusiju povodom ove inicijative o popisu za kasnije. A sad povodom zakona, dozvolite samo da pomenem stav Kluba Stranke za BiH. Mi nećemo podržati ovaj prijedlog zakona o principima iz dva razloga. Prvo, što je suprotan metodološkim preporukama za popis stanovništva i domaćinstava koje je objavila Ekonomska komisija UN i Eurostat u junu 2006. i, drugi razlog, što se ovaj zakon, odnosno ovaj prijedlog zakona, bazira na metodologiji koja je

suprotna preporučenoj metodologiji prikupljanja razdvojenih podataka prilikom popisa stanovništva u BiH.

Hvala, elaborirat ću kasnije detaljnije.

BERIZ BELKIĆ:

Momčilo Novaković, zaključno, je li, na neki način? Izvoli, Remzija, o čemu se radi? A šta, šta hoćeš, diskusija ili? Ne, ne, šta je, je li diskusija ili? Pazite, je li diskusija ili je replika?

REMZIJA KADRIĆ:

Diskusija.

BERIZ BELKIĆ:

Evo, gospodine Novaković, malo strpljenja. Gospodin Kadrić: diskusija. Ima li još neko ko će u zadnji čas se predomisлити da diskutuje? Hvala, nema, evo strpite se.

Gospodin Kadrić.

REMZIJA KADRIĆ:

Zahvaljujem se, predsjedavajući, što ste me upozorili, ... pitali me šta hoću. Dakle, hoću da nešto kažem i ja. Mogu li, ako je dozvoljeno? Još se jednom zahvaljujem.

Dakle, na tragu ovoga što je govorio uvaženi poslanik, zastupnik Velimir Jukić, želim da ponovo potcrtam taj problem kad je u pitanju popis stanovništva. Dakle, govorio sam to i ranije, odavno se o ovome problemu govori, dakle bilo bi korektno, korektno bi bilo zaista u ovoj državi prije popisa stanovništva, prije donošenja zakona o popisu stanovništva, da donesemo zakon o popisu svih onih koji su ubijeni, nepravедно ubijeni u ovoj državi. Znači, popis ubijenih, prognanih, silovanih, onih koji su ostali, popis porušenih domaćinstava itd. I, dakle da izvršimo popis toga. Kad izvršimo, kad Parlament donese zakon o popisu onih koji su ubijeni, prognani, protjerani, onih kojima je oduzeto, kojima su oduzeta sva ljudska prava pa nemaju pravo u Derventi da glasaju, kada su porušene sve moguće konvencije, dakle, u tom pogledu bi trebali prije zakona o popisu stanovništva da se ovdje suočimo sa tim problemom i da ovdje donesemo takav propis kojima ćemo definitivno i to pitanje odgonetnuti, riješiti. I da to bude kasnije sastavni dio zakona o popisu stanovništva. Mislim da je bilo to korektno da to uradimo prema onima koji su nepravедно izgubili živote i kojima je porušena imovine i koji su silovani u ovoj prethodnoj agresiji na BiH.

To je jedna, a druga stvar koju želim napomenuti, ovo što je govorila uvažena poslanica Marković, dakle ovu najavu, moguću najavu ..., ako ne dođe do popisa stanovništva u BiH, da bi Vlada RS-a donijela takvu odluku o popisu stanovništva u RS-u. Mislim da u ovom trenutku to Vlada RS-a, Narodna skupština ne bi uradila u ovom trenutku, jer svakako da rezultati takvog popisa ne bi nešto naročito odgovarali, ne bi nešto naročito išlo u prilog Radovanu Karadžiću koji se sada, čovjek, našao u Hagu i, kako on kaže, izigran i od Holbruka i tu je smješten. Prema tome, rezultati takvog popisa ne bi mu nešto posebno pogodovali u ovom trenutku. Prema tome, sumnjam da bi Narodna skupština donijela takvu odluku zato što ona ne bi bila politički profitabilna.

NIKO LOZANČIĆ:

Uvaženi zastupnik Križanović se prijavio za raspravu, je li?

BERIZ BELKIĆ:

Je li diskusija ili je rasprava? Daj, neka se prijave ljudi.

NIKO LOZANČIĆ:

I nema više prijavljenih za raspravu. Ima i uvaženi zastupnik Kalabić je poslije, neka se pripremi.

Izvolite, gospodine Križanoviću.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Nažalost, nisam bio na početku ovdje pa možda nešto ponovim od onoga što su kolege već rekle. Ja znam da u koncipiranju dnevnog reda prioritet imaju prijedlozi zakona, ali mislim da je u ovom slučaju bilo bolje razmotriti prije ovu inicijativu kolege Živkovića, pa onda, eventualno, razgovarati o ovom prijedlogu zakona.

Vidite, ovdje se postavlja dilema – treba li nam popis ili ne treba? Mislim da, kad bolje razmislimo, tu dilemu ne trebamo imati uopće, treba nam popis. Popis je jedna statistička kategorija koja daje jako puno osnova za vođenje raznih politika. Mi smo se ovdje dočepali vrlo malog broja politika ... za koje kažemo, evo, zbog tih neispunjenih uvjeta nije dobro vrijeme za, nije dobar tajming. Ako bismo gledali kakvo nam je stanje u zemlji, onda mi nemamo nijednog, nažalost, pozitivnog ozračja za bilo koju političku aktivnost. Dakle, za mene nema dilema, treba nam popis. Ne mogu se voditi više određene ozbiljne politike u ovoj zemlji bez konkretnih podataka.

A ovo što mi sad kukamo, što nema povratka ... ne smeta da se sutra napravi akcioni plan da do 2011. godine u popisu završimo to kvalitetno. Ali je problem u tome što smo izgubili, nažalost, tu bitku i sad ronimo krokodilske suze nad tim, nad tim pitanjima o kojima se sjetimo ovako ponekad kad se govori o pitanjima koja se mogu dovesti u vezi s tim. Dakle, nepovoljan je politički tajming i sa stanovišta povratka, i sa stanovišta zapošljavanja, i zdravstva, i školstva, i kako god hoćete. Zato ću biti još malo rezerviran prema ovom konačnom opredjeljenju, jer ne znam još šta sadrži suština ove inicijative kolege Živkovića, koliko je ona kompatibilna sa ovim zakonom ili se ima još nešto bolje od toga.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Riječ ima uvaženi zastupnik Drago Kalabić, pa neka se pripremi uvaženi zastupnik i predlagatelj Momčilo Novaković.

DRAGO KALABIĆ:

Evo, vrlo kratko, s obzirom da sam rano potrošio svoje dvije replike pa nisam imao priliku, a neki govornici su spominjali neke stvari, iako je to sve poznato, iako su svi sa istih pozicija. Očito je i potpuno jasno da se ne može odbraniti teza oko popisa da on ne treba iz ovih i iz onih razloga i da je puno jača argumentacija s kojom će se ipak na kraju, htjeli ili ne htjeli, svi složiti da popis treba svima i da se on mora obaviti u skladu sa priznatim standardima. I da se, kao što se htjelo na nekim drugim pitanjima, recimo, oni pokušaji da se preko reforme policije riješe ustavna pitanja, tako i ovdje se preko jednog teškog pitanja žele riješiti teška politička pitanja. Koja mala politička leđa ima pitanje popisa da bi izdržalo na njemu sve ovo što je danas rečeno što je vezano za popis. I svi znaju da je to nerealno. Gospodin Ahmetović zna da ono što je govorio za Srebrenicu da to nije nije tačno. Onaj ko uzme u Srebrenici pare i bira gdje će napraviti kuću, da li u Sarajevu ili Srebrenici, slobodnom voljom izabere Sarajevo, Tuzlu i ostalo, ali još uvijek stoji na nekim spiskovima da je u Srebrenici i da to nije završio i da mu to treba.

Ja sam bio u jednoj emisiji gdje je gospodin Hakija Mehuljić donio dokumentaciju iz Srebrenice koja se mjeri stotinama miliona iza kojih čovjek stoji, koji je to radio, koji to dobro zna i ja sam o tome govorio. Ako ne uradimo ovo, to će se nastaviti i ja znam da je to nemoguće, na neki način, spriječiti dok ovo ne uradimo. Znači, ovdje, ako jednu stvar ne uradimo, omogućujemo da traje ova druga, o kojoj su isto tako neki govorili: o manipulaciji, spiskovima, manipulaciji sa povratkom i svim onim što je rečeno; evo i danas je kolega Križanović, potpuno se slažem. Znači, ko nama brani da otvorimo, ne, to kao nije riješeno, niko to ne otvara i na to me pitanje ko, šta i u kojoj mjeri radi, znači mi. Ne mislim da trebamo trošiti više argumente za da dokazujemo u kojoj mjeri je to potrebno, mislim da neke druge treba ubjeđivati, a pogotovo argumentacija oko Aneksa Dejtonskog mirovnog sporazuma da nije izvršen, a onda za to možemo vezati najmanje pedeset stvari u ovoj zemlji. A, ako ćemo biti principijelni, onda ih, onda ih trebamo vezati, pa da kažemo, ne možemo mnogo toga uraditi dok ne provedemo Aneks i ne vidimo kako stvari u konačnici stoje.

Vjerovatno i hrvatski kanal na televiziji bi trebao sačekati ovu stvar, da vidimo koji ljudi će ga gledati i slušati, da li pripadnici samo jednog naroda u mjestu, ili će možda neki drugi reći da im ne treba, da su zadovoljni postojećim. Znači, i to je jedno od pitanja koje može sačekati poziciju provođenja Aneksa VII i mnogo tih pitanja. I onda prihvatam, ako ta argumentacija principijelno važi za te stvari da i to kažemo, da je to, pa ćemo ga vezati, ne znam ni ja, za mnogo, mnogo ozbiljnije stvari.

Ako hoćemo biti principijelni, vi znate da se u Narodnoj skupštini u RS-u svi zahtjevi temelje na nacionalnom, na prebrojavanju, na statistikama ovim i onim, i mi samo pomažemo da te statistike uokvirimo. One će biti takve kakve će biti i, ponovo naglašavamo, da je tehnički smisao njihov, i one se ničim ne mogu promijeniti, a time ću završiti, nemamo ništa protiv da se evo međunarodna zajednica ubijedi da su ovo valjani razlozi da BiH ne treba, ne treba iz ovih razloga popis, i mi ćemo odustati od insistiranja na njemu.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku Kalabiću.

Replika, uvaženi zastupnik Sadik Ahmetović, druga.

SADIK AHMETOVIĆ:

Druga, neću ja više, samo moram konstatovati ipak ono što sam već rekao: da ti ipak ne poznaješ ovu materiju, gospodine Kalabiću. Moraš, moraš malo više se baviti time, a malo, malo manje, malo manje onim čime se sad baviš kako bi bio kompletan poslanik u Parlamentarnoj skupštini BiH.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je prijavljen uvaženi zastupnik i predlagatelj zakona Momočilo Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Moram priznati da sam skoro zaboravio da sam ja predlagač zakona poslije silnih ovih rasprava, replika, u kojima nisam učestvovao. Dakle, imali smo otprilike replike koje su bile duge kao diskusije i diskusija koje se imale karakter replika. Na to bi se mogla svesti ova rasprava danas o ovom prijedlogu zakona i moram biti iskren da najmanje rasprava je bilo o principima zakona na kojima je zakon pao kod ove komisije, odnosno u komisijskoj fazi.

Ubjeđivali smo svi i sve da je ovo političko pitanje, ne statističko pitanje. Naravno, nemam namjeru niti mogu odgovoriti na sva ova pitanja i sve ove dileme jer, na kraju krajeva, te dileme će, ma šta ja mislio i ma šta svi mi drugi mislili, ostati kod ljudi onakve kakve jesu. Dotle dok mi čekamo da realizujemo Aneks VII, dotle će nam otići i ovo što imamo u ovoj zemlji, iz oba entiteta i iz BiH, tražeći posao, tražeći bolji prostor na kome može živjeti. I sa te strane gledano, što sporije uđemo u EU, to je bolje, inače ćemo ostati bez stanovništva.

Mnogo je ovdje bilo argumenata zašto ne treba izvršiti popis, zašto ne treba sada izvršiti popis, zašto bi to prije toga trebalo napraviti silne pretpostavke, a mi, evo, ne znam, koliko godina čekamo da neko počne da pravi pretpostavke. Pa brani li neko političkim partijama, Savjetu ministara, bilo kome da izađe sa nekim programom koji će riješiti pretpostavke za popis? Ne brani, ali niko ne izlazi, niti ko pokušava da stvori pretpostavke za popis, ako su to problemi o kojima su danas ovdje govorili.

Prvo, moram, odbijam bilo kakve insinuacije ... da je cilj zakona političke prirode. Naime, potpuno jasno u članu 11. sam u zakonu rekao: 'Podaci prikupljeni popisom, u smislu člana 10. ovog zakona, koristiće se isključivo u statističke svrhe.' Dakle, isključivo u statističke svrhe.

Ja sam siguran da za nekoliko godina popis iz '91. će odgovarati Srbima. Možda već danas kad bismo izvršili ovaj popis bi vidjeli da popis '91. odgovara u BiH upravo Srbima, naravno ukoliko bi se ispoštovala nacionalna struktura iz '91. godine. I sa te strane gledano, mi ne bismo trebali insistirati na ovom popisu, ako bi gledali tu političku stranu. Ja iz tog razloga niti iz tog razloga ne insistiram i ne govorim o popisu, niti sam predložio ovaj zakon. U zakonu je potpuno jasno rečeno da jedna od statističkih jedinica, lica koja su državljani BiH, to je rečeno

u članu 3., da bi u članu 12. u stavu (3). rečeno 'da će uputstvom koje pravi Agencija biti definisana jedinica popisa.' Sve jedinice popisa, pa i državljanstvo, državljani BiH, što znači da je otvoren prostor, kao što možemo obezbijediti u zakonu, u Izbornom zakonu BiH da nam ljudi iz inostranstva glasaju, na način kako glasaju, tako možemo obezbijediti i popis ako ga želimo obezbijediti. I to ova agencija svojim uputstvom može uraditi. Dakle, nije namjera betoniranje nikakvo stanje unutra, nego je namjera popisa svih državljana BiH. U ovom momentu je moguće popisati ih ma gdje oni bili, ako su državljani, naravno, ako su državljani BiH. Podrazumijeva se da ćemo, kad god budemo popisivali, popisivati državljane BiH, a ne one koji su bili državljani BiH.

Niz je ovdje zaista pitanja koja, ma kako, kad ih pogledamo, nikad se neće riješiti ako ih čekamo da se riješe da bi se izvršio popis. To što je neka imovina porušena pa se sad ne može popisati, biće porušena i deset godina i još više devastirana i tad se ona neće moći popisati. Nije valjda da će se te kuće same popraviti itd. a ako se naprave druge, kad god se naprave, popisaće se i za deset i za petnaest godina. Ista situacija je i sa time, sa tom pričom oko posla. Ako čekamo da se svi ljudi vrate, da dobiju posao pa da se vrate, onda šta ćemo s ovima koji su ovdje, a nemaju posla. Bez obzira gdje bili i kojoj grupaciji ili etničkoj grupi pripadali, to nije stvar volje nego stvar stanja u BiH, ekonomskog, prije svega, stanja u BiH. A možete naći puno sredina gdje je ekonomska situacija bolja, gdje nemate taj problem. Tamo gdje je ona loša, naravno, imate problem uopšte zaposlenosti, a kamoli uslovljavanja zaposlenosti, popisa zaposlenošću povratnika koji realno vrlo teško ide zbog ekonomske situacije. Ali pazite, to je sad, onda, da se vrtimo u krug, znate, da li je bolje prvo napraviti ekonomske pretpostavke pa se vratiti ili prvo se vratiti pa praviti pretpostavke, ali i u jednoj i u drugoj varijanti nema popisa, dok se to sve ne završi.

Cilj, moj cilj kao predlagača je bio da otvorim ovo pitanje. Potpuno sam svjestan bio da ovaj zakon ne može dobiti podršku u ovom parlamentu. Želio sam da otvorim ovo na način ne samo da iznesemo stavove koji su opet, uglavnom, bili poznati svima nama pa i meni kad sam predlagao ovaj zakon nego prije svega da podstaknem sve političke partije u ovoj zemlji da se počnu baviti pitanjima, ... ovim pitanjima, ne zato što to od nas traži EU da uradimo do 2011. godine nego zato što realno je nemoguće, ja kao ekonomista to znam, nemoguće je planirati ekonomski i bilo kakav razvoj ove zemlje bez ovoga. Da li će kao rezultat ovoga ići nacionalni program jedan, drugi, treći, peti, da li će ići grupa nekih zaključaka koji će definisati da do 2011. se moraju napraviti te i te pretpostavke itd. itd, činjenica je da, ako zakon ne usvojimo, to bar stručnjaci iz ove oblasti kažu, ako zakon ne usvojimo u ovoj godini i za sljedeću godinu ne obezbijedimo neka sredstva za pripremu, da nećemo stvoriti uslove za popis 2011. i to ostaje činjenica.

Dakle, da li će ovo biti manje sada važno, dakle moramo znati da ga nećemo imati 2011. godine i kad god to budemo radili moraćemo tri godine ranije donijeti zakon da bismo pripremili popis u te tri godine. To je ono što kažu stručnjaci u ovoj oblasti i to naravno ja prenosim njihovo mišljenje, ja nisam u ovoj oblasti, ne nalazim se znači u ovoj oblasti.

Siguran sam da će ovo pitanje biti ne samo još na ovoj sjednici, znači, jer znam da će još na ovoj sjednici biti, nego i u narednom periodu biti akutno pitanje i, sa te strane, mislim da sam kao predlagač, nadam se, doprinio da počnemo razgovore i o ovom pitanju, pored niza drugih pitanja koje imamo.

Hvala vam.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku Novakoviću.
Nema više prijavljenih. Zaključujem raspravu.

Prelazimo na sedmu točku dnevnog reda:

Ad. 7. Informacija o kaznenim djelima protiv života i tijela, s naglaskom na nasilje u obitelji, za razdoblje 2006. i 2007. godina, te tendencijama u prva tri mjeseca 2008. godine.

NIKO LOZANČIĆ:

Ministarstvo sigurnosti je Informaciju dostavilo 23.9.2008. godine. Kolegij je Informaciju uputio na razmatranje Ustavnompravnom povjerenstvu. Ustavnompravno povjerenstvo je 6.10.2008. godine dostavilo Mišljenje o Informaciji. Povjerenstvo je Informaciju podržalo i konstatiralo da Informacija ukazuje na potrebu šire rasprave u koju bi bila uključena nadležna povjerenstva Parlamentarne skupštine BiH i javnosti BiH.

Ova konstatacija Povjerenstva nije mi baš jasna, pa pozivam predsjedatelja Povjerenstva da pojasni u kom smislu bi se vodila šira rasprava u koju bi bila uključena nadležna parlamentarna povjerenstva.

Riječ ima uvaženi predsjedatelj Povjerenstva Šefik Džaferović.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

E, ovo je najljepše kada se ja ne moram boriti za riječ, nego me predsjedavajući prozove da ja pričam. Hvala vam lijepo.

Dakle, poštovani predsjedavajući, kolegice i kolege, vi ste dobili Izvještaj Ustavnompravne komisije sa prijedlogom, je li. Suština je u tome da se ovde radi o vrlo ozbiljnoj problematiki koju mi razmatramo na zahtjev ovoga doma povodom jedne informacije. Kada smo raspravljali sigurnosnu situaciju u BiH, onda smo zadužili Ministarstvo sigurnosti da nam se sačini jedna ovakva informacija i vi ste vidjeli podatke. I podaci su poprilično zabrinjavajući, jer najveći broj ili ogroman broj krivičnih djela protiv života i tijela dolazi iz ambijenta koji se zove porodično nasilje. To se vidi iz ovih podataka koji proizilaze iz Informacije koju nam je ponudilo Ministarstvo sigurnosti. Evo ministar je ovdje, on može detaljnije govoriti o tome.

Ustavnompravna komisija je, naravno, zadužena za ova pitanja. Ja vjerujem, zbog toga jer se obično ovo sve skupa veže za pravosuđe, ja mislim da nije moguće samo akcijom pravosuđa i kaznenom politikom, mada i tu treba donijeti odgovarajuće zaključke, na adekvatan način se boriti protiv ove pojave. Mislim da ona zahtijeva jedan, hajde da kažemo, multidisciplinarni pristup. Pa, kada su u pitanju ideje i načini kako da to Parlamentarna skupština BiH dalje usmjeri, mi smatramo da treba da čujemo stavove i Komisije za ljudska prava i Komisije za ravnopravnost spolova i nekih drugih tijela koja bi u Parlamentu BiH mogla da nam pomognu svima ovdje u ovoj sali kako da usvojimo što je moguće bolje zaključke.

Na sjednici Komisije je procijenjeno da ni to čak nije dovoljno nego da je potrebno da uđemo u neku vrstu, ne javne rasprave, kako se to obično shvata ovdje kod nas, ne bi to bila neka klasična javna rasprava ali rasprava na koju bi se pozvao i nevladin sektor i brojne organizacije koje se bave ovim pitanjima kako bi i od njih uzeli što je moguće više ideja i ovdje sročili u neki prijedlog zaključaka koje bi usvojio Dom i koji bi bili obavezujući za sve one ili preporučujući za one koji su dužni nas da slušaju, preporučujući za one koji nemaju obaveze da provode, je li, zaključke koje mi ovdje usvajamo u Parlamentu.

I to je bio smisao onoga što je napisano u Izvještaju Ustavnopravne komisije. Ja ne bih ulazio dalje u detalje, jer ovdje je ministar i na njemu je da nam pojašnjava, ukoliko bude bilo potrebe, ali evo, za uvod na vašu prozivku, ja sam imao toliko.

Hvala vam.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Želi li podnositelj Informacije? Uvaženi ministar Sadović?

TARIK SADOVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, poštovani zamjenici, dame i gospodo, poslije današnje atmosfere, možda bi radije volio da ne govorim, ali ozbiljnost ove teme i stanje u ovoj oblasti, zapravo, iziskisuju barem nekoliko uvodnih napomena, kako bi mogli bolje razumijevati cijelo stanje u ovoj oblasti. Dakle, Informacija je nastala kao rezultat parlamentarne rasprave o sigurnosnoj situaciji u BiH u 2007. godini, i ja sam posebno zahvalan poslanci Snježani Raić koja je bila jako uporna i insistirala na ovoj informaciji; dakle, evo, našla se. Također sam zahvalan Ustavnoj komisiji ovog parlamenta koji je pokazao izuzetan senzibilitet za probleme u ovoj oblasti i ja podržavam ono što je rekao gospodin Šefik Džaferović da je o ovome problemu zaista potrebno da se nadležne parlamentarne komisije izjasne i da u to uključe najširu javnost, pogotovo stručnu javnost i nevladin sektor.

U Informaciji su korišteni podaci dobijeni od entitetskih MUP-ova, policije Brčko Distrikta, općinskih sudova u Federaciji, osnovnih sudova u RS-u, centara za socijalni rad u BiH. Mi smo željeli da putem statističke slike pokušamo da ove polazne elemente plastično prikazemo. Nasilje u porodici, a posebno fizičko, sa nanošenjem tjelesnih povreda, sve je učestalije krivično djelo u našoj zemlji, na šta ukazuju i statistički podaci, a događa se u svim slojevima društva, uglavnom iza zatvorenih vrata. Najizloženije je u socijalno zapuštenim porodicama, ali i u drugčijem ambijentu kao i zbog vanvremenskih, da tako kažem, razloga, kakvi su alkoholizam, droga, ovisnosti, razne ovisnosti itd. Učestalost ovog krivičnog djela u posljednje vrijeme poprimila je razmjere ozbiljne sigurnosne pojave. Demokratizacija društva i mnogo transparentnije aktivnosti oko zaštite ljudskih prava, rezultirali su značajnijim evidentiranjem slučajevima ovog kaznenog djela. Prisutni su najokrutniji oblici nasilja, a posljedice po žrtve nekada imaju tragične završetke. Nasilno ponašanje razara mnoge porodice, ostavljajući pored tjelesnih povreda i psihičke posljedice, ne samo na žrtve nego na cijele porodice, odnosno porodicu koja je prinuđena da živi u nenormalnim uslovima.

Nasilje u porodici mora se posmatrati kao javni, zdravstveni problem, jer njegove posljedice trpi cijelo društvo. Pored statističkih podataka o udjelu ovog krivičnog djela u krivičnim djelima protiv života i tijela, u Informaciji se nastojalo ukazati na druge elemente koji imaju sigurnosni značaj u ovoj oblasti, prije svega na sve prisutniji problem seksualnog zlostavljanja djece u BiH, kao i relativno, pod navodnicima, novu pojavu koja u posljednje vrijeme zaokuplja sve veću pažnju javnosti, ali i ne samo kod nas nego i u svijetu. Radeći na rasvjetljavanju ovog vida kriminala, uočena je veza između nasilja u porodici i fizičkog i seksualnog zlostavljanja djece. Seksualno zlostavljanje u porodici veoma je delikatno pitanje i rasvjetljavanje ovih krivičnih delikata zahtijeva visoku stručnost osoba koji na tome rade. Treba napomenuti da se jedan broj ovih krivičnih djela ne prijavljuje policiji zbog straha, ali i našeg konzervativnog vaspitanja.

Iz godine u godinu, dakle sve je veći procent, sve je veći procenat sudjelovanja kaznenih djela nasilja u porodici među ukupnim brojem kaznenih djela protiv života i tijela, i to u svojim najgorim oblicima. Sve donedavno u kazneno-pravnim procesima ova dva segmenta posmatrana su bez većeg diferenciranja, a unutrašnja, odnosno vanjska kategorija motiva krivičnog djela poticaja, odnosno podstrek ostajali su na margini slučaja nedovoljno rasvijetljeni ili su, da tako kažem, gurani u socijalni milje. U razumijevanju fenomena nije dobro sadašnje šabloniziranje ove vrste krivičnih djela, jer su ubistva i pokušaji ubistva tretirani kao krvni delikti, lakše i teže tjelesne povrede nanesene pojedincima. U porodičnim tenzijama svrstavane su u tuče, odnosno u narušavanje javnog reda i mira, a teži delikti koji su počinjeni u krugu porodice, najčešće su u daljem postupku davani socijalnim centrima. Tako se gubio čitav jedan segment nasilja, a najsuptilniji oblici krivičnih djela su smatrani nekom vrstom tabu teme.

Dozvolite mi da vam kažem da je u 2007. godini evidentirano 1.257 krivičnih djela nasilja u porodici, što je više za 2,94% u odnosu na 2006. godinu. Što se tiče trendova u ovoj godini, u 2008. godini, u prva tri mjeseca ove godine, za koje imamo podatke u odnosu na prva tri mjeseca 2007. godine, učinjeno je 371 krivično djelo nasilja u porodici, što je u odnosu na prethodna tri mjeseca povećanje od čak 17%, što je sigurno zabrinjavajući podatak.

Navedeni statistički podaci ne moraju odražavati stvarno stanje, jer se žrtve još uvijek teško oslađaju predrasuda u traženju zaštite od nadležnih organa, odnosno tijela. Pri tome ne treba zanemariti ni mogućnost da određeni broj kaznenih djela nije uopće prijavljen. Porodično naselje je najčešće polivalentno i uključuje prihološko, fizičko, ekonomsko i seksualno nasilje. Gotovo u 80% slučajeva, žrtve nasilja su žene od strane svojih sadašnjih ili bivših bračnih partnera ili supruge, a po broju učestalosti druga su na udaru bila djeca. A potom roditelji jednog od supružnika ili pak roditelji koji su bili žrtve nasilja svoje djece, odnosno sinova u najvećem, nažalost najvećem, broju slučajeva koji su, na fizički ili drugi brutalan način, napadali na fizički ili psihički integritet svojih roditelja.

Ne smije se zanemariti ni činjenica da su djeca svjedoci takvog nasilja u porodici, i da narušeni porodični odnosi ostavljaju skoro trajan trag na njihovom psihičkom razvitku, te ih u tom smislu apsolutno treba posmatrati i tretirati kao žrtve.

Dozvolite mi da ukratko kažem, kad je riječ o problemima žrtava porodičnog nasilja, koje su poteškoće sa kojima se susreću institucije u svom radu i evo dozvolite vrlo kratko ću to navesti. Žrtve ne žele da daju podatke o nastanku povrede, kao ni o drugim okolnostima koje su utjecale na pojavu nasilja u porodici, neprijavljivanje nasilja od strane žrtve, suočavanje žrtve

tokom i nakon događaja nasilja da živi sa nasilnikom i dalje, dokazivanje pred nadležnim tužilaštva i policijskim organima da se nasilje dogodilo, neodlučnost žrtava da govore o nasilju ili da svjedoče o njemu, nepostojanje adekvatne ili bilo kakve druge mogućnosti smještaja žrtve nasilja u porodicu, odnosno u neku sigurnu kuću. Nema, zapravo, skoro nikakvog materijalnog osiguranja, te žrtve nasilja i nepostojanje adekvatnog smještaja za počiniocce nasilja kako bi se izmjestio iz zajedničkog stambenog prostora.

Mi smo, poštovane dame i gospodo, ponudili neki prijedlog mjera i aktivnosti, ali vaša rasprava, konkretnije zaključci, bit će nam dragocjeni, zapravo, da stanje u ovoj oblasti svi skupa poradimo i da ga poboljšamo.

Zahvaljujem.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom ministru Sadoviću.

Prvi je prijavljen za raspravu uvaženi zastupnik Husein Nanić, a neka se pripremi uvažena zastupnica Mirjana Malić.

HUSEIN NANIĆ:

Zahvaljujem se, predsjedavajući.

Želim, evo na početku, reći da sam ... pobijedio sam sebe što nisam u ove prve tri, četiri tačke dnevnog reda iskoristio pravo na repliku i vjerujem da oni koji prate rad poslanika da neće to smatrati ... (isključen mikrofoni), tako da oni statistički podaci koji govore, i prije je bilo određenih ocjena, mislim da one zaista trebaju sagledati i tu dimenziju.

Ono što želim ja ovdje reći, pripremajući se za diskusiju o ovoj tački dnevnog reda, jeste da je zaista Informacija cjelovita, i može se reći da je ona znači prošla kroz instituciju Vijeća ministara i u njoj imaju ovi podaci koji se tiču onih institucija koje je ministar ovdje nabrojao. Znači: suda, nadležnih ministarstava unutrašnjih poslova entitetskih, Brčko Distrikta i centara za socijalni rad. Ono što ovdje ja ne vidim da ima, a s obzirom da je prošlo instituciju Vijeća ministara, ne vidim da je ovdje bilo uključeno Ministarstvo pravde ni u kakvom smislu. Ne vidim da su ovdje bile uključene nadležne naše komisije, prvenstveno, mislim na Zajedničku komisiju za ljudska prava, prava djeteta, mlade. Ne vidim da su ovdje bile uključene nevladine organizacije, jer nemamo samo nasilje u porodici.

Ja zaista mislim da nasilje na ulici, nasilje u tramvajima, nasilje u školi da zaslužuje jednu jako veliku pažnju i akciju koju treba da provedu oni koji su zaduženi. Također, ovo što je ministar ovdje nabrojao, vezano je za probleme žrtava i poteškoće sa kojima se susreću institucije u svom radu, kojih ima 10-tak. One su u potpunoj disproporciji u odnosu na prijedlog mjera. Ove evidentirane probleme, ove mjere ne mogu riješiti.

Ja mislim, zaista, isto kao što smo imali na prošloj sjednici, ove načelne nekakve mjere radi mjera, da bi nešto to stajalo, mislim da ovo zahtijeva daleko, daleko veću aktivnost, s obzirom i na stanje i procjenu u kom pravcu će se to kretati. Pa, između ostalog, ovdje imamo pet mjera, u kojima se, između ostalog, kaže: 'Potrebno je uvođenje strožijih zakonskih sankcija za počiniocce nasilja u okviru zakonskih mogućnosti.' Zakonskih sankcija u okviru zakonskih mogućnosti! Ja zaista mislim da je ovdje jasno trebalo navesti ... čija je koja nadležnost. Je li to

federalna nadležnost, je li to entitetska ili državna nadležnost, Distrikta Brčko? Koji zakonski propisi onemogućavaju da ne budu veće ili manje zakonske ..., jer smo vidjeli tamo da otprilike oko 90% kazni koje su izrečene jesu kazne uvjetne, opomene i novčane kazne, za vrlo ozbiljna kršenja i vrlo ozbiljne zločine koje se dešavaju.

Sljedeće: 'Potrebno je', druga mjera, 'ažurirati sudski postupak, kako bi trajao kraće.' Mi smo imali i još uvijek ... nezavršenu reformu sudstva i davali smo određene ocjene. Da li su te mjere, da li su dale rezultate i zaista i po ovoj mjeri mislim da je trebalo da se jasno navede koje su to mjere, na koji način taj sudski postupak može biti kraći ili duži i ko to treba na kraju da ponudi. Treća, četvrta i peta mjera, također smatram da su potpuno načelnog karaktera. One su dobro identificirane sa strane Ministarstva sigurnosti, od kojih smo dobili ovo. Ali ja ovdje zaista, evo ponavljam, u ovim mjerama ne vidim apsolutno uključeno Ministarstvo pravde, ministarstvo zaštite ljudskih prava i ne vidim uključena entitetska ministarstva u kojima je nadležnost vezano za određena djela Ministarstva pravde Federacije i RS-a.

U tom smislu, mislim da je ova informacija, da zaključim znači, dobra, sa stanovišta informacija koje sadrži u sebi, sa stanovišta uzroka i sa stanovišta mjera da je ona zaista nedovoljna. I na kraju, kad završimo sa ovom informacijom, svi ćemo mi otići odavde sa podacima, ova informacija nikoga apsolutno ništa ne obavezuje, jer ove mjere ne znače ni ko, ni kada, ni na koji način treba nešto da uradi, a ja mislim zaista da su naše ulice pune nasilja, da imamo utakmice koje završe..., pa se nasilje u Sarajevu dogodi na ulici, u svakom kafiću, itd., da imamo ubistvo u tramvajima, da imamo nasilje u školama, da su zaista potrebne konkretne mjere po ovom pitanju.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku Naniću.

Sljedeća je prijavljena uvažena zastupnica Mirjana Malić, a neka se pripremi drugi zamjenik predsjedatelja, doktor Milorad Živković.

MIRJANA MALIĆ:

Poštovani predsjedavajući, koleginice i kolege, pa, evo, ja sam u ime Komisije za ostvarivanje ravnopravnosti polova, a zbog opravdane odsutnosti gospodina Vinka Zorića, kao predsjednika naše komisije, zadužena da podsjetim ovaj parlament da i Komisija za ostvarivanje ravnopravnosti polova spada u jednu od nadležnih komisija koja bi mogla da da svoj sud ili da kaže svoje mišljenje o Informaciji koja nam je ponuđena, tim prije što je unutar svojih stalnih aktivnosti itekako se bavila nasiljem u porodici, posebno, a ne samo ravnopravnošću polova.

Dakle, prihvatajući pokazatelje iz Informacije o krivičnim djelima protiv života i tijela, sa posebnim naglaskom na nasilje u porodici, u razdoblju od prošle i pretprošle godine i u trendovima za prva tri mjeseca ove godine, moram reći ponovo pred kolegama poslanicima da je bilo sasvim logično. Ja se zahvaljujem predsjedniku Ustavnopravne komisije što nas je opomenuo da je ova informacija došla, i prije ove današnje rasprave, na našu komisiju ali ja ne mislim da osporavam raspravu o ovoj komisiji zato što ona nije formalno prošla put. Meni je samo žao, jer smo mi mogli doprinijeti u našoj raspravi.

Zašto ja to govorim? Ovo je veoma značajna tematika i ja bih vas podsjetila da je Parlamentarna skupština na prijedlog predsjednika Komisije za ostvarivanje ravnopravnosti polova na svojoj 19. sjednici od 28. decembra prošle godine u Predstavničkom domu, a na 11. sjednici Doma naroda od 31. januara ove godine, upravo na naš prijedlog usvojila Rezoluciju o borbi protiv nasilja nad ženama u porodici. Da smo mi u ovom parlamentu pristali, usvajajući ovo, da budemo dio kampanje Vijeća Evrope u borbi protiv nasilja nad ženama. Da smo mi, kao Komisija, organizovali, upravo sa onim strukturama o kojima su maloprije gospodin Džaferović i kolega Nanić govorili, sa predstavnicima socijalnih institucija za socijalnu brigu, socijalnim radnicima, nevladinim organizacijama koje su diljem BiH organizirale postojanje sigurnosnih kuća sa predstavnicima nevladinih organizacija, koje pokušavaju da prave edukaciju za policiju, sa predstavnicima nevladinih organizacija koje pokušavaju da lobiraju u sudskim organima javnu raspravu u ovoj sali, koja je uslijedila određenim zaključcima i koja je, između ostalog, nama bila osnova za Prijedlog rezolucije, koju su oba doma ovog parlamenta usvojili.

I konačno, moram reći da članovi ove komisije, skupa sa još nekim predstavnicima našeg parlamenta i skupa sa džender agencijama obadva entiteta, završavaju i okvirni akcioni plan za borbu protiv nasilja u porodici u cijeloj zemlji. I dabome da mi to ne radimo bez rasprava, konsultacija, sastanaka itd. Prema tome, da skratim, jer smo danas umorni oko nekih teoretskih i kvazipolitičkih pitanja, ovo je jedno od suštinskih, ljudskih pitanja, koje nas obavezuje. Ja mislim da bi bilo jako dobro, jer ministar Sadović u svom izvještaju nigdje nije spomenuo i ovu rezoluciju koja je sastavni dio aktivnosti ovog parlamenta, i ja sam zadužena od našeg predsjednika da to predložim. Ja se nadam da ćete nas u tome podržati da Rezoluciju o borbi protiv obiteljskog nasilja nad ženama, koju smo usvojili, prosljedimo ponovo svim institucijama naše države, pogotovo nadležnim ministarstvima, od Ministarstva pravde do Ministarstva za ljudska prava i Ministarstva sigurnosti. I dabome, čim završimo, a on je u finišu, publikaciju koju radimo u Komisiju o nasilju u porodici, i čim se završi i finalizira, a pri kraju je ovaj akcioni plan na nivou države, ja se nadam da će tek onda imati smisla ponovo uraditi veliku javnu raspravu, uključivši i nevladine organizacije i nosioce sigurnih kuća, i sudije, i tužioce. Tu ima jako, jako puno problema, a večeras nismo niti spremni, niti u mogućnosti da jako elaboriramo ovaj problem.

Dakle, suština mog prijedloga je da nam dozvolite da publikaciju, koja skoro treba da bude gotova, skupa sa ovom rezolucijom kao podsjetnik i kao dalju smjernicu za rad, dostavimo kao prvi korak svim nadležnim institucijama naše države, a da onda svakako, šta god se dogovorimo u smislu daljeg doprinosa borbi protiv ovog društvenog zla, prepustite jednim dijelom aktivnosti i našoj komisiji.

Hvala najljepša.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženoj zastupnici Malić.

Sve što stigne do Kolegija iz Vašeg povjerenstva, budite sigurni da će biti upućeno na adrese koje Vi budete tražili.

Sljedeći je uvaženi zastupnik, drugi zamjenik predsjedatelja Milorad Živković, a neka se pripremi uvaženi zastupnik Martin Raguž.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Kao medicinski radnik, koji je u karijeri imao priliku da se susreće sa žrtvama nasilja u porodici, obje ruke ću dići za bilo koju aktivnost koja će se desiti i koja će smanjiti tu mogućnost da se uopšte desi, akobogda, i da se eliminiše potpuno.

I kao predsjednik grupe za populaciju jedne nevladine organizacije, želio bih da se uključim, zajedno sa članovima te grupe, u stvaranje mogućnosti da se napravi i strategija i akcioni planovi i sve ono što može da se pomogne da se smanji nasilje u porodici i krivično djelo protiv života i tijela.

I ne bih poslije ovoga ništa govorio da gospodin Nanić nije spomenuo da ovim zaključcima bi trebalo navesti i neke još stvari koje se trebaju navesti kako bi i zakonski akti, koji su ovdje predloženi da se trebaju donijeti, došli u formi u kojoj su prihvatljivi za sve, gdje ne bi onakve rasprave, kao što smo imali na prethodnim tačkama, ovdje radili. Znači, da se ova dobra inicijativa na neki način usmjeri u dobrom pravcu i sa senzibilitetom kako je potrebno da bi se bilo kakav zakonski projekat donio, a pogotovo ovakvog zakonskog senzibiliteta da se uradi na način na koji će omogućiti široku raspravu i ono što treba da donese, ako je promjena zakona.

Zahvaljujem.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku Živkoviću.

Riječ ima uvaženi zastupnik Martin Raguž, a neka se pripremi uvaženi zastupnik Adem Huskić.

MARTIN RAGUŽ:

Zahvaljujem se, gospodine predsjedatelju.

Već je rečeno dosta dobrih stvari, ja sam se javio iz dva razloga za riječ. Prvi je – ovo što je Ustavnopravno povjerenstvo otvorilo mogućnost i predložilo, u stvari, širu raspravu i – ovo što smo čuli od gospodina Nanića, na neki način, po meni, može kondezirati značaj ove rasprave. Činjenica je da stanje iz ove informacije alarmira sve ozbiljne i odgovorne ljude iz institucije i činjenica je da smo od ministra dobili tu vrstu ocjene, ali isto tako činjenica je da ovaj prijedlog mjera i radnji koji stoji ovdje ne korespondira sa ozbiljnošću situacije.

I kao i uvijek, u ovoj zemlji imamo problem kako, kad definiramo stanje, od te dijagnoze doći do poboljšanja stanja. I ja mislim da bi ovaj prijedlog mjera i radnji pred ovaj parlament tek trebao doći poslije te ozbiljne rasprave za koju bi mi danas trebali definirati rok i sudionike, a najmanje što trebamo tu učiniti jeste da tu budu ministri pravde, sigurnosti, ljudskih prava, entitetski ministri, Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće, mediji, nevladine udruge – da se dođe do strategije, jer ovdje nemate ni jednog nositelja aktivnosti ni rokova, u ovom prijedlogu mjera. I čitava ova priča će opet završiti za jednu godinu dana dok mi dobijemo informaciju opisnim stanjem prijedloga i mjera. Jer, evo potrebno je ažurirati sudski postupak kako bi trajala kraće druga mjera. Ko će to uraditi, na koji način, kojim rokovima i koje zakonodavstvo?

Strategija? Ko će predložiti strategiju u ovom domu? Ja mislim da Vijeće ministara u nekom roku bi trebalo to uraditi, ali ova pitanja, koja smo evo pokrenuli svi zajedno ovdje, trebalo bi definitivno nakon rasprave da dođu pred ovaj dom. I ja mislim da sad smo dobro postupili i da u roku od najviše 60 dana ovdje se ovo pitanje mora naći na dnevnom redu, sa ovim sudionicima, podnositeljima prijedloga i jasnim rokovima i obvezama.

Evo, hvala lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku Ragužu.
Sljedeći je uvaženi zastupnik Adem Huskić.

ADEM HUSKIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Zaista je lijepo biti poslanik kad se slažemo, a izgleda da je ovo jedno od pitanja, jedna od tema gdje su sve diskusije bile, po mišljenju, na istom fonu, i u tom smislu ja apsolutno se pridružujem svim prethodnim kolegama, sve diskusije podržavam, podržavam znači i strategije, ove javne rasprave, ali ja mislim da bismo mogli nešto i konkretnije uraditi i u tom smislu ja bih htio predložiti sljedeće.

Naime, ja predlažem jedan zaključak Parlamentu da ga izglasa, a koji bi glasio:

- Zadužuje se Vijeće ministara da u roku od 60 dana predloži izmjene zakona koje bi omogućile implementaciju predloženih mjera i radnji u povodu ovih zaključaka, odnosno ovih pet zaključaka.

Znači, ovo što je kolega Raguž govorio da se ubrzaju procedure, da ovo, da ono, da to ništa ne bude. Jednostavno, nek napišu izmjene zakona, da mi usvojimo i da uradimo konkretnu stvar.

Zahvaljujem.

BERIZ BELKIĆ:

Predsjedavajući Lozančić.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Evo, ja ću se priključiti ovom zadovoljstvu uvaženog kolege Huskića koji je konstatirao da postoji tema oko koje postoji visok stupanj suglasja u ovom domu. Lijepo je to konstatirati da je kakva ljepša tema. Ali, nažalost, tema je alarmantna.

Iz Informacije koju je Ministarstvo sigurnosti sačinilo i dostavilo može se zaključiti da je stanje u ovoj oblasti alarmantno. Svake godine se bilježi broj kaznenih djela iz ove oblasti. Svake godine pada broj procesuiranih kaznenih djela iz ove oblasti. Ništa se nije popravilo stanje u pogledu brige o žrtvama ovog obiteljskog nasilja. Svi smo mi svjedoci, manje ili više, različitih vrsta kampanja, koje uglavnom idu kroz nevladin sektor, koje govore i upozoravaju na obiteljsko nasilje, na povećano obiteljsko nasilje. Evo, potaknuti, nažalost, opet jednim djelom, ili jednim brojem teških kaznenih djela, i izvan obitelji, na ulicama, u školama, tramvajima, itd., mi smo

zatražili jednu informaciju, i svakako je vrijedno reći da je Ministarstvo uložilo napor i da je Informacija detektirala ili dijagnosticirala dosta dobro da je stanje u čitavoj zemlji isto, da je stanje u čitavoj zemlji teško, da kaznena politika ne odgovara na odgovarajući način ovom teškom stanju i da postoji čitav niz neriješenih pitanja za koja se postavlja pitanje kako ih razriješiti.

Uvjeran sam da Ministarstvo sigurnosti nije jedini organ niti je policija, sve policije u ovoj zemlji, znači entitetske, državna, kantonalna, Distrikta Brčko, nisu to jedine institucije koje mogu pružiti odgovor na zabrinjavajuće stanje u ovoj oblasti. Jednim dijelom su to svakako i oni, ali sigurno je da bez kvalitetnije suradnje, kvalitetnijeg angažmana, kvalitetnije strategije u rješavanju ovih ovakvih predmeta, pa i pooštavanja kaznene politike, za što oni nemaju nadležnost i adekvatniji odgovor sudova i tužiteljstava u ovoj oblasti – mora zajednički s njima dati nekakav rezultat. Ni to nije dovoljno, jer to je jednim dijelom prevencija, jednim dijelom represija. Nedostaje onaj treći, čisto da tako kažem, socijalni element u svemu ovome, koji nije u nadležnosti ni jednih ni drugih, kojima bi se opet u šarolikosti u nadležnosti u ovoj zemlji morali baviti mnogi, od razine općine do razine države. Svako, opet, iz okvira svojih nadležnosti. Kuće, sigurne kuće, evo tako ih zovu, ja ne znam temeljem kog propisa u ovoj zemlji su one uspostavljene, i ne znam koliko je institucija ove zemlje uspostavilo sigurnih kuća. Nisam siguran da je ijednu ijedna. Uglavnom se radi o nevladinom sektoru. Znači, ima li potreba da ova država, kroz različite razine vlasti, uspostavi sigurne kuće i da žrtve nasilja imaju sigurnost, makar, poslije nasilja ako nemaju evo prije nasilja.

Znači, evo, da dalje ne dodajem, priključujem se svim raspravama dosadašnjim o ovoj problematici. I sad ću reći šta mislim o prijedlozima za rješenje ovog pitanja. Ovdje je bilo prijedloga, ja mislim da je naše Ustavnopravno povjerenstvo predložilo da bi dobro bilo da mi sad u okviru ovih naših parlamentarnih povjerenstava otvorimo neku raspravu. Ja mislim da je i ovo dovoljna rasprava. Svi smo ovdje članovi nekakvih povjerenstava. Međutim, mislim da je ovo previše složeno pitanje, da traži previše složen i sinhroniziran odgovor, da tako kažem, različitih institucija, da bi zastupnici mogli kvalitetno, uz svo uvažvanje svih vas, i sebe osobno, dati kvalitetna rješenja za sve ovo što sam ja pobrojao, a ima puno toga što nisam i što ste vi pobrojali. Mislim da je najpozvanija institucija u ovoj zemlji, u punom kapacitetu, Vijeće ministara BiH sa svim svojim ministarstvima kojih se dotiče ova problematika. Da su to svakako vlade entiteta, opet sa svim svojim ministarstvima u kapacitetima kojih se dotiče rješavanje ovih pitanja. Da je to i Vlada Brčko Distrikta. I da su to i kantonalne vlade i da su to, svakako, u nekim segmentima, centri za socijalni rad koji su u općinama uglavnom locirani.

Znači, ovo rješenje, svakako tu postoje i ove institucije koje su izvan, da tako kažem, uvjetno izvan ovih institucija vlasti, to je svakako Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće koje mora kvalitetnije, da tako kažem, preuzeti svoje odgovornosti, ne baviti se samo kadrovskim poslovima u sudovima, jer mislim da ima i drugih nadležnosti osim vođenja kadrovske politike u sudovima i tužiteljstvima i dati svoj doprinos kako bi i kaznena politika, mislim, prije svega, na taj dio, bila odgovarajuće tretirana. Mislim da, čak, u zakonsku regulativu nije nužno puno u nju intervenirati, ali je činjenica da ono što imamo se ne koristi. Da se uglavnom izriču minimalne kazne, da procesi traju dugo, da je malo presuđenih, što govori o nečem drugom, ne o zakonu nego o evo nedovoljnoj ažurnosti naših pravosudnih tijela.

Znači, mislim da Vijeće ministara najmanje što može napraviti jeste jednu interresornu skupinu eksperata po svim ovim oblastima, koja bi Vijeću ministara predložila strategiju, ali

brzo. Mislim da je rok, koji je ovdje pominjan i od kolege Raguža i od kolege Huskića, optimalan, najduže za 60 dana. Možda bi trebalo i više vremena da stanje nije ovakvo složeno kako jeste i ozbiljno kakvo jeste. Mislim da je to jedno razumno vrijeme, kako bi institucije ove države, uistinu, u što kraćem vremenu, zaustavile ove negativne tendencije u ovoj oblasti, odnosno kako bismo uistinu sa riječi, sa deklarativne brige za nasilje u obitelji, prešli ka konkretnim mjerama i osigurali da bude jedna veća sigurnost, evo posebno onih koje su žrtve tog nasilja, ali svakako sigurnost svih građana ove zemlje.

Hvala lijepo.

Uvaženi zastupnik Džaferović.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Predsjedavajući, koleginice i kolege!

Dakle, ovo što ste Vi predložili sada za govornicom, to svakako spada u dio onoga što treba da se uradi i mislim da se neće kositi puno sa ovim što ću ja sada predložiti ovdje. Da uzmemo svi, ovo neće biti moj prijedlog, ovo je prijedlog svima nama, evo Vama prije svega, jer Vi vodite sjednicu, kako da završimo ovu tačku dnevnog reda.

Ja mislim, gospodine Lozančiću, da uz svo dužno uvažavanje Vijeća ministara, izvršne vlasti, da ovaj problem prevazilazi pitanje samo izvršne vlasti i mislim da je mjesto gdje će se oblikovati ono što treba da bude naš plan – Parlament BiH i da su to ove parlamentarne komisije o kojima sam ja govorio. Dakle, prije svega Komisija za ljudska prava i Komisija za ravnopravnost spolova. Danas je bilo rasprave o ovoj temi. Ali ja mislim da je i sama javna rasprava u Komisiji, koja bi bila dobro medijski praćena ili u ovim komisijama, da i ona sama može polučiti određeni rezultat. Da ljudi vide da se o tome raspravlja, da se traga za rješenjima, da se traga za mjerama. Mislim da nama toga nedostaje u BiH. To će, na neki način, oblikovati svijest onih ili uticati na svijest onih koji to čine i na svijest onih koji se bave tim kao svojim poslom.

Zbog toga ja mislim da bi bilo dobro da danas Predstavnički dom zaduži naše dvije najspecijalnije komisije, kada je ova oblast u pitanju, to je Komisija za ljudska prava i Komisija za ravnopravnost spolova da provedu jednu vrstu zajedničke javne rasprave u koju bi bili uključeni i Vijeće ministara i nevladin sektor u BiH. Vrlo je važno šta misle ljudi, nevladin sektor u ovoj oblasti i entitetske i sve druge institucije koje se bave time da se čuje jednostavno mišljenje tih ljudi, da vidimo šta je to što treba da se uradi, a što nije urađeno u sistemu BiH kako bi se s ovim uspješno nosili. Imali bi jednu javnu raspravu koja bi bila adekvatno medijski praćena, to je jedna stvar. I druga stvar, dobili bismo sigurno najkvalitetnije zaključke. Ja mislim da bi tako trebali danas, ako nemate ništa protiv, evo ja ću glasati za ovo što ste Vi predložili. Dakle, meni to ne smeta. Razmislite da li je možda ovo kompletnije?

Eto, ništa više.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi zastupnik Križanović se javio.

JOZO KRIŽANOVIC:

Hvala, predsjedavajući.

Ja ću zaista vrlo kratko, jer ništa nemam posebno dodati ovom što je već rečeno. Mogu se i složiti sa ovim prijedlozima koji su plasirani u završnici ove rasprave ali želio bih još nešto samo da dodam.

Vidite, ova informacija je načinjena na zahtjev ovog doma. I dobro je i promptno je i napravljena. Raspravljana je, vidite, na Vijeću ministara i mi od toga efekta rasprave na Vijeću ministara imamo samo to: podatak da je ona raspravljana i upućena na ... Nevjerovatno je zapravo da jedna vlada zemlje, Vijeće ministara, raspravlja o jednoj društvenoj pojavi koja postaje vrlo opasna. To, nažalost, nije samo u BiH. Ona postaje, da kažem, to nasilje u porodici i prema djeci itd., raširena, evo, i u susjedstvu i u svijetu uopće. Ali samo prihvatiti tu informaciju i smatrati to poslom Ministarstva sigurnosti, stvarno je neozbiljno, da se ni o jednom, da kažem, stavu Vijeće ministara ne odredi da bi trebalo poboljšati negdje segment zakonodavstva koji bi malo to učvrstio i uozbiljio da preporuči oštriju kaznenu politiku.

Vidite, 93', koliko se sjećam ... u RS-u su uvjetne i novčane kazne svega 5%-6%, nešto je u Federaciji slično. Dakle, ovde se radi o jednom ozbiljnom problemu. Dakle, tu ima posla i Ministarstvo pravde i ministarstva entitetska koja su nadležna. Ali vidite, mi kažemo Ministarstvo sigurnosti je dobro napravilo ovu informaciju, a u stvari šta je ono? Ono je bilo ovdje organ koji je statistički obradio neke podatke. Mi ga zovemo Ministarstvo sigurnosti bez ikakvih nadležnosti.

I naravno da ja nisam ništa pomogao sa ovim, ali hoću ukazati, i ponovo ukazujem da to postaje praksa da informacije koje traži ovaj parlament imaju puku formu u Vijeću ministara. Zaduži se određeno ministarstvo da da jednostranu informaciju i to dođe ovdje u Parlament. To je protočni bojler, vlada, odnosno Vijeće ministara, bez ikakve opaske o svoj toj situaciji.

Ja se slažem da mi poduzimamo ovdje određenu odgovornost za stanje u zemlji, ali je pitanje šta mi možemo napraviti osim ovoga što je kolega Džaferović govorio, da pravimo javne rasprave, da ukazujemo na taj problem u društvu itd. Međutim, ovdje se radi o potrebi poduzimanja određenih konkretnih mjera u organima vlasti. I zato podržavam, evo, i ovaj prijedlog da Vijeće ministara zaista razmotri još jednom ovo stanje i da pokuša predložiti konkretne mjere u pogledu i legislative i kaznene politike i dogradnje određenih kapaciteta u društvu koji bi trebali da amortiziraju ovu pošast, je li.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku Križanoviću.

Slijedeći je prijavljen uvaženi zastupnik Sead Jamakosmanović, a neka se pripremi uvaženi zastupnik Slavko Jovičić.

SEAD JAMAKOSMANOVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, ja ću ovo što sam mislio reći početi jednom anegdotom koja se priča...

NIKO LOZANČIĆ:

Može, malo pažnje samo.

SEAD JAMAKOSMANOVIĆ:

...u stručnim medicinskim krugovima, prije svega, koja kaže ovako: 'Za razliku od roditelja i pedijatar, iskreno vole djecu samo pedofili.' Dakle, ovo namjerno govorim jer je u ovom izvještaju jedan dio posvećen upravo pedofiliji u porodici, pa i šire.

Svjedoci smo zbivanja koja su se desila proteklih dana kada se jedan poremećaj, mi smo ga tako učili, ja sam ga tako učio, i pedofilija i homoseksualnost razdvaja – jedno je bolest, kako i ovdje piše, homoseksualnost nije. Ali, ako u 2007. godini imamo seksualni delikt na tri muške bebe od četiri do šest godina, onda je taj pedofil u porodici, on je homoseksualac, pretpostavljam da je muškarac. Interesantan je raspored delikata u 2007. godini. Od 28 do 45 godina, 13 seksualnih delikata na muškoj populaciji, 27 ukupno za 2007. godinu, a 56 žena je imalo seksualne delikte u porodici pa i šire. Mislim da je ovo obuhvaćeno iz toga šireg. Broj toga svega u 2006. je znatno manji što se tiče muške populacije, a ženska populacija je za broj, za jednu jedinicu manja u 2007. godini u odnosu na 2006. godinu.

Zašto ovo govorim? Dakle, javnost ne zna, javnost ne zna je li to bolest, zbunjena je. Čitav sistem se populariše kao nešto što je normalno. Suprotstavljanje tome tumači se kao kršenje ljudskih prava. Zbog toga trebaju naše komisije da se maksimalno založe u tome, i jedna i druga i treća. I zato podržavam ovo što je gospodin Džaferović rekao, dakle da se otvori problem da se zna na čemu smo. Tek tada, sa svim podacima koje dobijemo iz javne rasprave, upoznat ćemo, treba upoznati, upoznat ćemo Parlament, a onda i Vijeće ministara i tražiti kroz isti sistem natrag da se to spusti u bazu da bi se ovo preduprijedilo.

Dakle, podržavam i tražim da bude javna rasprava, da u ovom smislu, o kojem smo skoro svi govorili, u pristojnom roku, a mislim da je 60 dana malo, da ne treba žuriti, da ne treba žuriti da bi se ovaj problem, koji evidentno raste iz godine u godinu, znao adekvatno liječiti, jer preventiva a ovo sve što bi uradili je preventiva koja je najbolji vid liječenja.

Hvala lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku Jamakosmanoviću.

Sljedeći je prijavljen uvaženi zastupnik Slavko Jovičić, a neka se pripremi uvaženi zastupnik Selim Bešlić.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Poštovani predsjedavajući, dame i gospodo, ovo je tema oko koje ne smije biti podjela nigdje, od prvog čovjeka u mjesnoj zajednici, selu, do nas ovdje. Eh, kad je to tako, ovaj parlament ne smije bježati od odgovornosti. Ova informacija je odlično pripremljena ali to su statistički podaci koje ću ja nazvati posljedice nečega, nečega. Podržavam Vašu diskusiju, gospodine Lozančiću, kad ste rekli - ovo se svakog dotiče. Ne može se ovo fakturirati Ministarstvu bezbjednosti. Od škole, porodice, ne znam, svih institucija, da ne nabrajam, do nas ovdje.

Ne slažem se nikad sa informacijama koje mi stižu sa zakašnjenjem od dvije godine jer bezbjednost, i ovdje je uključena bezbjednost, je dinamična kategorija. Mi imamo trend rasta u prva tri mjeseca ove godine da se to širi, poprima razmjere pošasti. Ali, niko ovdje na nivou države nije predložio strategiju, to jeste šta dovodi do tih svih negativnih pojava. Možemo li mi zanemariti i ratnu prošlost gdje su sad nastupili posttraumatski stresovi, ne znam ni ja šta, ljudi isfrustrirani i sve su upravo ovo one tačke o čemu smo govorili oko popisa. Nemaju posla, nemaju zdravstvenog osiguranja, nemaju od čega živjeti i normalno da će se odlučiti da prekrati život ili napadne svoje.

Zamislite, kako se mi zgrozimo kad pročitamo novine: silovao djevojčicu od osam godina! I oduševio se ja kad vidim da ona policija hapsi one po Brodu tamo i Derventi, a za tri dana ja pročitao: pustili ga. Ogroman kaos u javnosti. Vlast pustila, tužilaštvo iz Sarajeva naredilo, nema krivičnih djela, ovog, onog, mogu se braniti sa slobode. Zato ova javna rasprava mora obuhvatiti sve: od socijalnih ovih institucija koje se bave tim pitanjima, pa tih kuća sigurnih, ne znam ni ja po kojem funkcionišu zaista zakonu, pa do tužilaštva, do sudija, pa policije, pa političara, svih. Mi smo ovdje tolerantni, jer uvijek idemo linijom manjeg otpora: hvala Bogu, to se nama nije desilo. Jer mene moj pokojni otac ne može ubiti. Šta da radim, ali onaj ko ima tamo dijete pa, kad se desi, kaže: nije to meni bilo. Ne smijemo više ovo prepuštati slučaju. Ovo poprima katastrofalne razmjere, pogotovo me je prepao ovaj trend nesretni kako se širi u 2008. godini.

Dakle, šta se dešava? Ja sam jednom na drugim zakonima predlagao – dileri droge 40 godina. Što se toga bojimo, ljudi? Potrovaše ovu djecu! Uživa drogu, hajde sam sebe nekako uništio, ali dileri droge – 40 godina zatvora, pa da vidiš hoće li smjeti više raditi. Nego, kaže, nagodi se sa tužilaštvom – 6 mjeseci! Možemo li, ljudi, tako, stvarno? I možemo li mi preuzimati odgovornost za opravdani gnjev javnosti koja nas napada – mi ne radimo ništa kako treba. Zato javna rasprava, i ovo ne smije stati. Ovo mora biti interes svakog od nas, čovjeka, bio on poslanik ili bio obični radnik, jer ne treba čekati da se to desi u njegovoj, ne daj Bože, porodici.

Pogledajte vi šta se dešava? Pa jesmo li mi imali toga prije? Nismo. Kakav mora biti mentalni sklop čovjeka, što je moja baba rekla prevrnuo, silovao dijete od 10 godina, ljudi moji! Pa to je nemoguće više. Ja kad čitam to u novinama, ne mogu više da izdržim to da gledam na tv. Ali zato, evo podržavam sve racionalne prijedloge, sve uključiti. Ali upravo mi se uhvatimo teških tema, pa četiri godine izgubimo oko ovog i onog, a ono što nam se dešava oko nas i kod nas, i što je najgora varijanta i, rekao sam, pošast u društvu, neka to rješava osnovna škola. Pa sramota je da imamo policiju koja čuva djecu u osnovnoj školi. Ali, eto moramo imati. Čuj, školski policajac! Kakav školski policajac? Dokle je to došlo da se djeca međusobno, pa ljudi

moji, ja to ne mogu stvarno da shvatim. Hoćemo li mi jednom reći šta da uradimo da pomognemo da se ovo, ne može se naravno prekinuti, evo dešava se i u razvijenim zemljama, ali da ne ide dalje, da se ne širi. Narod je ogorčen, ogorčen. Ne zna on ko je kriv, ali on kaže vi ste dole.

Zato što prije – pustite rokove, rok može za neku stvar biti pet dana, za neku neće za šest mjeseci završiti – hajmo mi krenuti u aktivnosti. I rekao sam, od onog prvog čovjeka u mjesnoj zajednici do člana Predsjedništva, da svačiji ovo bude interes i da tako idemo. Ali sve angažovati, sve, ko god može pomoći. I slažem se, podržavam ko je rekao, baš mi je čudno da ovo Ministarstvo bezbjednosti rješava. Pa ne može policija biti u svakoj kući i muža i ženu rastavljati ako su se oni pobili. Šta ćemo onda?

Dakle, da ne karikiram. Ovo je ozbiljna tema koja je vrlo, rekao bih, poprimila razmjere da više glava nas boli. Zato moramo se uozbiljiti i krenuti u realizaciju te neke strategije koju treba neko drugi da napravi, ali da nama predloži pa da je mi usvojimo. Danas nemamo ništa, imamo statističke podatke. Toliko i toliko urađeno ovog i onog, koji su dobri, ali šta će ja s njima. Šta će mi ti brojevi, ako ja ne znam šta sutra treba preduprijediti da se ne dešava u tom obimu, mada nećemo prekinuti nikada.

Hvala lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku Jovičiću.

Slijedeći je prijavljen zastupnik Bešlagić. Nemam više prijavljenih.

SELIM BEŠLAGIĆ:

Poštovani predsjedavajući, poštovane kolegice i kolege, bit ću veoma kratak. Prije svega da kažem da je ovo, hajde da kažem, tema koja je stvarno poprimila takve razmjere da se moramo baviti ovim stvarima. Ali, jedna stvar, za mene, izgleda, da je onda došla na pogrešno mjesto.

Molim vas, mi imamo Graničnu policiju, SIPA-u, OSA-u a sve institucije koje treba da se bave ovim stvarima su na donjim nivoima. Uzmite od socijalne politike, uzmite od školstva, uzmite od zdravstva itd, itd., to nije funkcija, ja bih rekao, nije to funkcija ovog parlamenta. Da je bogdom! Ja mislim da ove mjere koje bi mi predložili bile bi obavezujuće mjere i zbog toga podržavam onu sugestiju koju je dala gospođa Malić, a to je znači onaj naš Odbor za ravnopravnost spolova da se faktički i taj dio, jer oni prave akcioni program i to će mi biti drago. Ali me samo interesuje na koji način možemo taj akcioni program i drugi akcioni ili zaključke koji proisteknu iz ove javne rasprave dati kao naredbodavne mjere da bismo učinili sve ovo o čemu danas pričamo.

Mislim da je to jedno pitanje koje se uvijek meni nameće: odluke koje mi donesemo, da li je moguće izdati, hajde da kažemo, kao obavezujuće odluke za sve nivoe koji se bave ovim stvarima, a vidimo da veoma se loše bave onim što je najbitnije, a to je zaštita, evo kažem, u porodici i zaštita djece. Mislim da tu svi se slažemo u tome, ali dajte još da vidimo, ja molim pravnike da to sagledaju, jer nisam tu pravnik, na koji način sve ovo što mi poduzimamo u

smislu poboljšanja da dobije oblik obaveznosti, da se mora sprovesti, jer se radi o vrlo, vrlo delikatnim stvarima.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Riječ traži ponovo uvaženi ministar Sadović. Izvolite.

TARIK SADOVIĆ:

Hvala vam, predsjedavajući.

Veoma sam ohrabren kvalitetnom raspravom na kraju ovog teškog dana o jednoj izuzetno delikatnoj temi, za koju smo svi svjesni da se zapravo nalazimo na vrhu ledenog brijega. Apsolutno podržavam prijedloge da nadležne parlamentarne komisije organizuju jednu široku javnu raspravu uz poziv svim relevantnim institucijama, nevladinom sektoru i ekspertima. I, po mom mišljenju, ta javna rasprava bi trebala da da odgovore na tri pitanja.

Prvo pitanje, da li treba donositi poseban, možda, poseban zakon o suzbijanju nasilja u porodici? Druga stvar, da li poslije toga treba donositi strategiju za suzbijanje, odnosno sprečavanje nasilja u porodici i odgovarajući akcioni plan u kojem vremenu, sa rokovima i sa nositeljima tih aktivnosti? I mislim da bi ovo bio konstruktivan pristup nakon koga bi Parlamentarna skupština mogla da zaduži relevantne institucije da počnu raditi na ovoj vrlo ozbiljnoj stvari.

Zahvaljujem.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom ministru.

Za kratke intervencije javili su se uvažena zastupnica Malić i uvaženi zastupnik Raguž. Pa evo, izvolite.

MIRJANA MALIĆ:

Hvala lijepo, gospodine predsjedavajući.

Pa evo, na fonu svega ovoga o čemu smo večeras razgovarali, ja moram samo ponovo da vas podsjetim.

S obzirom na ono o čemu je Selim Bešlić govorio, o sukobima nadležnosti i s obzirom da je sve, od socijalne zaštite, zdravstva, sudstva, svedeno na entitetske ili niže nivoe, a to su upravo one institucije koje treba da izvršavaju osnovne mjere koje bi mogle da se naprave, a ja ne bih, po svom obrazovanju ja nisam pravnik, ja ne bih to znala da nisam sudionik već godinu dana – na prijedlog ovog istog doma o izrade dokumenta koji se zove Okvirni plan strategije prevencije u brobi protiv nasilja u porodici, nasilja na osnovu spola itd. koji mi radimo u BiH u saradnji sa Gender ... BiH koji je pri Vijeću ministara, sa Gender agencijom i jednog i drugog entiteta, sa nevladinim organizacijama, sa ekspertima iz sudstva itd. koji je pred kraj i koji se radi sinhrono sa svim aktivnostima u obadva entiteta, upravo zbog toga što su i socijalni radnici i zdravstveni radnici i policija itd. izvan naše ingerencije, ona koja je operativna, bilo bi, oprostite što sam sad ovo potcrtala, jer je otprilike prijedlog našeg zaključa, koji je sekretar naše

komisije meni baš bio donio jer smo to bili pripremili: dakle, hajmo napraviti javnu raspravu ali hajmo u toj javnoj raspravi promovisati strategiju koja je pri kraju. Jer, u toj strategiji imamo snimljenu i izrađenu svu dosadašnju važeću legislativu, sve ono što tome nedostaje, sve planove vezane za rad socijalnih službi, sve što nedostaje, sve ono što treba u zdravstvu da se uradi, sve što nedostaje ili što imamo. Prema tome, to će onda biti pokazatelji svim institucijama i svim nivoima naše vlasti šta je kome činiti i tek onda možemo napraviti rokove i imenovati izvršitelje.

Evo, u tom smislu, ja mislim da sam bila dovoljno jasna. Pripremajući ovu javnu raspravu, ustvari bi morali obavezati ovu komisiju da finišira strategiju okvirnu na nivou države, kako bi je mogli prezentirati u toj javnoj raspravi da bi ona poslužila kao osnovna okosnica svih ostalih pravih mjera za implementaciju ovog svega.

Hvala lijepa.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženoj zastupnici Malić.
Riječ ima uvaženi zastupnik Martin Raguž.

MARTIN RAGUŽ:

Hvala lijepo.

Ja sam se javio za riječ da bi pojasnili ove stvari šta je čija nadležnost. To što je operativna nadležnost na nižim razinama, ne isključuje odgovornost ovog parlamenta za ovo važno pitanje u ovoj zemlji. To je prva stvar koju želim reći.

Druga stvar, činjenica da pokretanjem inicijative s ovog doma da se stvari očito pokreću i u drugim institucijama.

I treća stvar, u ovoj zemlji treba slagati kockice polako u jedan sustav, a ne reći nemamo sistem i ne trebamo raditi.

Dakle, dvije komisije, javna rasprava, strategija, rokovi, zaduženja i nastavak uloge Parlamenta u čitavom procesu. I mislim da smo time, i ovi prijedlozi koji su bili, da li Vijeće ministara, da li komisije, ja mislim da su to isti prijedlozi. Neka Vijeće ministara pošalje svoje ljude na raspravu koje će ove dvije komisije organizirati, i to ne jednog ministra sigurnosti, koji također treba biti, nego i ministar pravde i ministar za ljudska prava i Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće i entitetski, pa da napravimo jednu odgovornu raspravu i onda pred ovim domom ove mjere i strategiju prihvatimo.

Evo, hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Nemam više prijavljenih. Ja ću ispred Kolegija – mislim da je to na tragu ovoga što i sad pri kraju je rečeno – predložiti jedan zaključak.

Prima se k znanju Informacija i zadužuju naše komisije, Ustavnopravna komisija i Zajednička komisija za ljudska prava, i ono sve što dalje slijedi, Komisija za ravnopravnost spolova i Grupa za populaciju da provedu raspravu o temama koje su tretirane u materijalu i Domu predlože prijedloge zaključaka. Na sjednicu komisija koje će provesti raspravu pozvati predstavnike nadležnih ministarstava, sudova, tužiteljstava i nevladinog sektora kako bi se čula i mišljenja subjekata koji imaju obveze u ovoj oblasti. Rok – ovde smo išli na kraći rok, pa možemo – evo 30 dana, a nosilac aktivnosti Ustavnopravna komisija: koordinacija sa predsjedateljima ovih zajedničkih povjerenstava.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ
/nije uključen mikrofon/

NIKO LOZANČIĆ:
Evo, kako da ne.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

... potpuno jasna stvar. Ja vas razumijem. Al' hajmo malo da promoviramo, recimo, sada da zadužimo da to bude Komisija za ravnopravnost spolova, neka ona bude nosilac aktivnosti. Evo, mi ćemo biti uključeni tu iz Ustavnopravne komisije, ali neka oni nose tu aktivnost. Ja ne bježim od posla, mada ga ima previše. Valja ovo sve skupa stići, ali hajde da malo i druge komisije promoviramo. Evo, Komisija za ljudska prava također, ali nam Komisija za ravnopravnost spolova nekako stoji, nema nekih, dajte njoj neka ona bude nosilac aktivnosti, neka nas pozove, mi ćemo doći.

NIKO LOZANČIĆ:
Ok, ok.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:
Eto, molim vas.

NIKO LOZANČIĆ:

Kolegij suglasan. Nadam se, vi ćete to kroz izjašnjavanje potvrditi da nositelj aktivnosti umjesto Ustavnopravne komisije bude Komisija za ravnopravnost spolova, imajući u vidu i ovo što je uvažena zastupnica Malić, evo u svom posljednjem obraćanju, rekla.

Nema više prijavljenih. Zaključujem raspravu o ovoj točki dnevnog reda, a izjašnjavat ćemo se kad se budemo izjašnjavali o ostalim pitanjima.

Prelazimo na osmu točku dnevnog reda:

Ad. 8. Inicijativa zastupnika Milorada Živkovića s 34. sjednice Doma, održane 3.9.2008. godine, u vezi s predstojećim popisom stanovništva

NIKO LOZANČIĆ:

Uvaženi kolega Živković je 15. rujna podnio Inicijativu iz ove točke. Kolegij je Inicijativu proslijedio na razmatranje Ustavnopravnom povjerenstvu. Povjerenstvo je 6.10.2008. godine dostavilo Mišljenje o Inicijativi. Povjerenstvo nije dalo potporu Inicijativi. Podsjećam, mi raspravljamo i odlučujemo o Inicijativi.

Otvaram raspravu o Inicijativi uvaženog zastupnika, drugog zamjenika predsjedatelja, doktora Milorada Živkovića. Želi li predlagatelj Inicijative prvi? Želi.

Riječ ima uvaženi doktor Milorad Živković.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Kolegice i kolege poslanici, ja samo želim da razjasnimo situaciju u kojoj smo se našli, očigledno, ne krivicom ni Ustavnopravne komisije ali možda nekim administrativno-tehničkim greškama.

Moja želja je da Inicijativa ide u pravcu da od Savjeta ministara dobijemo aktivnosti koje su oni u prethodnom periodu uradili a tiče se popisa stanovništva. Ako treba i samo jednu rečenicu, da nisu uradili ništa. Isto tako Izvještaj koji je Agencija za statistiku dostavila Savjetu ministara na razmatranje da i ovaj parlament dobije taj izvještaj i da o njemu raspravlja i da se otvori tačka dnevnog reda u vezi sa aktivnostima koje su nadležne institucije, a to je Savjet ministara i Agencija za statistiku radila u dosadašnjem periodu.

Znači, moja inicijativa je bila da te materijale dobijemo i da nakon toga otvorimo ovde tačku dnevnog reda koja se tiče popisa stanovništva, a desilo se sljedeće. Tad sam rekao i ovde iza govornice imate i ..., znači preneseno ono što sam rekao, da obrazloženje kada smo imali tačku dnevnog reda koji je predložio Klub SNSD-a da se zaključak stavi ovdje a tiče se odluke: bude samo obrazloženje sastavni dio te inicijative, a ne odluka koja je prikačena uz to obrazloženje, što je tehnička služba uradila i uputila Ustavnopravnoj komisiji. Ustavnopravnoj komisiji je upućeno da se uradi, u skladu sa dosadašnjom praksom: 'Molim da se Inicijativa aktivnosti Savjeta ministara i Agencije za statistiku BiH u vezi sa predstojećim popisom proslijedi nadležnoj komisiji na davanje mišljenja i stavljanja na dnevni red na vanrednoj sjednici Parlamenta.' Znači, moja je inicijativa o tim aktivnostima, a ne o odluci, a Ustavnopravna komisija se izjašnjavala o ovoj odluci koja je prikačena uz obrazloženje ove inicijative.

Znači, hoću da vjerujem da je to bio lapsus koji je napravljen iz tehničkih razloga. Moja inicijativa je bila sasvim u drugom pravcu. Ja sam tražio samo da pismeno dobijemo informaciju od Savjeta ministara i Agencije za statistiku i da ono o svemu što ostali rade, odnosno raspravljaju o tome, mi ovde u Parlamentu raspravljamo na osnovu činjenica. Možda bi manje bilo kvazipolitike, kvaziinformacija, ako bi znali konkretno o čemu do sada te institucije koje su nadležne o tome da se bave – da se bave. Znači, ja bih molio poslanike da podrže moju inicijativu, koja ide u pravcu stavljanja tačke dnevnog reda, a onda ovaj zaključak što je

predložio SNSD, odnosno ova odluka ili bilo kakav drugi zaključak, može da bude predmet razmatranja i da o tome onda glasamo.

Zahvaljujem.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom kolegi Živkoviću.

Ja nemam prijavljenih za raspravu. Imam, uvažena zastupnica Azra Hadžiahmetović.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Meni je žao da maloprije nije prošao prijedlog, jer koliko sam razumjela i samog predlagača zakona, koji je htio da inicira neke aktivnosti, mogli smo obaviti raspravu u cjelini o Inicijativi u vezi s predstojećim popisom. Iako je dosta bilo korisno čuti na koji način se ovdje razumijeva jedna obaveza BiH iz Ugovora o partnerstvu BiH, poziva koje smo evo i juče imali, imali iz EU u smislu kako popis u BiH treba i EU, a ne samo BiH. Ili, recimo, obaveza ili poziva koje je kolegica Marković dobro, i posebno mi je bilo drago da se pozvala na nedavno usvojenu Rezoluciju Vijeća Evrope koja nas i poziva, evo ja ću tačno pročitati tačku 13., ponovo podsjeća na svoju raniju preporuku u vezi organiziranja popisa stanovništva do 2010. godine i smatra da popis treba pokrenuti što je moguće brže, koristeći posebnu metodologiju prikupljanja razdvojenih podataka, s obzirom na posebnu situaciju u BiH.

Ja sam maloprije pomenula, između ostalog, da je to bio razlog zašto je stranka bila i protiv predloženog zakona u raspravi o principima, upravo što se zasniva na metodologiji koja je potpuno suprotna ovom.

Evo, dozvolite, poštovane kolegice i kolege, da vas kratko upoznam. Kao poslanik u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Evrope, kada sam dobila prijedlog ove rezolucije, nisam znala šta ovo znači. Ja sam upitala, zahvaljujući svojim kolegicama i kolegama na fakultetu, Odjel za statistiku, šta to znači. Dobila sam jednu vrstu šturog odgovora jer u akademskim krugovima metodologija razdvojenih podataka nije poznata kao metodologija, kako je ona rečena striktno u ovoj rezoluciji. Nakon toga sam, prilikom diskusije u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Evrope, od autora ove rezolucije tražila objašnjenje, što je sastavni dio moje diskusije i kao sastavni dio zapisnika sa posljednjeg zasjedanja Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope stoji odgovor autora Rezolucije, odnosno izvjestioca Monitoring komiteta da, također, opet podsjećanje na 2010. godinu, odnosno najkasnije 2010. godine, obrazlažući da, u nekoliko elemenata, da ova metodologija podrazumijeva da se cjelina pitanja koje se postave prilikom popisa da ona treba odraziti cjelinu multikulturne prirode građana koji žive u BiH.

U jednom pisanom obrazloženju koje je došlo iz Monitoring komiteta od sekretara Monitoring komiteta također stoji pisano obrazloženje šta podrazumijeva metodologija razdvojenih podataka, gdje, između ostalog, stoji da etnička pripadnost neće biti uzeta u razmatranje. Jednako tako stoji da popis stanovništva ne smije biti prepreka povratku izbjeglica, niti popis stanovništva smije legitimirati efekte etničkog čišćenja.

Izvinjavam se, ja sam ovako čitala bukvalno, u prevodu svih ovih dokumenata, ali evo hoću da vas samo podsjetim na zaista jednu ozbiljnost prilikom rasprava i priča ovakve vrste i čini mi se da je današnja rasprava povodom Prijedloga zakona kolege Novakovića otišla potpuno u jednom drugačijem pravcu. Ja cijenim da je kolega Živković inicirajući aktivnosti, dakle kako sam razumjela 'Inicijativa aktivnosti Vijeća ministara', je li tako, kako ovde piše 'Inicijativa aktivnosti Vijeća ministara i Agencije za statistiku', zaslužuje zaista posebnu pažnju. Međutim, obrazloženje koje je sticajem nesretnih okolnosti dato ovoj inicijativi sadržavalo je u sebi i odluku, odnosno Prijedlog odluke sa obrazloženjem te odluke za koju je Parlamentarna skupština prilikom donošenja dnevnog reda, kad ste je prvi put inicirali, odbila raspravu, što znači da bismo ponovno se očitovali kao sastavnim dijelom vaše inicijative i o ovoj odluci odnosno obrazloženju. Stoga mislim da bi bilo mnogo bolje, upravo ono što je bila vaša ideja, 'Inicijativa aktivnosti Vijeća ministara', sa možda drugačijim obrazloženjem nego što je Prijedlog odluke da Vijeće ministara pokrene popis stanovništva.

Šta hoću ovim da kažem? Popis stanovništva je obaveza svih zemalja u regiji i ovo nije uopšte dilema za ili protiv popisa, jer trebamo biti svjesni i konsekvenci i jednog i drugog opredjeljenja. Ja ću samo govoriti o konsekvencama protiv, jer zemlja koja pretenduje da ide ka članstvu u EU, zemlja koja ima obavezu da već inkorporira, što primjenjuje Agencija za statistiku, obaveze koje proizilaze iz metodologije sistema nacionalnih računa, zemlja koja je potpisala i da će i preuzeti obaveze, odnosno ispuniti obaveze iz Ugovora o partnerstvu, zemlja koja je sastavni dio Vijeća Evrope, odnosno u punom kapacitetu radi u okvirima Vijeća Evrope, ne može postavljati dileme ovakve vrste.

Ja hoću samo da pomenem da razlozi koji su se danas tokom rasprave, opet, povodom Prijedloga zakona iznosili za ili protiv su neobavezujući dio elemenata koje mora popis stanovništva da sadrži. Da vas samo podsjetim da metodologija SNA 1993, na osnovu koje je i prilagođena jedinstvena nomenklatura, odnosno klasifikacija privrednih djelatnosti, na osnovu kojih je EU sačinila SI ili SU, evropsku standardiziranu, da kažemo standardizirani okvir za nacionalne račune sa evropskim standardima koji su primijenjeni za integraciju, na osnovu čega je međunarodna organizacija ... prilagodila statistiku koja se odnosi na zaposlenost i nezaposlenost, na osnovu kojih je međunarodna organizacija za poljoprivredu i ishranu prilagodila statistike koje se odnose na poljoprivredno zemljište i stanovništvo koje je vezano za poljoprivredu, zatim, na osnovu kojih je Međunarodni monetarni fond izdao tri uputstva za izradu statistike platnog bilansa, statistike ... i finansija i statistike bankarskih i nefinansijskih institucija. Dakle, sve ovo što sam pomenula sastavni je dio već angažmana Agencije za statistiku i Odjela za statistiku Centralne banke koji funkcioniše u BiH.

Obaveze koje zemlja ima vezano za popis su obaveze Vijeća ministara, odnosno nadležnih agencija i one su već trebale da vrše odgovarajuće pripreme, odnosno uokvire to. I utoliko cijenim inicijativu kolege Živkovića da se dostavi ovom parlamentu informacija dokle su oni došli i koja su to pitanja koja prelaze granicu statistike, odnosno popisa i odlaze u sferu politike. Ja hoću samo da vas podsjetim na ono što sam maloprije pomenula – da pitanja koja su najvećim dijelom predmetom sporenja danas tokom rasprave u ovom parlamentu spadaju u red neobavezujućih pitanja. Dakle, ovaj parlament treba znati koji su to obavezni elementi popisa, koji su neobavezni i da li neki od neobaveznih elemenata, na kojima neko ovde insistira, uključiti u popis, a da otklonimo sve argumente, odnosno strahove koji su danas kroz diskusije u ovom parlamentu bili istaknuti.

Ja hoću samo da vas podsjetim da, između ostalog, i elaboracija pojedinih, ja ću sad se referirati na Izvještaj Monitoring komiteta ... elaboracija koja je u pojedinim dijelovima ovog izvještaja, koji je usvojen i na osnovu čega je usvojena i Rezolucija u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Evrope, između ostalog, nas upozorava upravo na ovu kategoriju etničnosti ili zahtjev za multietičnosti ili recimo zahtjev za poštovanje ljudskih prava ostalih u našoj, možda pogrešnoj, interpretaciji ili implementaciji ili neimplementaciji Odluke o konstitutivnosti naroda, gdje su zaobidena ili, da kažemo, možda, čak i otvoreno kršena ljudska prava svih onih koji ne pripadaju konstitutivnim narodima. Dakle, nad tim se moramo upitati.

Drugo, hoće li popis sam po sebi, sa svim ovim elementima obavezujućim i neobavezujućim, na osnovu pitanja koja bi bila definisana, biti legalizacija etničkog čišćenja u BiH? Hoće li popis stanovništva doprinjeti realizaciji Aneksa VII. Dejtonskog mirovnog sporazuma ili hoće li odgađanje popisa, kao što se danas čulo, ubrzati povratak u BiH? Trebamo se svi upitati nad ovakvim pitanjima.

Ja hoću samo da skrenem pažnju da inicijativa koju je gospodin Živković imao u vidu zaslužuje zaista posebnu pažnju. Ovaj parlament ne može bježati od ovih pitanja i mislim da je vrlo važno, s obzirom na ogromnu količinu neznanja sa kojom se raspolaže prilikom rasprava ovakve vrste, da dobijemo odgovarajuće impute da bismo ovu temu stavili na dnevni red. Ja hoću samo da vas podsjetim. Mi, ako već ne kasnimo, ne smijemo dalje odlagati ovakva pitanja jer, hoću samo da vas podsjetim, bilo kakvo odgađanje ovog pitanja, odnosno ove obaveze BiH, može nas dovesti u poziciju da odredimo budućim generacijama ulazak u EU.

Zahvaljujem.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći se javio uvaženi drugi zamjenik predsjedatelja Milorad Živković, za ispravku netočnog navoda. Ja ću samo kratko prokomentirati, dok on stigne do govornice: ako nema etničnosti, nema ni multietičnosti.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Naime, bojim se da ćemo ponovo doći u poziciju da jedni druge ispravljamo ili da otvorimo jednu veoma veliku temu koju smo imali kada smo imali tačku dnevnog reda popis stanovništva i da svi vadimo razne materijale koje imamo u vezi toga. Želim da pojasnim namjere koje sam imao, jer i očigledno da se nismo dobro slušali.

Naime, ja kako gledam da jedan poslanik u ovom parlamentu može iz tri razloga da podnese inicijativu. Jedan je razlog da kada želi da stavi tačku dnevnog reda, a nema materijale, da se preko inicijative zaduži Kolegiji i sve druge službe da te materijale pribave za tu tačku dnevnog reda.

Drugi razlog je da ojača svoj prijedlog sa time što će Parlamentu dati podršku za tu inicijativu i da ta inicijativa ima veću podršku, znači sad više nije samo njegova nego inicijativa čitavog parlamenta.

I treći razlog je da se i iz jednog i iz drugog razloga poslanik odluči da to uradi.

Evo, ja da kažem da sam svoju inicijativu podnio iz tog razloga. Da dobijemo materijale od Savjeta ministara i u Agenciji za statistiku ti materijali postoje. Zašto da o njima raspravljaju neki drugi, a ne dobijemo i mi da raspravljamo. Da o ovako važnoj temi ne vadimo raznorazne podatke iz kompjutera, drugih stvari, kad ti podaci postoje kod relevantnih institucija koje postoje u BiH i zašto da ta rasprava nosi zvuk politikanstva kada može da se svede i na neki drugi nivo.

I druga stvar je da se sav parlament, odnosno da svi poslanici u ovom parlamentu daju podršku toj inicijativi, jer će onda biti od svih nas inicijativa, neće biti samo moja inicijativa.

Obrazloženje, sad kažem, način na koji je to urađeno? Bilo je tehničkih, očigledno, propusta u tome, obrazloženje je bilo samo kao dodatak toj inicijativi. Čak nismo morali ni to obrazloženje davati, ono je napravilo džumbus da je Ustavopravna komisija ... o odluci. Ne kažem da neće kad bude ta tačka dnevnog reda, a o ovome svemu o čemu ste vi, profesorice, govorili, ponovo ćemo govoriti, neće izaći takav nekakav zaključak ili odluka ili nešto drugo što će izaći, ali ćemo imati dokumente oko kojih možemo meritorno da razgovaramo i da donesemo kvalitetne zaključke. To je bio bit moje inicijative.

NIKO LOZANČIĆ:

Odgovor na ispravku netočnog navoda, uvažena zastupnica Azra Hadžiahmetović.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Nije odgovor nego prijedlog nakon obrazloženja kolege Živkovića. Da svoju inicijativu, u smislu prikupljanja relevantnih informacija od strane nadležnih institucija, odvoji od prijedloga zaključka sa odlukom koji je dao u prilogu ovog obrazloženja. Ne znam ko je poslao, ali mi smo to dobili. Dakle, sastavni dio Inicijative je ovo obrazloženje. Kolega Živkoviću, ne znam čija je greška, ali je tako. Ja u tom smislu sugerišem da Inicijativu koju ste podnijeli možda pretočite na papir samo kao inicijativu bez ovog obrazloženja, ona bi vjerovatno imala podršku ovog parlamenta.

Hvala vam.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Nisam čuo. Replika, je li? Je li neko repliku tražio? Uvaženi zastupnik Momčilo Novaković replika, je li?

MOMČILO NOVAKOVIĆ
/nije uključen mikrofoni/

NIKO LOZANČIĆ:

Dobro, diskusija. Vi ste na redu.

Znači, uvaženi zastupnik Momčilo Novaković, diskusija, a neka se pripremi uvaženi zastupnik Jozo Križanović, pa onda uvaženi zastupnik Šefik Džaferović.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Vidite, kad je bila ova rasprava na Ustavnompravnoj komisiji, upravo sam ja imao ovu dilemu o kojoj je sad govorio gospodin Živković i šteta je što, kao predlagač te inicijative, zaista nije bio tada tamo, jer danas ne bismo imali ovu situaciju i vjerovatno i mi u Ustavnompravnoj komisiji ne bismo dali ovakav stav kakav smo dali.

Naime, ovdje je činjenica da mi, kao komisija, nismo mogli spriječiti da tačka dođe na dnevni red. Dakle, naše mišljenje ovako, kakvo je dato, stiče se dojam da smo mi ustvari spriječili da ova inicijativa dođe na dnevni red Parlamenta, što mi ne možemo, naravno. Ali upravo zbog toga što smo glasali, što smo, kad smo glasali, raspravljali, glasali o onoj odluci, a ne o samoj inicijativi, mislim da mi danas ne trebamo odbiti sada raspravu o suštini, znači ovoga. Možda bi bilo dobro da jednostavno Ustavnompravna komisija zatraži ta dokumenta od Savjeta ministara. Kad ih dobije, ona će onda dati svoje mišljenje ili ne znam na neki način. Pazite, čak i ako ne uradimo tako, predlagač ove inicijative može pretvoriti Inicijativu u nešto drugo i mi ćemo opet doći u situaciju da o tom raspravljamo. Znači, u svakom slučaju, možda je nesretno izabran metod da o ovome vodimo raspravu. Zato ja ne mislim da treba danas ponovo otvarati pitanje i da ponovo sad trebamo svi reći ono čega se nismo sjetili kad smo diskutovali maloprije o zakonu, kao što je to uvažena koleginica rekla.

Dakle, jednostavno, ovdje treba bez neke široke elaboracije vidjeti. Ovaj stav Ustavnompravne komisije nema smisla, jer nije vodio raspravu o suštini, nego je vodio raspravu o nečem drugom.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je uvaženi zastupnik Jozo Križanović, a neka se pripremi uvaženi zastupnik Šefik Džaferović.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

No, ja ću zaista vrlo kratko. Ne mislim da otvaramo i ne bi trebali otvarati raspravu koju smo imali u vezi sa ovim Prijedlogom zakona o popisu stanovništva. Međutim, ovdje se treba priznati da ipak i pored ovoga što je kolega Živković objasnio, ostaje jedna proceduralna, formalna praznina u ovom. Mislim da bi bilo dobro da se ovo pretoči u jedan zaključak koji može proisteći iz ovih svih rasprava danas: da na temelju ovih rasprava zaključkom obavežemo Vijeće ministara da tražimo da nas informira o, da kažem, pripremljenosti BiH za popis stanovništva i svega onoga što još nije pripremljeno, šta bi trebalo uraditi i koje su to materijalni ili svi drugi preduvjeti, možda, ne prejudicirajući da će to biti 2011. godina?

Ali, u svakom slučaju, mislim da možemo se složiti danas, u okviru ove opće rasprave, da je neminovno da imamo popis stanovništva, da je to korisno i potrebno itd. I, ako je to suština, ako sam ja dobro razumio te inicijative da sagledamo, da se informiramo koliko smo

pripremljeni i šta nam treba još da se pripremimo da bi to čestito izveli u što je moguće kraćem roku, je li. Možda smo već zakasnili za 2011. godinu da to obavimo. Ali, ako nismo, još bolje.

Eto, u tom smislu ja bih mogao podržati preformulaciju, možda iz ove inicijative, jednostavnije u zaključak da se to traži ta informacija. Jer ako mi kažemo: Inicijativu podržavamo, mi se moramo ovdje složiti da smo mi ovdje opredijeljeni i jedinstveni da smatramo da je nužno obaviti ovaj popis stanovništva 2011. godine i požurujemo te aktivnosti da bi se to sve zadovoljilo.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku Križanoviću.

Još jedino imamo prijavljenog uvaženog zastupnika Šefika Džaferovića.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, kolegice i kolege, nema ovdje ništa nejasno, mislim, papiri sve kažu. ... Piše naš predsjedavajući Niko Lozančić pismo svom Kolegiju u kojem kaže: Na 34. sjednici Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine, održanoj 3. rujna 2008. godine, zastupnik Milorad Živković predao je Inicijativu sljedeće sadržine (znaci navoda): 'U skladu sa dosadašnjom praksom molim da se Inicijativa aktivnosti Savjeta ministara i Agencije za statistiku BiH u vezi sa prestojećim popisom proslijedi nadležnoj komisiji na davanje mišljenja i stavljanje na dnevni red na narednoj sjednici.' Dakle, 'u vezi sa predstojećim popisom proslijedi komisiji na davanje mišljenja i stavljanja na dnevni red na narednoj sjednici Parlamenta' i onda se kaže (zatvoreni znaci navoda), ali piše dalje u pismu: 'Prilog Inicijativi čini Prijedlog zaključaka i pripadajuće obrazloženje dostavljeno od Kluba SNSD-a na 34. sjednici Doma, pri raspravi o dnevnom redu. To je prilog Inicijativi i to piše lijepo ovdje, dalje da ne čitam, mislim da sam pročitao ono što je bitno.

Prema tome, a nakon toga predsjedavajući našeg doma piše pismo 11.9. Ustavnom pravnoj komisiji, na ruke Šefika Džaferovića, i kaže: 'Inicijativa zastupnika Milorada Živkovića – Kolegij Doma je na 65. sjednici, održanoj 10. rujna 2008. godine, razmatrao Inicijativu zastupnika Živkovića s 34. sjednice u vezi popisa stanovništva. U privitku Kolegij je utvrdio da je Inicijativa podnesena od strane ovlaštenog predlagatelja, te je sukladno članku 20.e) Poslovnika Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH kao nadležno za navedenu inicijativu odredio Ustavnom pravno povjerenstvo Zastupničkog doma.

I mi kad ovo primimo u Komisiji, onda to ide na dnevni red, to dobiju svi članovi Komisije, ovo je pismo od Kolegija i po tome valja postupiti. A u prilogu Inicijative kao sastavni dio Inicijative su i ovi zaključci i potpuno je normalno da je Komisija morala da se određuje spram toga. Je li tako mislio predlagatelj ili nije, evo danas čujemo drugačije mišljenje, ali ovako piše u ovim papirima i ja nisam imao, odnosno, ne samo ja nego Komisija nije imala kud nego da postupa na taj način. To je dakle jedna stvar.

Druga stvar, pazite ovako, Inicijativa glasi, kaže: U' skladu sa dosadašnjom praksom molim da se Inicijativa aktivnosti Savjeta ministara i Agencije za statistiku BiH u vezi

aktivnosti', dakle Savjeta ministara i Agencije za statistiku, 'u vezi sa predstojećim popisom prosljedi nadležnoj komisiji.'

Ovdje se zapravo sugerira na aktivnosti koje kao već vodi Vijeće ministara i Agencija u vezi sa predstojećim popisom. Ja smatram da se ne mogu voditi nikakve aktivnosti u vezi sa predstojećim popisom dok se ne donese zakon kojim će se kazati da će biti taj popis i kad će biti taj popis i šta je posao tog popisa. Šta je zadatak tog popisa? Dakle, prva aktivnost koja se mora napraviti je zakon kojeg mora usvojiti ovaj parlament. Drugo je, dakle nema nikakve informacije o toku priprema za popis bez prvog koraka koji se zove 'zakon o popisu' kojeg će donijeti Parlamentarna skupština BiH, naravno na prijedlog Vijeća ministara, to bi bilo najbolje. I tek...

_____(?)
/nije uključen mikrofon/

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Molim? Naravno, ili odluka Parlamenta, kako god hoćete, možemo, ali mislim da je zakon priličniji ovoj situaciji. Prema tome, nema priprema bez zakona. Prva stvar koja se mora napraviti je zakon, ja znam zašto to govorim, jer da ne bude *hajd okolo pa na mala vrata*, ja znam sve to. To je jedna stvar.

I druga stvar, potpuno je druga stvar informacija o pripremama koju ne možemo, ne možemo takvu informaciju tražiti, jer nema zakona. O informaciji o stanju u kojem se nalazi BiH i pripremljenosti BiH, to je potpuno različita stvar. O čemu govori gospodin Križanović, i o tome možemo da što se bar mog mišljenja tiče da razgovaramo, da vidimo, da se opiše kakvo je stanje u zemlji itd. Ne prejudiciram ništa, to je stanje pripremljenosti BiH, to je jedno. A priprema za popis, to je nešto sasvim drugo i spada u onu prvu kategoriju o kojoj sam ja govorio.

Toliko, hvala vam.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Ispravka netočnog navoda, uvaženi drugi zamjenik predsjedatelja Milorad Živković.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Ja ne znam, gospodine Džaferoviću, da li uz to što je poslato Ustavnom pravnoj komisiji imate i transkript onoga što sam ja rekao ovdje za ovom govornicom. U tom transkriptu doslovno kaže: 'Pokrećem inicijativu da se u skladu sa dosadašnjom praksom pokretanja inicijative ovdje u našem domu prosljedi nadležnoj komisiji Inicijativa aktivnosti Savjeta ministara Agenciji za statistiku BiH u vezi sa predstojećim popisom.' I sa druge strane, obrazloženje Inicijative imate danas na današnjoj sjednici. Dostavljena je svim poslanicima kada smo dostavili Prijedlog zaključka. Ja mislim da ta tema u ovom parlamentu mora doći na dnevni red. Znači, obrazloženje a ne zaključak, niti odluka je prilog ovoj inicijativi. Ja mislim da sam apsolutno jasno rekao za ovom govornicom šta mislim da je obrazloženje i da to nije sastavni dio ni zaključka, ni odluke. Ja ne znam ko je onda poslao, na način na koji je poslat, Ustavnom pravnoj komisiji. I ja smatram i želim da vjerujem da je ovo tehničko pitanje, a ne suštinsko pitanje.

I druga stvar, ne mislim da je potrebno donijeti prvo zakon, a da me onda Savjet ministara informiše o aktivnosti u vezi sa time. Neka me informiše o aktivnostima koje su sada, trenutno koje se dešavaju, da li uopšte radi na pripremanju zakona. Neka me i o toj aktivnosti informiše, ako ima te aktivnosti. Ako je nema, neka kaže da nema nikakve aktivnosti, makar da znamo u ovoj zemlji da nema nikakve aktivnosti. Prema tome, ne znam način na koji je išao prema Ustavnompravnoj komisiji. Ovdje sam sasvim jasno rekao da nije zaključak i odluka sastavni dio moje inicijative, nego obrazloženje toga što nije prošlo, ako se sjećate, na dnevnom redu. I mislim da je to tehnički promašaj, a ne suštinski promašaj. Suštinski je da kažemo u ovom parlamentu hoćemo li o tome pričati. Imamo li informacija o tome? Ako i sada ne prođe to, ja ću naći načina da tu informaciju koja ima ovdje stavim poslanicima na dnevni red, ponudim, da vidimo može li stati na dnevni red sa tom informacijom, evo ako ne možemo da dobijemo od Savjeta ministara informaciju.

Zahvaljujem.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Izvolite, uvaženi zastupnik Džaferović.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

... moram, nastojim što manje. Gospodine Živkoviću, ja poštujem to što Vi govorite i to je stvarno tako kako Vi govorite. To tako zvuči. Kako Vi kažete, tako se to čuje i to se zapiše ovdje. Ali ja Vama kažem, ja sam čitao službenu korespondenciju između Vas, kao institucije u okviru Parlamenta, i Ustavnompravne komisije, kao institucije u okviru Parlamenta. Ovo je isuviše ozbiljna stvar i jednog dana kada neko bude gledao te papire, a može se desiti da ih gleda, možda ih nikada ne bude neko gledao, gledat će ovu službenu korespondenciju. Ja sam samo na nju ukazao, ništa više, pročitao, ja ništa izmišljao nisam, ništa, zarez dodao nisam, eto.

NIKO LOZANČIĆ:

Ja sam taman mislio da to pojasnim. Znači, Vi ste korektno prenijeli ono što ste dobili od Kolegija Doma s mojim potpisom i to je korektno prepisano iz stenograma sjednice i dobili ste obrazloženje jer je on sastavni dio akta koji je prijedlog kluba, znači ono što je uvaženi kolega i tražio da se dostavi. Znači, uz Inicijativu, ovo obrazloženje. Znači, sve je, sve je po stenogramu. E, sada, je li dobro složen naslov Inicijative, ja nemam pravo mijenjati ono što je predlagatelj predložio.

Nemamo više prijavljenih. Ja zaključujem raspravu o ovoj točki dnevnog reda.

Prelazimo na devetu točku dnevnog reda:

Ad. 9. Imenovanje po tri člana u Zajedničko povjerenstvo obaju domova radi usuglašavanja:

a) Izbora ombudsmana za ljudska prava BiH

b) Zamjenika glavnog revizora BiH

NIKO LOZANČIĆ:

U ovom međuvremenu, evo Kolegij je obavio konsultacije i predlažem da se ispred Zastupničkog doma u Zajedničko povjerenstvo obaju domova radi usuglašavanja izbora ombudsmana za ljudska prava predlože gospoda: Ekrem Ajanović, Drago Kalabić i Velimir Jukić, a za Zajedničko povjerenstvo za usuglašavanje izbora zamjenika glavnog revizora uvaženi zastupnici: Šemsudin Mehmedović, Vinko Zorić i Hadži Jovan Mitrović.

Otvaram raspravu o prijedlogu kandidata u zajednička povjerenstva.

Uvaženi zastupnik Raguž.

MARTIN RAGUŽ:

Hvala lijepo, gospodine predsjedatelju.

Dakle, podržat ću ovaj prijedlog zato što ste ga, evo vidim, predložili, usaglašavali, uz ono o čemu smo razgovarali, s obzirom da su se razlike pojavile između izbora koji su vršili dva doma. I, pošto je u ovom domu predložen gospodin Jukić, ja podržavam taj prijedlog, da se ispoštuje dogovor da u drugom domu bude u ad hoc povjerenstvo predložen neko iz našeg kluba, odnosno iz HDZ 1990. To govorim, evo u dobroj vjeri da ćemo to realizirati, da bi bilo moguće izvršiti usuglašavanje i da bi ovo ostalo zapisano u stenogramu.

Hvala lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku Ragužu.

Nemamo drugih prijavljenih za raspravu. Zaključujem raspravu.

Mi u Kolegiju smo stajališta da nema potrebe praviti pauzu radi glasovanja. Ako cijenite, ako cijenite, evo, imam prijedloge, može i da se pozove neko iz klubova ko trenutačno nije unutra. Pravimo kratku pet minutnu pauzu, cigar pauzu, a onda pristupamo glasovanju.

/PAUZA/

NIKO LOZANČIĆ:

Dame i gospodo zastupnici, ja vas molim da zauzmete svoja mjesta, prekontrolirate svoje kartice, raspored tipki ispred vas i pripremite se za izjašnjavanje.

Ako ste pripravnici, a čini mi se da jeste, prelazimo na izjašnjavanje o dnevnom redu o kojemu smo obavili raspravu.

Točka 2. Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o klasifikaciji djelatnosti u BiH (prvo čitanje). Glasujemo o Prijedlogu zakona u prvom čitanju.

Pripremite se za glasovanje.

Glasujte sada!

Drugi zamjenik predsjedatelja traži da se ponovi glasovanje. Evo, ja vas molim da se pripremite i ponavljamo glasovanje o 2. točki dnevnog reda: **Prijedlog zakona o izmjeni zakona o klasifikaciji djelatnosti u BiH** (prvo čitanje).

Znači glasujemo o Prijedlogu zakona u prvom čitanju.

Glasujte sada!

29 glasova „za“, bez glasova „protiv“ i „suzdržanih“, s dovoljnom entitetskom većinom, konstatiram da je Zastupnički dom u prvom čitanju prihvatio Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o klasifikaciji djelatnosti u BiH.

Prelazimo na izjašnjavanje o 3. točki dnevnog reda: **Prijedlog zakona o kontroli kretanja oružja i vojne opreme, s Mišljenjem Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost** koje je negativno. Znači glasujemo o Mišljenju.

Podsjećam vas, prihvatanjem Mišljenja, zakon pada. Odbijanjem Mišljenja, vraćamo zakon nadležnom povjerenstvu, sa dodatnim instrukcijama. Znači, pripremamo se za glasovanje o Mišljenju.

Pripremite se.

Glasujte sad!

Sedam glasova „za“, 20 „protiv“, tri „suzdržana“ – konstatiram da Mišljenje Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost o Prijedlogu zakona o kontroli kretanja oružja i vojne opreme nije prihvaćeno.

Ovde smo imali Prijedlog zaključka uvaženog zastupnika Džaferovića. Cijenimo da ovaj prijedlog zaključka može biti dodatna instrukcija, smjernica za Komisiju u radu po prijedlogu ovog zakona. Nema potrebe da se izjašnjavamo o tome.

Prelazimo na 4. tačku dnevnog reda: **Prijedlog zakona o graničnoj kontroli, s Mišljenjem Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost**. Ista situacija kao kod prethodnog zakona.

Pripremite se za glasovanje.

Glasujte sad!

Šest glasova „za“, 22 „protiv“, dva „suzdržana“ – konstatiram da ni ovo Mišljenje Zajedničkog povjerenstva nije prihvaćeno, a ono je uz Prijedlog zakona o graničnoj kontroli. Isto tumačenje: ovaj prijedlog zaključka je smjernica Povjerenstvu u narednom razdoblju, u narednoj fazi.

5. točka dnevnog reda: **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o proizvodnji naoružanja i vojne opreme (prvo čitanje)**. Glasujemo o Prijedlogu zakona u prvom čitanju.

Pripremite se.

Glasujte sada!

29 glasova „za“, bez glasova „protiv“, jedan „suzdržani“ glas, dovoljna entitetska većina – konstatiram da je Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH usvojio Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o proizvodnji naroužanja i vojne opreme u prvom čitanju.

Prelazimo na 6. točku dnevnog reda: **Prijedlog zakona o popisu stanovništva i kućanstava u BiH 2011. godine, s Mišljenjem Ustavnoopravnog povjerenstva, predlagatelj: zastupnik Momčilo Novaković.** Glasujemo o Mišljenju Povjerenstva. Isto obrazloženje: ako prihvatimo Mišljenje, zakon pada; ako odbijemo, dajemo smjernice Komisiji za dalji rad.

Pripremite se za glasovanje.

Glasujemo o Mišljenju.

19 glasova „za“, osam „protiv“, tri „suzdržana“, nedovoljna entitetska većina.

Nemamo suglasnosti. Glasujemo u drugom krugu.

Molim da se pripremite za glasovanje.

Glasujte sad!

19 glasova „za“, osam „protiv“, tri „suzdržana“.

Da ponovimo glasovanje. Ponavljamo glasovanje.

Molim da se pripremite za glasovanje.

Glasujte sada!

20 glasova „za“, sedam „protiv“, tri „suzdržana“; uz nepostojanje dvije trećine glasova „protiv“ – konstatiram da je Mišljenje Povjerenstva prihvaćeno, te da Prijedlog zakona nije prihvaćen.

Prelazimo na 7. točku: **Informacija o kaznenim djelima protiv života i tijela, s naglaskom na nasilje u obitelji, za razdoblje 2006. i 2007. godina te tendencijama u prva tri mjeseca 2008. godine.**

Imate ovaj prijedlog zaključaka Kolegija. Ima li potrebe da čitam? Znači, **izjašnjavamo se o Prijedlogu zaključka Kolegija** u kome je sadržano sve što treba biti.

Pripremite se za glasovanje.

Glasujte sada!

30 glasova „za“, bez glasova „protiv“ i „suzdržanih“ – konstatiram da smo primili k znanju ovu informaciju sa zaključcima Kolegija.

Imamo u okviru ove točke i Prijedlog zaključka uvaženog zastupnika Adema Huskića, pa ću vas podsjetiti: ‘Zadužuje se Vijeće ministara da u roku od 60 dana predloži izmjene zakona koje bi omogućile implementaciju predloženih mjera i radnji.’

ADEM HUSKIĆ

/nije uključen mikrofon/

NIKO LOZANČIĆ

Uvaženi zastupnik odustao, povukao zaključak. Nema izjašnjavanja.

Prelazimo na izjašnjavanje o 8. točki dnevnog reda: **Inicijativa zastupnika Milorada Živkovića sa 34. sjednice Doma, održane 3.9.2008., u svezi s predstojećim popisom stanovništva.**

Podsjećam, imamo negativno Mišljenje Povjerenstva. Izjašnjavamo se o Mišljenju Povjerenstva. Nije obvezujuće, prihvaćam. Znači, nije obvezujuće Mišljenje. **Izjašnjavamo se o Inicijativi, Inicijativu kako ste dobili.**

Molim da se pripremite za glasovanje.

Glasujte sada.

Osam glasova „za“, 17 „protiv“, četiri „suzdržana“ – konstatiram da Inicijativa nije prihvaćena.

Prelazimo na izjašnjavanje o 9. točki: **Imenovanje po tri člana u Zajedničko povjerenstvo obaju domova radi usuglašavanja izbora ombudsmana za ljudska prava BiH i zamjenika glavnog revizora BiH.**

Ima li potrebe da vas podsjećam na sastav? Imamo samo jedan prijedlog Kolegija. Predlažem da se izjašnjavamo u paketu o oba prijedloga.

Pripremite se za glasovanje.

Glasujte sada!

25 glasova „za“, jedan „protiv“, dva „suzdržana“ – konstatiram da smo izabrali po tri člana u zajednička povjerenstva obaju domova radi usuglašavanja izbora za ombudsmana za ljudska prava BiH i zamjenika glavnog revizora BiH.

Ja, zaključujući rad 36. sjednice Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, vas želim podsjetiti da planirate održavanje naredne sjednice 22. ovog mjeseca, u srijedu.

Hvala vam lijepo.

Sjednica je završena u 18,49 sati.